

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Een framinganalyse van de kritiek op mainstream media in Nederlandse alternatieve media

Teunisse, Maarten

Citation

Teunisse, M. (2022). *Een framinganalyse van de kritiek op mainstream media in Nederlandse alternatieve media*.

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master thesis in the Leiden University Student Repository](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3458977>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

*Een framinganalyse van de kritiek op mainstream media in
Nederlandse alternatieve media*

**Universiteit
Leiden**

M.R.V. Teunisse

01-06-2022

Begeleider: Peter Burger

Tweede Lezer: Alexander Pleijter

Masterthesis

Journalistiek en Nieuwe Media

Wordcount: 17.082

Voorwoord

Dit onderzoek was nooit tot stand gekomen zonder de onvermoeibare hulp en gedetailleerde feedback van begeleider Dr. J.P. Burger, en de het tussentijdse commentaar van tweede lezer Dr. A.R.J. Pleijter. Daarvoor ben ik deze heren bijzonder dankbaar. Ook gaat er veel dank uit naar groepsgenoot Eline Bouma en groepsgenoot en nieuwe college bij EenVandaag Marijke van Broekhoven, voor het tussentijds tegenlezen, uitwisseling van literatuur en de broodnodige online gezelligheid in een ingewikkelde studietijd. De vertraging die de afronding van deze scriptie opliep zijn te danken aan een intense stage bij AD Sportwereld en opstartend freelance-bestaan van de auteur.

Samenvatting

In dit onderzoek wordt de kritiek op mainstream media in Nederlandse alternatieve media onderzocht aan de hand van een kwalitatieve framingsanalyse. Zo worden de concepten mediakritiek, alternatieve media en framing vanuit een Nederlandse context benaderd, en creëert dit onderzoek inzicht in de groeiende weerstand en aversie jegens grote media te begrijpen. Op basis van een uiteenzetting van de discussies rondom de termen alternatieve media, mediakritiek, autoriteit en framing, is de kwalitatieve framinganalyse van artikelen, podcasts en video's in drie verschillende alternatieve media uitgevoerd. De resultaten en analyse, gepresenteerd in een matrix, geven antwoord op de onderzoeksvraag 'Hoe worden mainstream media geframed in de berichtgeving van Nederlandse alternatieve media?'. Uit de analyse blijkt dat de onderzochte alternatieve media één frame hanteren, waarbij mediakritiek gefocust op de integriteit, professionaliteit en geloofwaardigheid van individuele journalisten, specifieke media, of het hele mediasysteem, continu wordt geuit. Op basis van de beschreven literatuur is te concluderen dat de aangetroffen vormen van mediakritiek geen positieve invloed hebben op de democratiserende werking van genuanceerde mediakritiek.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Theoretisch Kader	8
2.1 Alternatieve media	8
2.1.1 Definitie	8
2.1.2 Van links naar rechts	11
2.2 Mediakritiek	14
2.2.1 Wat is mediakritiek?	14
2.2.2 Dimensies	15
2.2.3 Mediakritiek in alternatieve media	16
2.3 Framing	18
2.4 Samenvatting	19
3. Methode	21
3.1 Een kwalitatieve framinganalyse	21
3.2 Verantwoording mediaselectie	23
4. Resultaten	27
4.1 Eenzijdige framing	28
4.2 Rol van alternatieve media	33
4.3 Evaluatie van het frame	35
5. Conclusie en discussie	36
Literatuurlijst	41
Bijlage 1: de onderzochte media	44
Bijlage 2: open gecodeerde artikelen	44

1. Inleiding

Op 15 oktober 2020 besloot de NOS na aanhoudende bedreigingen de logo's van haar satellietwagens af te halen. Journalistenvakbond NVJ sprak van een 'triest nieuw dieptepunt'¹. Ondanks dat het vertrouwen in de journalistiek in 2020 over het algemeen is gestegen (Newen & Verhegen 2020), lijkt de dreiging van mensen die journalisten van grote omroepen niet vertrouwen te groeien. De beslissing van de NOS om de logo's van de satellietwagens te halen en de fysieke agressie tegen de journalisten is het topje van de ijsberg. Journalisten ervaren over het algemeen een 'dreigend klimaat' en 61% heeft te maken met vormen van agressie of bedreiging (Odekerken & Brenninkmeijer 2017). Dezelfde onderzoekers meetten in 2021 een stijging: 82% van hun respondenten uit de journalistiek had te maken met vormen van agressie of bedreiging (Van Hal & Kranenburg 2021).

Kritiek op mainstream media komt uit verschillende hoeken. Niet alleen merken verslaggevers het op straat², ook via Facebook, Twitter en Instagram wordt er veel commentaar gegeven op NOS, de NPO, NU.nl, AD en andere mainstream media. Er is ook nog een derde bron van kritiek op mainstream media: alternatieve media. Populaire alternatieve media als The Post Online, de Dagelijkse Standaard en Ongehoord Nederland bekritisieren op verschillende manieren mainstream media in hun berichtgeving.

Zo schrijft de Dagelijkse Standaard op 29 maart 2021: "Het is ongekend, wat een puinhoop Nederland geworden is. En dat komt allemaal doordat het partijkartel en het, door de NOS van Dominique van der Heyde geleide, mediakartel zo met elkaar vergroeid zijn dat je ze niet meer van elkaar kunt onderscheiden."³ En The Post Online op 23 juli 2020: "De Nederlandse Publieke Omroep (NPO) heeft volgens Marcel Gelauff (NOS/NPO) geen agenda en zou fair and balanced zijn. Wat wel raar is, want toen de Turken de Koerden kapotbombardeerden, verzong de NOS - waarvan Gelauff hoofdredacteur is - daar jubelende koppen bij."⁴

Deze berichten worden door veel mensen gelezen. De omroep Ongehoord Nederland heeft tijdens het schrijven van deze scriptie zo'n 60.000 betalende leden en is toegelaten tot het publieke bestel.⁵ De website heeft gemiddeld ca. 150.000 bezoekers per maand⁶, en hun video's worden van tien- tot soms honderdduizenden keren bekeken. De Dagelijkse Standaard publiceert voornamelijk artikelen, en reproduceert dit nieuws met extra meningen in de DDS-podcast. In november 2020 bezochten 5,9 miljoen unieke bezoekers de website. Begin 2021 waren het maandelijks rond de 4 miljoen unieke bezoekers. The Post Online haalt gemiddeld zo'n 2 miljoen unieke bezoekers per maand.⁷ Hierbij worden natuurlijk nog niet de mensen gerekend die alleen de koppen lezen op social media. Ter vergelijking: de

¹ <https://nos.nl/artikel/2352452-nos-haalt-na-aanhoudende-bedreigingen-logo-van-satellietwagens.html>, geraadpleegd op 17-02-2021

² <https://nos.nl/artikel/2352452-nos-haalt-na-aanhoudende-bedreigingen-logo-van-satellietwagens.html>, geraadpleegd op 28-03-2021

³ <https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/03/chef-politiek-redactie-nos-legt-uit-waarom-ze-niets-met-de-toeslage-naffaire-deden-best-lastig/>, geraadpleegd op 05-05-2021

⁴ <https://tpo.nl/2020/07/23/marcel-gelauff-nos-vindt-npo-verheven-boven-politieke-controle/>, geraadpleegd op 05-05-2021

⁵ <https://www.ongehoordnederland.nl/toetreding-omroep-on-tot-het-publieke-bestel/>, geraadpleegd op 10-07-2021

⁶ Via *Similar Web*

⁷ Via *Similar Web*

website van het NRC haalt zo'n 3,3 miljoen unieke (Nederlandse) bezoekers per maand⁸. Het Commissariaat voor de Media benadrukt in hun jaarlijkse *Digital News Report* dat ook in Nederland mensen vertrouwen hebben in het medium dat zij gebruiken, en minder vertrouwen in het medium dat zij niet gebruiken (Brennecke & Lauf 2021: 39). In Nederland scoren in verkiezingstijd artikelen over migratie (Islam) en klimaat beter bij alternatieve media dan bij mainstream media (Rogers & Niederer 2020: 83). Dit gebeurt al sinds de opkomst van digitalisering en sociale media. Met een groeiende nieuwsvoorziening is er een ware 'strijd om feiten' losgebarsten. Nieuwsconsumenten hebben keuze in wat ze lezen, waardoor zij ook keuze hebben in wat ze geloven (Van Aelst, e.a. 2017).

Alternatieve media kunnen zo met veel lezers veel invloed krijgen op het publieke debat. Dit gebeurt al in de Verenigde Staten, waar partijdige alternatieve media populair werden met hun steun aan toekomstige president Donald Trump. In de tijd naar de verkiezingen hadden deze websites via Facebook meer interactie (clicks) dan mainstream media. Maar liefst 17 van de 20 meest gelezen artikelen waren of anti-Clinton of pro-Trump (Silverman 2016). De vraag is dan ook in hoeverre deze media nog als 'alternatief' te beschrijven zijn. Natuurlijk is het Amerikaanse medialandschap niet te vergelijken met het Nederlandse, maar sinds er in Nederland ook politici zijn die de NOS en NPO als partijdig classificeren beginnen er toch gelijkenissen op te duiken.

Het is dus belangrijk om de kritiek van Nederlandse alternatieve media op Nederlandse mainstream media te onderzoeken. In deze scriptie is gekozen om te kijken naar de framing van de mainstream media in alternatieve media. Zo is het mogelijk om inzicht te krijgen in het beeld dat consumenten van alternatieve media in Nederland ontvangen van de mainstream media. Voor dit onderzoek is een focus op 'framing' van toegevoegde waarde omdat het helpt beeldvorming bloot te leggen (Van Gorp 2007, 2010). Er wordt inzicht gegeven in wat consumenten van alternatieve media lezen over mainstream media, en hoe deze informatie aan hen wordt gepresenteerd. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van een inductieve framinganalyse. Aan de hand van een inductieve framinganalyse is het mogelijk het beeld dat alternatieve media uitdragen te analyseren, om vervolgens inzicht te genereren in de mogelijke rol van alternatieve media in de vorming van aversie jegens mainstream media.

Wetenschappelijke relevantie

Sinds het begin van deze eeuw is er veel onderzoek gedaan naar het concept 'alternatieve media'. In recente jaren hebben deze onderzoeken zich gedeeltelijk gericht op de invloed van alternatieve media op het vertrouwen en de autoriteit van mainstream media.

Dit onderzoek is een toevoeging aan de wetenschappelijke discussie om drie redenen. Ten eerste is de casus in Nederland niet eerder onderzocht. Er is in verschillende landen onderzoek gedaan naar kritiek op mainstream media in rechtse alternatieve media. In Nederland is er alleen onderzoek gedaan naar 'junk nieuws' op social media (Niederer & Rogers 2019), de rol van alternatieve media in populistische retoriek (Bos & Brands 2014) en hoe populistische politici social media gebruiken om kritiek op mainstream media te uiten (Hameleers 2020). Een explorerende framinganalyse is om deze redenen een eerste stap in de analyse van de rol van alternatieve media in het Nederlandse medialandschap.

⁸ <https://www.nrcmedia.nl/en/statistics/>, geraadpleegd op 01-06-2022

Ten tweede is de term ‘alternatieve media’ de afgelopen jaren beschreven als overkoepelende term die in meerdere socio-culturele en historische contexten toepasbaar is om het medialandschap te onderzoeken. Er wordt hierbij echter weinig onderzoek gedaan naar hoe mainstream media bekritiseerd worden. Dit zet vraagtekens bij de vervagende lijn tussen mainstream en alternatief, aangezien een harde aanval juist een duidelijke scheidslijn zou kunnen indiceren. Het onderzoek stelt zo vragen bij de heersende paraplu-definitie van alternatieve media (Haller, e.a. 2019) op basis van de Nederlandse casus. Daarbij is er, voor zover bekend, niet eerder een framinganalyse gedaan naar kritiek op mainstream media in alternatieve media.

Ten derde is dit onderzoek wetenschappelijk relevant omdat het focust op (extreem-)rechtse alternatieve media. Tot ongeveer 2010 waren onderzoeken naar alternatieve media gefocust op linkse alternatieve media en de positieve effecten op het democratisch discours (Atton 2006, Haller & Holt 2019). Hierdoor is lang de politiek rechtse kant van alternatieve media over het hoofd gezien, terwijl juist de rechtse alternatieve media sinds de opkomst van internet en social media gegroeid zijn en, vergeleken met linkse alternatieve media, een grote beïnvloedende kracht kunnen hebben (Atkinson & Leon Berg 2012). In de Verenigde Staten is het gat van onderzoek naar rechtse alternatieve media ondertussen wel opgevuld na de verkiezingen van 2016. Politiek gekleurde media bleken in de Verenigde Staten vooral te werken bij rechtse conservatieven, zo stellen Benkler en zijn collega’s in het boek *Network Propaganda*. De strategie van Fox News normaliseerde voor conservatieve nieuwsconsumenten het politiek gekleurde frame, waardoor het vertrouwen in het medium groot werd. Het links georiënteerde MSNBC trachtte met dezelfde tactiek liberaal publiek over te halen, maar won slechts het vertrouwen van de helft van het beoogde publiek (Benkler, et al. 2018: 324). Het boek laat zien dat Amerikaanse rechtse media de kans hebben groot vertrouwen van hun publiek te winnen, en daarbij geen rekening hoeven te houden met professionele journalistieke normen. Dit onderzoek focust ook op rechtse media. In Nederland is een politiek gekleurd medium over het algemeen nog geen mainstream medium, maar met de toelating van Ongehoord Nederland tot het publieke bestel kan een Fox News-achtig medium op nationale televisie verschijnen en dit in twijfel trekken. Een andere gelijkenis is de verkiezingen. In 2019 werden de provinciale verkiezingen in Nederland gewonnen door het extreem-rechtse Forum voor Democratie. Rogers en Niederer (2020) onderzochten de nieuwsvoorziening rond de EU-verkiezingen twee maanden later en vergeleken daarbij ‘junk nieuws’ met ‘mainstream media’. In de maand voor deze verkiezingen bleek ‘junk nieuws’ op sommige momenten net zo populair in Nederland als verschillende mainstream media, dankzij een paar populaire artikelen, voornamelijk van De Dagelijkse Standaard (Rogers & Niederer 2020: 84). Rogers en Niederer zien bij junk nieuws geen fundering ontstaan voor het groeien van een junk medium tot iets wat vergeleken kan worden met Fox News in de Verenigde Staten. Hierbij nemen zij de relatie tussen alternatieve media, of junk nieuws, en mainstream media niet in overweging. In dit onderzoek wordt de mediakritiek in het ‘junk nieuws’ van Rogers & Niederer onderzocht, wat mogelijk een ander effect heeft op het vertrouwen in mainstream media. Dit draagt bij aan de wetenschappelijke kennis over rechtse alternatieve media in Nederland.

Onderzoeksvraag

De volgende onderzoeksvraag is opgesteld: Hoe worden mainstream media geframed in de berichtgeving van Nederlandse alternatieve media?

Het is reeds bekend dat alternatieve media in Nederland mainstream media bekritisieren. Door de vraag op deze manier te stellen wordt niet alleen duidelijk hoe mainstream media worden bekritiseerd, maar ook hoe zij in andere berichtgeving worden beschreven. Zo kan het bijvoorbeeld voorkomen dat er in een artikel over een politicus wordt verwezen naar berichtgeving in mainstream media. De manier waarop het desbetreffende medium wordt beschreven is relevant voor de framinganalyse. Bij de materiaalselectie wordt elk artikel waarin een mainstream medium genoemd wordt meegenomen, ongeacht de context.

De scriptie is als volgt opgebouwd. Allereerst zullen aan de hand van het theoretisch kader de discussies rondom de term alternatieve media, mediakritiek, autoriteit en framing uiteen worden gezet. Vervolgens wordt de methode - een kwalitatieve framinganalyse - beschreven en beargumenteerd. Er zullen 80 producties (artikelen, vlogs, podcasts en brieven) van drie alternatieve media worden onderzocht (Ongehoord Nederland, de Dagelijkse Standaard en The Post Online). In het vierde hoofdstuk worden de resultaten van de kwalitatieve framinganalyse en het proces beschreven en geduid. Uiteindelijk zal er in het vijfde hoofdstuk - de conclusie en discussie - antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag en wordt er een link gelegd tussen de literatuur en de resultaten. Op deze manier wordt er onderzocht wat voor beeld er van mainstream media wordt gepresenteerd in de Nederlandse alternatieve media, hoe dit in een frame is opgebouwd, hoe de onderzochte media zichzelf positioneren.

2. Theoretisch Kader

In dit hoofdstuk zal allereerst het wetenschappelijk debat rondom het concept alternatieve media, en hoe dit van toepassing is op dit onderzoek, worden beschreven. Vervolgens wordt het concept mediakritiek geschetst en wordt er dieper ingegaan op specifiek mediakritiek in alternatieve media, waarbij de termen rol en autoriteit centraal staan. Ten slotte wordt er gekeken naar het concept 'framing' en hoe het in deze scriptie kan worden toegepast.

2.1 Alternatieve media

In deze paragraaf wordt het wetenschappelijk debat rondom het concept 'alternatieve media' beschreven. De term kan namelijk niet zomaar gebruikt worden, omdat 'alternatief' voor iedereen iets anders is. Er zijn veel definities geweest in het verleden.

De term 'alternatieve media' heeft historisch gezien een connotatie met 'links-activisme'. In de jaren '70 kreeg deze vorm van activisme meer momentum. De activisten waren het niet eens met de berichtgeving in de gevestigde media en richtten hun eigen medium op als tegengeluid en alternatief (Haller & Holt 2019: 1667-1668). Sindsdien zijn er veel vormen van alternatieve media geweest, waardoor er voor lange tijd geen tijdsbestendige definitie van alternatieve media te maken was. Rond de eeuwwisseling werd er voor het eerst veel onderzoek gepubliceerd naar alternatieve media, met verschillende relevante benaderingen. Het medialandschap is sindsdien enorm veranderd door de komst van internet en sociale media. De geschiedenis van de term is nog relevant omdat de binaire deling van alternatief en mainstream tot op de dag van vandaag een rode draad is in de onderzoeken naar alternatieve media.

Definitie

Alternatieve media zijn over het algemeen altijd gezien als de tegenpool van mainstream media (Kenix 2011: 1). Hier ontstaat de eerste valkuil: wat 'mainstream' en 'alternatief' is verschilt per historische, geografisch of culturele context. Ter illustratie: het wereldwijd bekende internationale nieuwsmedium Al Jazeera kan in het Midden-Oosten gezien worden als 'mainstream'. Al Jazeera levert een andere insteek, benadering en selectie van nieuws dan Westerse gevestigde media. In de Verenigde Staten werd Al Jazeera als alternatief gezien, zelfs zo erg dat de Verenigde Staten bij de invasie van Irak het hoofdkantoor van Al Jazeera bombardeerden (Dowmunt & Coyer 2007: 5). Daarbij is het aannemelijk dat het Amerikaanse 'Fox News' in Nederland gezien kan worden als een alternatief medium door de sterke politieke toon die in de nieuwsprogramma's naar voren komt.

Historische onderzoeken beargumenteren dat de definitie van alternatieve media per situatie verschilt. Dowmunt en Coyer (2007) stellen op basis van hun historische analyse voor om alternatieve media per situatie te contextualiseren op basis van de politieke, sociale en culturele context. Tracy (2007) onderzocht hoe een alternatief medium in de jaren '30 in de Verenigde Staten de stem werd van onderdrukte arbeiders. De arbeiders begrepen dankzij het medium hun eigen situatie beter, waardoor ze actie ondernamen om deze te verbeteren. Deze media worden achteraf beschreven als alternatief, omdat het een andere 'optie' is voor nieuws en het nieuws in een ander frame zetten dan de grote en bekende media doen. Daarbij wordt beargumenteerd dat alternatieve media over het algemeen in staat zijn om hun lezers en kijkers te transformeren in actieve participanten die actie ondernemen op basis van de ontvangen informatie. Maar er zijn meer redenen waarom een medium alternatief kan zijn. Zo beargumenteert Albert (1997) dat alternatieve media zich

onderscheiden door geen commercieel winst oogmerk te hebben en een poging doen de sociale hiërarchie in media te veranderen.

De uitvinding van het internet had grote gevolgen voor het concept 'alternatieve media'. Atton (2002) kijkt vooruit naar wat de digitalisering en het internet zal betekenen voor alternatieve media en hun rol. Hij definieert alternatieve media als onafhankelijke platformen voor mensen die gemarginaliseerd worden door mainstream media. Hij vraagt zich daarbij af in hoeverre deze term nog nodig zal zijn, omdat iedereen onderdeel van 'de media' kan worden door iets online te zetten. Alternatieve media worden, in tegenstelling tot de jaren voor het internet, opengesteld voor iedereen en de grens met mainstream media vervaagt (Atton 2002: 150). Atton concludeert dat alternatieve media het potentieel hebben om een stem te zijn voor de ongehoorde en een tegengeluid jegens dat waar ze zich van afscheiden: de mainstream media. Daarbij voorspelde Atton dat de populariteit van een medium niet meer afhangt van de redactionele expertise, maar juist van de mogelijkheid om een groot publiek te bereiken (Atton 2002: 152).

Zo zijn er rond de eeuwwisseling veel onderzoeken gedaan die alternatieve media op verschillende wijzen inkaderen. Kenix (2011) vat deze samen en probeert op basis van meerdere onderzoeken een alomvattende trend te vinden in de definiëring. Hij merkt op dat de er andere termen bestaan voor alternatieve media. Radicale media, tactische media, activistische media, burgermedia, participerende media en gemeenschapsmedia passeren allemaal de revue. De overkoepelende eigenschap is dat deze media duidelijk apart gezien kunnen worden van de zogeheten mainstream media (Kenix 2011: 18). Aan de andere kant zijn er in de periode voor social media vraagtekens gezet of alternatieve media wel gezien moeten worden als binair ten opzichte van mainstream media (Atton 2002). Kenix (2011) beargumenteert dat er inderdaad een vervagende lijn is tussen mainstream media en alternatieve media op basis van het feit dat alternatieve media niet meer autonoom kunnen zijn.

"How can one fully be in 'explicit opposition' to mainstream media when it's nearly impossible to define the extent of its expanse? The pervasiveness of mainstream media leads to practical doubts that alternative media can ever be truly autonomous, given that they are intrinsically far less powerful" (Kenix 2011: 20).

Het medialandschap verandert continu door technologie, sociale en politieke veranderingen en veel meer factoren (Kenix 2011: 25). Sociale media hebben een enorme invloed gehad op de journalistieke wereld. In het Westen heeft onder andere het presidentschap van Donald Trump het begrip *fake news media* een enorme lading gegeven, de coronacrisis laat politici en burgers filosoferen over wat nu eigenlijk een feit is en, niet te vergeten, de NOS heeft wegens bedreigingen de logo's van de satellietwagens moeten verwijderen. De hierboven beschreven onderzoeken leveren relevante informatie over alternatieve media en hoe deze te benaderen is. Maar voor de benadering en contextualisering in deze scriptie baseer ik me op meer recente onderzoeken, die in ieder geval de digitalisering en democratisering van journalistiek in een socialmedia tijdperk in de definiëring van alternatieve media hebben meegenomen.

Couldry (2015) definieert alternatieve media als media die de concentratie van middelen van grote media instituties uitdagen (Couldry 2015: 43). Dit betekent dat alternatieve media de

mainstream media, hun bronnen en hun positie uitdagen met alternatieve berichtgeving. Deze definitie is gebaseerd op één eigenschap. Zo'n definitie is volgens veel wetenschappers niet houdbaar. Atton (2015) is daar één van. Hij kijkt terug op bijna twintig jaar wetenschappelijk onderzoek naar alternatieve media en beargumenteert, ondanks het grote aanbod aan termen, dat de term 'alternatieve media' idealiter als analytische categorie behandeld kan worden (Atton 2015: 3). Hij merkt daarbij op dat gedurende de geschiedenis er verschillende invullingen en praktijken zijn geweest van alternatieve media, waardoor een enkele overkoepelende definitie niet houdbaar is. Door het als een analytische categorie te zien, wordt de wetenschappelijke ontwikkeling en veelvoudige invulling van de term geaccepteerd, op basis waarvan men verder kan onderzoeken. Op deze manier is er geen algemene definitie waar aan wordt vastgehouden, maar staat de term juist open voor nieuwe en verschillende invullingen.

Holt e.a. (2019) vatten op een andere manier de conceptualisering van alternatieve media samen. Aan de hand van een parapludefiniëte geven ze een houvast voor toekomstig onderzoek. Op basis van een literatuuronderzoek beweren ze dat de term 'alternatieve media' niet gelimiteerd mag worden tot anti-elite of anti-bourgeois discours, zoals het in het begin van deze eeuw was. Dit zou namelijk recente ontwikkelingen buiten het relevante theoretische kader plaatsen. De definitie die zij hanteren luidt als volgt:

“Alternative news media represent a proclaimed and/or (self-) perceived corrective, opposing the overall tendency of public discourse emanating from what is perceived as the dominant mainstream media in a given system. This stated “alternativeness” can emerge on and should be studied on multiple different levels: Alternative news media can publish different voices (alternative content creators) trying to influence public opinion according to an agenda that is perceived by their promoters and/or audiences as underrepresented, ostracized or otherwise marginalized in mainstream news media, alternative accounts and interpretations of political and social events (alternative news content), rely on alternative publishing routines via alternative media organizations and/or through channels outside and unsupported by the major networks and newspapers in an alternative media system” (Holt, e.a. 2019: 862).

Deze overkoepelende definitie is relationeel. Dit betekent dat de mate van 'alternativiteit' van een medium bepaald wordt door de relatie ten opzichte van de hegemonie. Deze dient of tegengesteld aan of aanvullend te zijn. Deze definitie dient als basis voor de definitie die in deze scriptie wordt gehanteerd. Daarbij adviseren Holt, e.a. (2019) dat onderzoekers aangeven per medium op welk gebied (dimensie) zij geanalyseerd kunnen worden als 'alternatief'. Ze onderscheiden dus vier dimensies:

1. Een medium kan alternatief zijn door alternatieve journalisten of producenten, bijvoorbeeld burgers of activisten.
2. Een medium kan alternatief zijn door het produceren van alternatieve content. Dit betekent dat er een andere interpretatie van socio-politieke gebeurtenissen wordt gepubliceerd, of het gebruik van verschillende formats. Hieronder valt ook kritiek op mainstream media.
3. Een medium kan alternatief zijn door het verspreiden en presenteren van hun nieuws op een alternatieve wijze. Zo kan het gratis op blogs worden gezet, of juist via een papieren krant die overal in de bus komt. Zolang het niet via

traditionele kanalen is. Hierbij moet worden opgemerkt dat zowel alternatieve als mainstream media (en alle andere mediavormen) bijna alle vormen ondertussen gebruiken.

4. Alternativiteit kan ten slotte herkend worden als onderdeel van een ander mediasysteem. Dit houdt in dat alle (extreem-)rechtse media naar elkaar verwijzen, elkaar benoemen, maar volledig buiten mainstream media staan, die vice-versa ook niet naar hen verwijzen. Breitbart zou nooit een journalist van CNN vragen voor hun deskundige inzichten, en andersom ook niet. Deze grenzen zijn in sommige landen vrij duidelijk.

Volgens Holt, e.a. (2019) dienen deze maatstaven niet om een medium objectief te beschrijven als 'alternatief', maar is het een overkoepelende definitie die in verschillende historische en socio-culturele contexten kan worden toegepast om de mediawereld te begrijpen en onderzoeken. Er kan geen harde grens worden getrokken, maar om ontwikkelingen en praktijken te onderzoeken en deze onderzoeken op elkaar te laten aansluiten is een dergelijke term nodig, hoe vaag de grenzen soms zijn. Zo sluit deze definitie aan bij de analytische categorie van Atton (2015), maar biedt deze ook meer houvast voor toekomstige onderzoeken.

Het is belangrijk om hierbij op te merken dat deze onderzoeken voornamelijk gebaseerd zijn op het Amerikaanse medialandschap. Dit medialandschap ziet er anders uit dan in bijvoorbeeld Nederland, maar de politieke situaties zijn vergelijkbaar. Nadat president Trump in zijn verkiezingscampagne de grote mainstream media van de Verenigde Staten als 'fake news' bestempelde volgden er in Europa meerdere landen waar populistische politici de mainstream media bekritiseerden (Holt & Haller 2019: 1666). Ook in Nederland is er vanuit partijen als Forum voor Democratie en de PVV veel kritiek op de 'linkse voorkeuren' van de publieke omroep (Hameleers 2020). Daarbij is de paraplu-definitie van Holt, e.a. (2019) en de analytische categorie van Atton (2015) toepasbaar in meerdere socio-culturele contexten, waardoor het voor dit onderzoek ook relevant is.

Van links naar rechts

Doordat de meeste onderzoeken gebruik te maken van de term 'alternatieve media', valt het op in dat het begrip een politieke *shift* heeft doorgemaakt. Rond de eeuwwisseling werd er over alternatieve media gesproken die links op het politieke spectrum staan, terwijl recente literatuur meer focust op (extreem-)rechtse alternatieve media. Bos en Brands (2014) beargumenteren dat deze *shift* voortkomt uit 'media-populisme'. Omdat iedereen nieuws kan maken en online kan zetten, wordt de journalistiek meer en meer een kapitalistisch marktgedreven systeem. De lezers kunnen kiezen wat zij willen lezen, en de 'tabloid media' sluiten zich aan bij populistische politici door hen juist op sympathieke wijze te framen. Zo verzamelen ze meer lezers. Pieter van Os, journalist van het NRC Handelsblad, noemde deze media 'cynische champagnepopulisten' (Bos & Brands 2014: 707). De anti-elite sentimenten uit dit media-populisme komen vooral voor in alternatieve media, wat in landen als Duitsland, Oostenrijk, Nederland en Zweden gepaard gaat met een strijd tegen mainstream media, of zoals zij het zien: corrupte media-instituten (Haller & Holt 2019: 1666).

Zoals eerder aangekaart groeien alternatieve media door consumenten die zich in de mainstream media gemarginaliseerd voelen of een maatschappelijke doelstelling hebben. Zo zullen er in de toekomst nog meer alternatieve media opduiken, mogelijk met een ander

politiek, economisch of moreel standpunt. Alternatieve media hebben in de geschiedenis gemarginaliseerde groepen een stem gegeven, en in recentere jaren is dat louter makkelijker geworden. Dankzij internet en social media is het mogelijk om alleen nieuws te lezen wat jij wilt horen en je af te sluiten van wat je niet wilt horen (Van Aelst, e.a. 2017). De macht van alternatieve media mag dan ook niet onderschat worden, want zoals aan het begin van dit hoofdstuk werd gezegd: alternativiteit is relatief; dat wat alternatief is kan in theorie mainstream worden en vice versa.

Junk nieuws

Rogers & Niederer (2020) maken gebruik van de term 'junk nieuws' om media als GeenStijl, De Dagelijkse Standaard en The Post Online te beschrijven. Deze term is gebaseerd op een onderzoek naar online propaganda van het Oxford Internet Institute en wordt gedefinieerd als 'extreme, sensational en conspiring'. Zij kiezen voor deze term omdat het extremistische kenmerk wordt benoemd. Bij het bestuderen van 'junk nieuws' wordt niet alleen naar de mediapraktijk en manipulatie van de publieke opinie gekeken, maar ook naar het medium als mogelijke veroorzaker van sociale onrust (Rogers & Niederer 2020: 23). Junk nieuws wordt hier gebruikt als overkoepelende term voor verschillende eigenschappen. Rogers en Niederer benadrukken namelijk ook dat het niet goed te verantwoorden is om The Post Online en De Dagelijkse Standaard onder dezelfde specifieke categorie te zetten omdat het eerstgenoemde medium duidelijk een minder extreme toon heeft in haar berichtgeving. De verschillen tussen de onderzochte media worden om deze reden extra benadrukt (Rogers & Niederer 2020: 78).

De term 'junk nieuws' wordt vooral gebruikt in onderzoeken die gefocust zijn op social media content. (Marchall, et al. 2018, Liotsiou, et al 2019). Liotsiou, et al. (2019) geven een uitgebreide definitie van 'junk nieuws' met een overzicht van de verschillende criteria waarom een medium als 'junk nieuws' kan worden gezien (Liotsiou, et al. 2019: 4):

- Professionaliteit: het medium houdt zich niet aan de regels van de journalistieke beroepsethiek
- Stijl: Er wordt in de tekst gespeeld op emoties, ad hominem-taalgebruik, generalisaties, hyperbolen etc.
- Geloofwaardigheid: Incorrecte informatie en complottheorieën worden strategisch gebruikt. Er is geen sprake van factchecken of het gebruik van meerdere bronnen.
- Bias: De manier van verslaggeven is duidelijk *biased* en verkondigt een sterke mening
- Namaak: Er wordt op een manier gepubliceerd die lijkt op mainstream media.
- Verzamelaar: Er wordt nieuws gemaakt op basis van andere bronnen van junk nieuws.

Deze criteria vormen een handige houvast voor onderzoek naar junk nieuws en lijken meer meetbaar dan de dimensies die Holt, e.a. (2019) presenteren over alternatieve media. Bij beide definities komt men ongeveer op dezelfde media uit, maar bij Liotsiou, e.a. (2019) ligt de focus iets meer op het 'bewust' partijdig of incorrect zijn van een medium. Daarbij zijn de criteria van Liotsiou te gebruiken om elk artikel apart te beschrijven als junk nieuws, terwijl de definitie van Holt alleen te gebruiken is voor media.

Definitie in deze scriptie

In dit onderzoek wordt toch gebruik gemaakt van de term 'alternatieve media'. Dat heeft twee redenen. Allereerst is het belangrijk dat de term 'alternatieve media' een veranderlijk karakter heeft. Dat wat alternatief is kan mainstream worden. Dat wat alternatief is kan ook

veranderen, bijvoorbeeld qua politieke toon. Dat wat junk nieuws is, staat vast. Het beschrijft een vorm van nieuws, commentaar of kritiek, al dan niet gebaseerd op feiten en ligt dicht bij nepnieuws. Junk nieuws kan ook gezien worden als onderdeel van, of product van, alternatieve media.

De tweede reden dat er in deze scriptie is gekozen voor de term 'alternatieve media' en niet 'junk nieuws', is omdat 'alternatief' gebruikt wordt bij onderzoeken naar mediakritiek en het op meerdere plekken ter wereld wordt gebruikt. Deze scriptie is juist wetenschappelijk relevant omdat het aansluit bij de onderzoeken van Figenschou & Ihlebaek (2019a), Bhat & Chadha (2020) en Haller & Holt (2019), die ook mediakritiek onderzoeken in alternatieve media. Dit is te lezen in de komende paragrafen. De term 'junk nieuws' wordt voornamelijk in Amerikaanse onderzoeken gebruikt, die tevens vaak gefocust zijn op het onderzoek naar Facebook-publicaties.

Voor dit onderzoek is gekozen de definitie van Holt, e.a. (2019) aan te scherpen met de criteria van junk nieuws van Liotsiou, et al. (2019). Deze twee termen overlappen en kunnen niet als exclusief van elkaar worden gezien. De definitie die in deze scriptie wordt gehanteerd heeft wel bepaalde eigenschappen die bij junk nieuws worden genoemd meegenomen:

Een medium kan op verschillende manieren zichzelf onderscheiden van mainstream media en beschreven worden als 'alternatief':

- 1. Auteurs: Een medium kan alternatief zijn door alternatieve journalisten of producers, bijvoorbeeld door willekeurige burgers of activisten te gebruiken als auteurs van artikelen.*
- 2. Inhoud: Een medium kan alternatief zijn door het produceren van alternatieve content. Dit betekent dat teksten duidelijk biased zijn, zich afzetten tegen mainstream media, niet gehouden wordt aan regels van journalistieke beroepsethiek of incorrecte informatie of complottheoriën worden gebruikt.*
- 3. Stijl: Een medium kan alternatief zijn door het presenteren van hun nieuws op een alternatieve wijze. Het kan op dezelfde wijze online worden ingedeeld, maar in de tekst wordt meer gebruik gemaakt van emoties, ad hominem-taalgebruik, generalisaties en hyperbolen.*
- 4. Systeem: Alternativiteit kan ten slotte herkend worden als onderdeel van een ander mediasysteem. Dit houdt in dat alle (extreem-)rechtse media naar elkaar verwijzen, elkaar benoemen, maar volledig buiten mainstream media staan, die vice-versa ook niet naar hen verwijzen.*

Het valt op dat punt 3 van Holt, e.a. (2019) weg valt. Elk nieuwsmedium gebruikt ondertussen elke vorm van nieuws brengen. Een alternatieve versie is dus lastig te vinden en garandeert niet dat het medium ook echt als alternatief kan worden beschouwd. Wat in dit onderzoek opvalt, en in het onderzoek van Liotsiou, e.a. (2019) naar voren komt, is dat junk nieuws, of alternatieve media, juist de stijl en indeling van mainstream media imiteren.

De grenzen die bij punt vier worden genoemd zijn in Nederland helaas niet altijd even duidelijk. Zo gebruikt De Dailijkse Standaard wel eens artikelen van De Volkskrant of AD

om een eigen artikel te schrijven, en wordt daar netjes naar verwezen. Daarbij komt het ook soms voor dat een politicus een bron van GeenStijl gebruikt.⁹

Mainstream media

Naast het concept 'alternatieve media' staat in de onderzoeksvraag de term 'mainstream media'. Rogers en Niederer (2020) vonden de mainstream media in hun onderzoek door eerst zorgvuldig het junk nieuws te selecteren. Dat wat overbleef waren nationale media die stevig gevestigd zijn in het Nederlandse medialandschap, zoals nationale kranten, grote tv-zenders en enkele online nieuwssites (Rogers & Niederer 2020: 79). De onderzochte alternatieve media in deze scriptie bekritiseren verschillende mainstream media. Dit is soms gericht op specifiek één medium en soms op 'de mainstream media' in het algemeen. De term 'mainstream media' wordt echter altijd gebruikt en blijkt een rol te spelen in de framing. Termen als 'gevestigde media' of 'oude media' kunnen ook worden gebruikt in dit onderzoek, juist om onderscheid te maken tussen het frame van alternatieve media en de theorie. Maar juist de theorie wijst ook naar de term mainstream media. Niet alleen Rogers en Niederer (2020), maar ook oudere onderzoeken beschrijven alternatieve media als 'alternatief' van mainstream media. Harcup (2005) onderzoekt de verschillen tussen de journalistieke werkwijzen in alternatieve media en in mainstream media. Hierbij geeft hij aan dat het belangrijk is om als onderzoeker zelf geen definitie van mainstream media vast te stellen, omdat deze alleen bestaat dankzij de retoriek in de mediakritiek door verschillende alternatieve media. Zonder alternatieve media bestaat er ook geen mainstream media en vice versa (Harcup 2005: 363). In dit onderzoek zal ook de term mainstream media worden gebruikt, simpelweg omdat de term 'alternatieve media' ook wordt gebruikt. Zo sluit dit onderzoek aan bij het wetenschappelijk debat. Daarbij komt de term 'mainstream media' ook het meest voor in de onderzochte producties.

2.2 Mediakritiek

Deze scriptie is een toevoeging aan het academische debat rondom mediakritiek. In deze paragraaf zal kort worden uitgelegd wat het concept mediakritiek inhoudt en hoe het is toegepast in de journalistieke wetenschap. Daarbij wordt er vooral gekeken naar de wijze waarop mediakritiek zich heeft ontwikkeld in het digitale tijdperk (na de komst van internet en sociale media).

Wat is mediakritiek?

Er zijn verschillende definities van mediakritiek te vinden die elk afhankelijk zijn van de context en erg uiteen lopen. Dit is grotendeels te wijten aan het feit dat mediakritiek uiteenloopt van een academische niveau tot boos geschreeuw (Cheruiyot 2019: 18). Cheruiyot, die de relatie onderzocht tussen belangrijke actoren die invloed hebben op de journalistieke praktijk en de kritiek die zij krijgen, merkt op dat mediakritiek langzaam verschoven is van de academische wereld naar de publieke, en onderweg veel verschillende definities heeft mogen kennen. Een alomvattende definitie is volgens hem niet mogelijk, vanwege een onoverkomelijk verschil tussen wetenschappelijke en 'populaire' mediakritiek (Cheruiyot 2019: 18).

De wetenschappelijke mediakritiek wordt in de studie van Cheruiyot (2019) gedefinieerd als kritiek die zich bezig houdt met conflicten, structurele ongelijkheid, ideologische implicaties

⁹ <https://twitter.com/RenskeLeijten/status/1428810731617669130?s=20>, geraadpleegd op 29-09-2021

en negatieve morele consequenties van de media. Deze kritiek, gebaseerd op ideeën van onder andere Bourdieu en Chomsky, is een toevoeging aan het intellectuele discours, waarbij er weinig interactie is met de dagelijkse journalistieke praktijk. De ‘populaire’ mediakritiek, waarop deze scriptie zal focussen, bestaat uit wijdverspreide kritiek, direct gericht aan het adres van het medium of de journalist. Deze kritiek kan van iedereen komen, ook van mede-journalisten. Cheruiyot (2019) geeft aan dat mediakritiek bij uitstek een belangrijke democratische functie heeft: mediacritici zijn de critici van de critici, een ware ‘vijfde macht’. Cheruiyot benadrukt daarbij dat niet alle mediakritiek positief is. Onbeschaafde opmerkingen, persoonlijke aanvallen en dreigementen vallen niet onder de democratisering van de journalistiek, maar symboliseren wel het recht van meningsuiting in een democratie (Cheruiyot 2019: 22). Deze bijzonder positieve houding wordt niet door iedereen gedeeld. Figenschou & Ihlebæk (2019b) onderscheiden mediascepticisme van mediakritiek, twee vormen die lastig uit elkaar zijn te halen. Ze beargumenteren hierbij dat juist de destructieve, vijandige en emotionele oordelen die alleen wantrouwen in media willen creëren niet genegeerd mogen worden (Figenschou & Ihlebæk 2019b: 903).

Dimensies

De mediacritici hebben dus een belangrijke rol en verbeteren volgens Cheruiyot de journalistieke praktijk (Cheruiyot 2019: 23). Deze categorie van ‘populaire’ mediakritiek bestaat echter nog uit zowel genuanceerde factchecks als geschreeuw van de verongelijkte boze burger. Om de inhoud van de verschillende vormen van kritiek te duiden, onderscheidt Cheruiyot (2019) verschillende brede dimensies van kritiek, voortbouwend op de vormen van kritiek die Cooper (2006) onderscheidt. Het belangrijke verschil is dat Cheruiyot ook het ‘reframen’ van nieuws door critici die zich positioneren als alternatieve bronnen beschrijft en toevoegt aan de definitie. Deze praktijk is ontstaan op social media, maar de effecten ervan zijn nog relatief onduidelijk omdat het netwerk en de invloed van enkele berichten nog niet empirisch onderzocht is (Carlson 2016: 921). Deze scriptie geeft inzicht in hoe ‘reframen’ ook voorkomt in alternatieve media, waarbij het eerder gaat om een patroon dan een losse situatie. In de discussie wordt hier uitgebreider op ingegaan.

De breed toepasbare dimensies van mediakritiek die Cheruiyot (2019) onderscheidt zijn:

- Vorm en inhoud. Kritiek gericht op tekst, afbeeldingen en video geproduceerd door het medium. Ook kritiek op de accurateheid, framing, gatekeeping en journalistieke methodes vallen onder deze categorie, net als vragen over objectiviteit.
- Individuele journalist. Kritiek gericht op een individu. Het gaat hier om een persoonlijke aanval op de eigenschappen van de journalist, de journalistieke vaardigheden die hij of zij heeft laten zien of de normen, waarden en ethiek.
- De organisatie: kritiek gericht op een specifiek nieuwsmedium, gefocust op beleid, nieuws of politiek standpunt. Het standpunt wordt door Cheruiyot (2019) gezien als het hoofdbestanddeel van deze vorm van mediakritiek. De voorbeelden die hij hierbij noemt zijn aantoonbaar partijdige nieuwsmedia, die zichzelf ook niet per se als neutraal profileren (Cheruiyot 2019: 25).
- Het instituut: kritiek gericht op ‘de media’ in het algemeen. ‘De media’ verwijst hier in de meeste kritieken naar organisaties of media als collectief en de professionaliteit van journalisten. Kritiek op de media als instituut gaat vaak gepaard met de suggestie dat hun positie in politiek en overheid invloed heeft op de kwaliteit van de journalistiek.
- Ideologie: abstracte kritiek over de posities van media ten opzichte van de sociale, culturele en politieke context. Met deze kritiek worden de basisfuncties van media in de samenleving,

hun macht en hun relatie met politieke ideeën in twijfel getrokken. Deze vorm van kritiek komt voornamelijk voor in de academische wereld.

In Nederland is er niet eerder onderzoek gedaan naar mediakritiek in alternatieve media, maar wel naar mediakritiek door populistische politici via social media. Hameleers (2020) vergelijkt de anti-media en anti-elite sentimenten van Donald Trump en Geert Wilders en concludeert dat zij 'de waarheid' verbuigen tot de fluïde begrip waarbij de media standaard een andere mening heeft dan de politici zelf en zo vijandig kan worden geportretteerd.

Mediakritiek in alternatieve media

Zoals eerder vermeld is Cheruiyot (2019) bijzonder positief over de democratiserende werking van (populaire) media kritiek, maar niet iedereen is het daarmee eens. Wanneer er sprake is van structurele mediakritiek met een groot publiek kan de autoriteit van mainstream media in het nauw worden gedrukt. Extreem-rechtse alternatieve media hebben het afgelopen decennium online een grote groei doorgemaakt, waarbij ze bewust trachten de autoriteit van mainstream media ter discussie te zetten (Holt, et al. 2019). In de Verenigde Staten is tussen 2012 en 2016 de eenzijdige strijd tussen extreem-rechtse alternatieve media en mainstream centrum-linkse media los gebarsten. Nieuwssites als The Washington Post en CNN werden volledig onbetrouwbaar verklaard door media als InfoWars en Gateway Pundit (Faris et al. 2017: 63).

De vraag is echter hoe deze media de autoriteit van mainstream media kunnen laten wankelen, terwijl zij zelf autoriteit in berichtgeving proberen te grijpen. Het gaat hierbij om autoriteit in de nieuwsvoorziening, wat gebaseerd is op vertrouwen en geloofwaardigheid (Holt, et al. 2019). Bhat en Chadha (2020) onderzoeken in India hoe een rechts-georiënteerd alternatief medium de autoriteit van mainstream media in twijfel probeert te trekken. Op basis van een inhoudsanalyse concluderen zij dat de mainstream media op drie verschillende punten wordt aangevallen: neutraliteit, accuraatheid en ethiek. Fouten van mainstream media op deze gebieden worden uitvergroot. Daarbij laten ze zien dat alternatieve media en blogs kunnen groeien wanneer politici deze aanhalen als betrouwbare bronnen, zoals Trump deed met Breitbart.

Figenschou en Ihlebæk (2019a) onderzochten kritiek op mainstream media in artikelen van extreem-rechtse alternatieve media in Noorwegen aan de hand van een kwalitatieve inhoudsanalyse. Zij benadrukken de relevantie van de positie die alternatieve media zelf innemen, om te kunnen analyseren in hoeverre zij hun eigen autoriteit laten groeien terwijl die van de mainstream media wordt aangevallen. Ze onderscheiden vijf verschillende rollen of posities die alternatieve media innemen bij het uiten van kritiek op mainstream media:

- de ingewijde positie (kenner van journalistieke praktijken in mainstream media)
- de expert positie (kenner van bepaald veld, eventueel op basis van statistieken en andere feiten)
- de slachtofferrol
- de burgerpositie ('wij als burgers'. Overlapt soms met de slachtofferrol)
- de activistenrol

De eerste twee posities zijn manieren om autoriteit te claimen, want het medium geeft in dit geval aan meer over een situatie te weten dan het mainstream medium. Wanneer deze posities worden ingenomen kan de lijn tussen alternatieve media en mainstream media

vervagen en verschillen per nieuwsconsument. Wanneer er een slachtofferrol, burgerpositie of activistenrol wordt ingenomen, wordt er eerder een duidelijk onderscheid gemaakt tussen hun medium (de alternatieve) en de mainstream media. In deze studie zal de notie van 'rol' ook worden meegenomen. Aan de hand van deze posities en rollen is er namelijk in de complexiteit van extreemrechtse mediakritiek onderscheid te maken tussen cynische en kritische berichtgeving, en is het mogelijk om meer te zeggen over de intenties en effecten van de mediakritiek (Figenschou & Ihlebæk 2019a: 1232).

De effecten van mediakritiek mogen niet onderschat worden. De macht van mediacritici is (ook) volgens Cheruiyot (2019) gegroeid door de komst van het internet. Via blogs en sociale media wordt er belangrijke en relevante kritiek gegeven op gevestigde media, wat invloed kan hebben op de journalistieke praktijk (Cheruiyot 2019: 35). In zijn onderzoek (a.d.h.v. kwalitatieve interviews met journalisten en critici) wordt een positie beschreven die door Figenschou en Ihlebæk (2019a) niet beschreven wordt: de exposant-positie. Deze positie, of rol, van exposant komt voort uit de positie tussen het publieke en journalistieke discours in. Deze criticus heeft zowel een insider als outsider positie, en kan zich in beide discursieve posities wanen (Cheruiyot 2019: 117). Het voegt de ingewijde-rol en expert-rol die Figenschou en Ihlebæk (2019a) beschrijven samen en wijst specifiek naar de mediakritiek die autoriteit van een mainstream medium uitdaagt, terwijl zij zelf meer autoriteit vergaren. De 'exposanten' hebben een rol in het vormen van een publieke opinie, maar zijn ook andersom een brug tussen de vele kritiek in de digitale wereld en de journalistiek. In het onderzoek van Cheruiyot komt naar voren dat de exposant-rol de meest invloedrijke positie is die een criticus kan innemen (Cheruiyot 2019: 118).

Om het effect van mediakritiek in een bredere context te plaatsen onderzocht Rauch (2015) het perspectief van de lezers in haar onderzoek naar Amerikaanse alternatieve media, om zo de rol die alternatieve media spelen ten opzichte van mainstream media te analyseren. Zij concludeerde dat de lezer van zowel rechtse als linkse alternatieve media de mainstream media tot op zekere hoogte niet lazen, en alternatieve media als een 'toevoeging' zagen, maar niet als volledige vervanging. De respondenten in het onderzoek gaven aan de mainstream media soms niet te vertrouwen vanwege hun link met bedrijven en de politieke voorkeur van het bestuur van een medium (Rauch 2015: 138). Deze theorie is belangrijk, maar gebaseerd op Amerikaanse media. In Nederland functioneert de vaak bekritiseerde publieke omroep zonder winstoogmerk en uiten de bestuurders geen bekende politieke voorkeur uiten, maar worden ze wel gedeeltelijk gefinancierd vanuit de overheid. In Nederland zijn er dus andere redenen om mainstream media niet te vertrouwen, die in deze scriptie deels naar voren zullen komen.

Haller en Holt (2019) kijken bij de relatie tussen alternatieve en mainstream media ook naar de lezers van alternatieve media, door te onderzoeken hoe alternatieve en mainstream media worden gebruikt door extreemrechtse organisaties. Ze onderzochten hoe de Duitse en Oostenrijkse tak van PEGIDA hun wantrouwen in mainstream media uitten. Met een kwalitatieve inhoudsanalyse van PEGIDA's Facebookpagina's analyseerden ze de verwijzingen naar zowel mainstream als alternatieve media. Zo onderzochten ze niet alleen de werking van *echo chambers* en filter bubbels, maar ook de impact van alternatieve media op het publieke discours. Haller en Holt maken gebruik van de term 'alternatieve media' omdat de onderzochte media zichzelf positioneren als correctoren van de traditionele media (Haller & Holt 2019: 1666). Deze rol van corrector zal ook in dit onderzoek worden

meegenomen. Dit onderzoek toont aan dat de rol van mainstream media niet verdwijnt in de extreemrechtse context. Op de onderzochte Facebookpagina's werden artikelen van mainstream media gedeeld (40% van de gedeelde artikelen) en geframed zodat het hun standpunten over bijvoorbeeld immigratiebeleid onderschrijft. Dit betekent dat ze nog steeds afhankelijk zijn van de traditionele media, wat een paradoxale relatie tussen PEGIDA en de mainstream media oplevert. PEGIDA bekritiseert namelijk aan de ene kant de mainstream media door hen *Lügenpresse* (liegende pers) te noemen, maar gebruikt hun nieuws aan de andere kant om hun eigen standpunt te ondersteunen. Haller en Holt (2019) laten met dit onderzoek zien dat alternatieve media ook een aanvullende rol hebben, zoals Rauch (2015) liet zien dat in de Verenigde Staten het geval was.

2.3 Framing

In deze scriptie wordt er onderzocht hoe mainstream media 'geframed' worden door Nederlandse alternatieve media. In deze paragraaf wordt beschreven wat framen inhoudt en hoe het concept in mediastudies benaderd wordt. Het concept 'framen' wordt sinds de jaren '70 onderzocht in mediastudies. Het werd duidelijk dat de beschrijvingen van journalisten een bepaalde perceptie van de realiteit propageren. Gamson en Modigliani (1987) beschrijven frames daarom als een 'centrally organized idea that gives meaning to a series of events' (Gamson & Modigliani 1987: 143). Dit betekent dat frames gebruikt worden om een culturele betekenis te geven aan nieuwswaardige gebeurtenissen door ze bijvoorbeeld standaard met een positieve of negatieve toon te beschrijven. Tuchman (1978) beargumenteert dat media frames het dagelijks leven organiseren en betekenis geven aan anders irrelevante gebeurtenissen. Doordat journalisten bepalen wat wel en wat niet belangrijk is, en in wat voor daglicht het wordt gezet, hebben zij bijzonder veel macht. (Tuchman 1978: 193). Deze beschrijvingen benaderen frames als centraal georganiseerd en vanzelfsprekende betekenisgeving. Deze definities bleken niet houdbaar omdat frames niet altijd vanzelfsprekend zijn en afhankelijk zijn van context en elke individuele journalist, waarbij er niet altijd een frame kan worden gevonden. Er is pas sprake van een frame als het vaker voorkomt. Zo beschrijft Entman (2003) framen als volgt:

"Framing entails selecting and highlighting some facets of events or issues, and making connections among them so as to promote a particular interpretation, evaluation, and/or solution." (Entman 2003: 417)

Deze definitie is gebaseerd op de keuzes die journalisten maken in de beschrijving van situaties of gebeurtenissen, waarbij een frame ontstaat als deze beschrijvingen worden herhaald. Entman gaat echter uit van een meer bewust proces waarbij sommige aspecten uit een tekst meer worden benadrukt dan anderen. Meer recente wetenschappers zijn het hier niet meer eens. Van Gorp (2010) benadrukt dat frames al aanwezig zijn wanneer een gebeurtenis wordt omgezet in een nieuwsverhaal. Journalisten kunnen geen verhaal effectief vertellen zonder hun aangeleerde ideeën van de orde van verhaalelementen en betekenisgeving toe te passen. Frames definiëren als het ware het verhaal. (Van Gorp 2010: 1-2).

Framen kan dus zowel een bewust als onbewust proces zijn. In politieke campagnes wordt er bijvoorbeeld bewust gebruik gemaakt van het 'framen' van standpunten (Hänggli & Kriesi 2012). Het is lastig om te concluderen of er sprake is van een bewuste framing. Het benoemen van een 'frame' geeft een ogenschijnlijk manipulatief karakter aan de 'framer' (in

dit geval: de auteur van een artikel dat gepubliceerd is via een alternatief medium). Uit onderzoek van Van Gorp blijkt dat dit slechts gedeeltelijk een bewust proces is voor de 'framer' (Van Gorp 2007). In andere woorden: in dit onderzoek kan er in principe niets geconcludeerd worden over de (achterliggende) intenties van bepaalde media, tenzij de desbetreffende journalisten of media dat zelf aangeven. Verder worden louter praktijken en outputs geanalyseerd en beschreven. Voor het achterhalen van een intentie zijn onderzoekstechnieken als semi-gestructureerde interviews en etnografie relevant, die buiten de potenties van dit gelimiteerde scriptieproces vallen.

Bij een framinganalyse wordt er een analyse gemaakt van de wijze waarop een communicator van een bericht discursieve elementen gebruikt om een bepaald onderwerp, ervaring of idee te framen op een manier dat de ontvanger van de communicatie het onderwerp, ervaring of idee op die wijze zal bekijken. Zoals ook in het theoretisch kader naar voren kwam: framen is een complex dynamisch proces waarbij onderliggende maatschappelijke of sociale verhoudingen kunnen worden blootgelegd (Van Gorp & Vercruysse 2012). Ten slotte wordt er in deze scriptie ook gekeken naar mogelijke counterframes. Een frame is het schetsen van mainstream media op een bepaalde manier als problematisch. Wanneer een frame de mainstream media niet als problematisch schetst, wordt dat een counter-frame genoemd (Van Gorp & Vercruysse 2012). In andere woorden: mainstream media worden in een frame gezien als een probleem en in een counter-frame juist niet.

2.4 Samenvatting

Dit onderzoek maakt niet alleen gebruik van de term 'alternatieve media', maar zal ook een toevoeging geven aan dit concept. Historisch gezien hebben gemarginaliseerde groeperingen hun eigen media opgericht, omdat de gevestigde of mainstream media niet hun wereldbeeld presenteerden. Er ontstond rond de eeuwwisseling een discussie over in hoeverre de tweedeling tussen mainstream media en alternatieve media als wederzijds exclusieve begrippen nog houdbaar is in een digitale wereld. Verschillende definities uit verschillende tijden en verschillende socio-economische contexten zijn sindsdien langs komen, waarvan de meesten niet toepasbaar bleken in alle situaties en de test der tijd niet doorstonden. Uiteindelijk waren het Holt, e.a. (2019) die een relationele parapludefinitie presenteren, waarbij een medium om verschillende redenen en in verschillende maten als alternatief kan worden gezien. Deze definitie wordt gecombineerd met de criteria voor 'junk nieuws' van Liotsiou, et al (2019) in een eigen parapludefinitie. Zo is het mogelijk om de onderzochte media te beschrijven als 'alternatief', waardoor dit onderzoek van toegevoegde waarde kan zijn aan het debat rondom kritiek op mainstream media in alternatieve media en bijdraagt aan de ontwikkeling van de term 'alternatieve media' als analytische categorie (Atton 2015). Daarbij is de onderzochte media allemaal te beschrijven als politiek rechts. Sinds de jaren '30 van de vorige eeuw waren alternatieve media vaak politiek links (Tracy 2007), en werden in de eerste studies van alternatieve media in de jaren '70 ook als links beschreven. Het feit dat de Nederlandse alternatieve media gedomineerd lijkt door online (extreem-)rechtse media past in een wereldwijde trend die nog meer moet worden onderzocht. In deze scriptie worden ook juist rechtse media onderzocht.

Mediakritiek kan een democratiserende functie hebben (Cheruiyot 2019), maar kan ook flink de autoriteit van mainstream media ondermijnen (Carlson 2016, Holt, et al. 2019, Bahka & Chadha 2020). Deze discussie over de effecten van mediakritiek op de democratisering van

de journalistiek blijkt beïnvloed door verschillende socio-culturele contexten en methoden. De Nederlandse context ontbreekt. Natuurlijk is een onderzoek naar alleen mediakritiek in de Nederlandse alternatieve media niet genoeg om een definitief antwoord te geven op het vraagstuk, maar het voegt wel waardevolle informatie en inzichten toe aan een wetenschappelijk debat. Daarbij lijken, op basis van bovenstaande onderzoeken, de negatieve effecten van mediakritiek in alternatieve media groter te zijn dan van andere vormen van mediakritiek. Om deze reden is er gekozen om ook in dit onderzoek de alternatieve media te onderzoeken.

Hierbij zal er ook kritisch worden gekeken naar de rol of positie die Nederlandse alternatieve media innemen. De corrector- (Haller & Holt 2019), de ingewijde-, burger-, slachtoffer-, expert-, en activistenrol (Figenschou & Ihlebæk 2019a) komen in voorgaande onderzoeken naar voren. Deze kunnen bijdragen aan de beantwoording van de onderzoeksvraag, een steunpilaar voor de analyse zijn, en, aan de andere kant, zal dit onderzoek dit concept voor het eerst in Nederland onderzoeken. De voorgaande noties van rol komen respectievelijk uit Duitsland en Oostenrijk, en Noorwegen. Cheruiyot (2019) herkende de exposanten-rol in Zuid-Afrika, maar omdat deze overlapt met twee rollen van Figenschou en Ihleak (2019a) wordt deze niet gebruikt in dit onderzoek. Daarbij zijn veel theorieën over het concept alternatieve media gefocust op het geprivatiseerde Amerikaanse mediasysteem (Rauch 2015, Faris, et al. 2017, Atton 2015, Fenix 2011).

Om de hierboven beschreven toegevoegde waarde van dit onderzoek te maximaliseren is er gekozen voor een framinganalyse. De resultaten van een framinganalyse geven namelijk aan de ene kant inzicht in de beeldvorming in mediakritiek, hoe deze in Nederlandse alternatieve media wordt gepresenteerd en hoe deze media zich positioneren. Daarbij heeft het ook een opbouwend inzicht in de mogelijke effecten van de beeldvorming voor de democratisering van de journalistiek. Uit het theoretisch kader is namelijk gebleken dat mediakritiek kan een positieve invloed kan hebben, maar ook juist de autoriteit, en daarmee eventueel de geloofwaardigheid, van mainstream media negatief beïnvloeden. Welke rol de inhoud van de producties van populaire Nederlandse alternatieve media daarin spelen is een relevante toevoeging aan de discussie en bouwt een basis voor toekomstig (kwantitatief) onderzoek. Tot slot is het relevant om te melden dat Van Gorp (2010) beargumenteert dat een framinganalyse geen basis is voor conclusies over bewuste framing, terwijl andere literatuur structurele mediakritiek in alternatieve media beschrijft als een intentioneel proces. Hoe de resultaten uit dit onderzoek zich in deze balans verhouden wordt in de discussie besproken.

3. Methode

De onderzoeksvraag luidt: “Hoe worden Nederlandse mainstream media geframed in de berichtgeving van Nederlandse alternatieve media?” Om deze vraag te beantwoorden is er gekozen voor een kwalitatieve framinganalyse. In dit hoofdstuk zal de keuze voor een kwalitatieve framinganalyse worden beargumenteerd en het stappenplan worden uitgelijnd.

3.1 Een kwalitatieve framinganalyse

Om te achterhalen hoe mainstream media geframed worden door de Nederlandse alternatieve media zal er gebruikt worden gemaakt van een kwalitatieve framing analyse. Het is op deze manier niet de vraag wat mainstream media is en wat zij doen, maar juist hoe zij worden gepresenteerd in verschillende alternatieve media. Er is, ondanks een groot aanbod aan materiaal, gekozen voor een kwalitatieve en inductieve strategie in plaats van een kwantitatieve omdat er niet eerder in Nederland op deze wijze onderzoek is gedaan naar de framing van mainstream media. Een kwantitatief of deductief onderzoek is hierdoor niet mogelijk, omdat het nog niet duidelijk is hoe men de data het beste kan benaderen en categoriseren. Zo heeft dit kwalitatieve onderzoek ook een explorerende rol.

De onderzochte artikelen komen uit de periode 01-06-2020 - 20-03-2021. In deze periode zijn de coronacrisis, BLM-protesten en de verkiezingen het meest voorgekomen in het nieuws. Daarbij is het waarschijnlijk dat er meer mediakritiek ontstaat in campagne- en verkiezingstijd, omdat populistische politici strategisch informatiebronnen in twijfel trekken om cynisme te laten groeien (Hameleers 2020: 1140). Deze politici kunnen relevante *frame sponsors* zijn (Van Gorp 2007). Frame sponsors zijn organisaties, publieke figuren of politici die bepaalde gebeurtenissen in frame zetten dat in hun straatje past, in de hoop dat journalisten dit overnemen. Framing kan vervolgens door de media zelf plaatsvinden, maar ook *via* de media. Een frame van een frame sponsors kan namelijk klakkeloos worden overgenomen door een medium. Van Gorp (2007) beargumenteert dat in elke situatie het medium het bericht naar buiten brengt en zo verantwoordelijk is voor het frame (Van Gorp 2007: 69). Maar het is wel relevant om deze mogelijke frame sponsors te bekijken bij de eerste stap van de analyse en te controleren in hoeverre het medium dezelfde mening heeft als bepaalde frame sponsors over verschillende onderwerpen. Zo is het mogelijk om te zien in hoeverre een medium bewust of onbewust de framing overneemt.

In dit onderzoek zal het stappenplan voor een inductieve framinganalyse van Van Gorp (2010) worden gevolgd. Bij dit stappenplan ligt de focus op nieuwsframes die cultureel gedeelde noties uitdrukken met symbolische significantie (zoals stereotypes, waarden, archetypen, mythes en verhalen), waarbij subjectiviteit in de analyse zoveel mogelijk wordt ontweken. Door de inductieve strategie is het duidelijk waar een frame vandaan komt en hoe deze wordt geobserveerd. Het starten met een deductieve en kwantitatieve strategie zou te subjectief zijn (Van Gorp 2010: 10).

Het concept ‘frames’ wordt geoperationaliseerd in *frame packages*. *Frame packages* bestaan op hun beurt uit *framing devices* en *reasoning devices*, die demonstreren hoe het frame functioneert en een specifiek onderwerp representeert. *Frame devices* zijn de indicatoren van een frame. Dit kunnen verschillende tekstuele en visuele elementen zijn, bijvoorbeeld metaforen, specifieke woordkeuze, slogans, historische voorbeelden, bepaalde bronnen, (emotionele) aantrekkingskracht enzovoorts (Van Gorp 2010: 10-11). *Reasoning devices* verwijzen naar de definiërende kracht van frames (Entman 1993). Deze zijn niet per

se expliciet zichtbaar in een tekst, maar representeren de achterliggende causale gedachte. Door deze *devices* wordt er door de lezer een causaal verband gelegd tussen de onderwerp of situatie en een specifiek frame.

Een voorbeeld van een *frame device* (FD) en *reasoning device* (RD) uit een tekst over armoede (uit Van Gorp 2010):

Zin: *The place is overrun with pushers and drug users [...]*.

FD: Lexicale keuzes: 'overrun', 'pushers', 'drug users'.

RD: Drugsgebruikers veroorzaken problemen door gewoon ergens aanwezig te zijn. Er worden in de tekst geen voorbeelden gegeven van problemen. Behoren drugsgebruikers bij de arme mensen

Het volgende stappenplan zal voor dit onderzoek worden gebruikt:

Stap 1: materiaal verzamelen. Van Gorp beperkt zijn onderzoek niet tot de nieuwsmedia, maar kijkt verder dan dat. In deze studie zullen slechts de teksten van de geselecteerde nieuwsmedia geanalyseerd worden. In de discussie en conclusie zal rekening worden gehouden met deze beperking. Van Gorp (2010) adviseert hierbij om naar frame sponsors te kijken.

Stap 2: open coderen van de teksten. Teksten worden geanalyseerd zonder gebruik van een vooraf bepaald codeerinstrument. Hierbij wordt niet gefocust op het onderwerp van de tekst, maar hoe het verteld wordt. Welke selecties zijn er gemaakt? Het resultaat ziet er vervolgens uit als het voorbeeld boven dit stappenplan. Bij deze stap zal ook de 'rol' die door het medium wordt ingenomen in de tekst worden genoteerd (Haller en Holt 2019, Figenschou & Ihlebaek 2019a) en de dimensie van de mediakritiek (Cheruiyot 2019).

De onderzochte rollen zijn:

- De corrector-rol (Haller & Holt 2019)
- de ingewijde positie (Figenschou & Ihlebaek 2019a)
- de expert positie (Figenschou & Ihlebaek 2019a)
- de slachtofferrol (Figenschou & Ihlebaek 2019a)
- de burgerpositie (Figenschou & Ihlebaek 2019a)
- de activistenrol (Figenschou & Ihlebaek 2019a)

Stap 3: de codes 'organiseren' langs 'axes of meaning'. Bij deze stap wordt er gezocht naar patronen in de *framing en reasoning devices* door ze te linken aan overkoepelende ideeën. Dit resulteert in verschillende 'dimensies'. Er kan hierbij naar de literatuur worden verwezen om deze te identificeren.

Stap 4: selectieve codering: Er wordt een frame matrix gecreëerd. De rijen daarvan zijn uiteindelijk een representatie van een frame package en de kolommen van de *reasoning en framing devices*. De matrix wordt kolom voor kolom gecompleteerd. Daarna wordt er gezocht voor logische combinaties in de kolommen. Het doel is om een gelimiteerd aantal *frame packages* te vinden die wederzijds exclusief zijn.

Stap 5: Evaluatie. Bij deze stap worden er twee vragen beantwoord:

- is de framelijst compleet?

-zijn dit de meest dominante frames?

Deze vragen worden beantwoord door de matrix te controleren aan de hand van drie verschillende criteria:

-Kan een *frame package* volledig beschreven worden met een uitgebreide lijst van *framing* en *reasoning devices*?

-Zijn de *reasoning devices* compleet en consistent (van probleem schetsen tot oplossing?)

-Zijn de frames abstract genoeg? De frames dienen toepasbaar te zijn op andere gerelateerde onderwerpen.

Nadat elk van deze stappen is doorlopen is er een overzichtelijke verzameling van verschillende frames die geanalyseerd kan worden. Van Gorp (2010) gebruikt slechts één lange tekst voor dit inductieve gedeelte van zijn onderzoek, om vervolgens meerdere teksten te gebruiken voor een kwantitatief deductief onderzoek. Aangezien deze scriptie een explorerende rol heeft zal het zich beperken tot een uitgebreid inductief onderzoek, waarbij 80 producties zullen worden geanalyseerd.

Om de onderzoeksvraag zo goed mogelijk te beantwoorden is er gekozen om deze methode van Van Gorp (2010) aan de hand van twee eerdere onderzoeken te verdiepen. Bij de analyse zullen het concept 'rol' (uit Figenschou & Ihlebaek 2019a en Haller & Holt 2019) en de dimensies van mediakritiek van Cheruiyot (2019) worden meegenomen. Dit betekent dat er bij het open coderen van de teksten niet alleen naar de voorgeschreven framing- en reasoning devices wordt gekeken, maar ook naar welke positie of rol het alternatieve medium inneemt wanneer het mediakritiek uit. Daarbij geven de verschillende dimensies van mediakritiek een duidelijk inzicht in het probleem in een *frame package*. Dit geeft extra inzicht in de 'hoe-vraag' die centraal staat in dit onderzoek.

3.2 Verantwoording mediaselectie

In deze scriptie worden artikelen van de volgende media onderzocht: Ongehoord Nederland, de Dagelijkse Standaard en The Post Online¹⁰. Deze media publiceren in verschillende vormen artikelen waarin mainstream media bekritiseerd worden. In deze paragraaf geef ik aan waarom er voor deze media is gekozen en in hoeverre zij onder de eerder beschreven definitie van alternatieve media vallen.

Er is niet gekozen om artikelen van zoveel mogelijk verschillende alternatieve media te gebruiken, maar slechts drie. Bij onderzoeken naar 'junk nieuws' wordt er voornamelijk gekeken naar de artikelen zelf. In dit onderzoek wordt er aan de hand van de artikelen gekeken naar de media zelf. Dit sluit aan bij de eerdere onderzoeken naar mediakritiek in alternatieve media. Wanneer er van elk onderzocht medium zo'n twintig artikelen worden geanalyseerd in plaats van slechts drie of vier, is het mogelijk te zeggen of een frame vaker wordt toegepast bij hetzelfde medium.

De artikelen zijn geselecteerd door op bepaalde termen te zoeken binnen de eerder beargumenteerde periode. Deze zoektermen waren 'media' 'mainstream media' 'hilversum' 'MSM' 'NOS' 'RTL' 'AD' 'NRC' 'Volkskrant' en 'NPO'. Op deze manier kwamen niet alleen de

¹⁰ Zie Bijlage 1 voor een beschrijving van de sleutelfiguren in deze media

artikelen met een kritische toon naar voren, maar ook de artikelen waarin alleen verwezen wordt naar een productie van bijvoorbeeld de Volkskrant.

Er is gekozen voor juist deze drie media, omdat zij de verschillende vormen van alternatieve media die in Nederland voorkomen in zekere mate representeren. Rechtse alternatieve media komen volgens Rogers en Niederer in Nederland in gematigde vorm voor, zoals The Post Online of GeenStijl, of juist met een extreem-rechtse toon, zoals Frontnieuws, Café Weltschmerz, Ninefornews of De Dagelijkse Standaard (Rogers & Niederer 2020: 78). Volgens Rogers & Niederer (2020) is het aan de ene kant belangrijk dit onderscheid te maken en bij de resultaten rekening mee te houden, maar aan de andere kant is het relevant voor een onderzoek naar de relatie tussen mainstream media en 'andere' media om alles wat buiten de mainstream valt te bundelen in één term.

Ongehoord Nederland

In 2019 werd omroep Ongehoord Nederland opgericht door een groep journalisten en filmmakers, omdat ze van mening waren dat een groot gedeelte van de Nederlandse bevolking zich niet vertegenwoordigd voelt door de publieke omroep. Hun missie is om onderdeel te worden van deze publieke omroep, wat sinds kort is sinds kort gelukt. Samen met Omroep Zwart mogen ze onderdeel worden van de NPO, maar moeten wel stoppen met een continu afvallen van de NOS. Ongehoord Nederland produceert verschillende vormen van korte televisieprogramma's, podcasts en online artikelen. Onder deze artikelen zitten veel ingestuurde brieven, waarin het anti-mainstreammedia geluid vaak klinkt. Daarbij interviewen ze in de Tweede Kamer politici, waarbij vooral leden van de PVV en FvD aan het woord komen. Het is duidelijk dat Ongehoord Nederland een politiek rechts geluid laat horen. Ze zien zichzelf duidelijk als een toevoeging aan de mainstream media, omdat ze 'ongehoorde' mensen willen vertegenwoordigen. De populariteit is daarbij aanzienlijk.

Er is voor Ongehoord Nederland gekozen omdat zij de term 'alternatief' uitdagen door onderdeel te worden van het publieke bestel. Het is relevant voor het onderzoek om een televisieomroep toe te voegen aan de onderzoeksgroep. Er is niet gekozen voor GeenStijl omdat zij op dit moment minder populair is dan Ongehoord Nederland. Ongehoord Nederland groeit namelijk enorm snel en krijgt veel aandacht. Daarbij figureren er veel auteurs van bijvoorbeeld Café Weltschmerz op Ongehoord Nederland¹¹. Zo is het een verzameling en uiting van verschillende alternatieve media.

De Dagelijkse Standaard:

De Dagelijkse Standaard bestaat sinds 2009 en heeft een duidelijke beschrijving van zichzelf op de website staan:

*"De Dagelijkse Standaard is een nieuws- en opinieweblog dat bovenop het nieuws zit, zelf nieuws brengt en commentaar en achtergronden levert bij het nieuws. De website is in 2009 opgericht en heeft sinds die tijd altijd een duidelijke rechts liberale signatuur gehad. Een rotsvast profiel waar we trots op zijn."*¹²

¹¹ https://www.youtube.com/watch?v=VZNp9FAjTgs&ab_channel=OngehoordNederland, Flavio Pasquino & Max von Kreyfelt te gast bij een panel op Ongehoord Nederland, geraadpleegd op 30-09-2021

¹² <https://www.dagelijksestandaard.nl/over/>, geraadpleegd op 27-03-2021

Ze zijn daarbij eerlijk over het feit dat ze niet neutraal zijn, door te beargumenteren dat niemand, ook journalisten, niet politiek neutraal kunnen zijn. ‘Gebalanceerd, maar niet objectief’ noemen ze hun methode. Naast het produceren van eigen nieuws leveren zo commentaar op het nieuws dat in mainstream media wordt gepresenteerd. Ze zijn tevreden met hun positie in de online wereld en hebben geen ambities om onderdeel te worden van de publieke omroep. Ze schrijven artikelen en publiceren columns, waarbij politiek een hoofdrol speelt. De Dagelijkse Standaard is niet alleen gekozen vanwege hun bewuste positie als alternatief medium, maar ook vanwege het bereik. De NRC schreef in 2017 over het medium: “Onder leiding van Michael van der Galien groeide de site uit tot Nederlands meest prominente spreekbuis voor de boze witte Nederlander.”¹³ Deze hoofdredacteur heeft in zijn twitter-status “sloopt het mediakartel” staan.¹⁴ In 2017 scoorde de website zo’n twee miljoen unieke bezoekers per maand. In november 2020 waren dit er maar liefst 5,9 miljoen¹⁵.

De Dagelijkse Standaard is te beschrijven als rechts en sluit zich graag aan bij de standpunten van Forum voor Democratie. Volgens Rogers & Niederer (2020) een bijzonder relevante stem tussen de alternatieve media in Nederland. Het is daarbij een erg druk bezochte website, waardoor er voor dit medium is gekozen boven de extreemrechtse Frontnieuws, Ninefornews of Verenoflood. Ook roept het medium niet op tot geweld, weerhoudt het zich van nazistische berichtgeving of en zijn er geen antisemitische sentimenten te vinden. Deze zijn wel terug te vinden op Frontnieuws of Ninefornews. De Dagelijkse Standaard zal een grote rol spelen in dit onderzoek.

The Post Online:

The Post Online staat bekend als nieuws- en opiniewebsite. Ze zijn rechts-georiënteerd, maar niet bijzonder extreem in hun berichtgeving. Er zijn twee redenen waarom de The Post Online is geselecteerd voor dit onderzoek. Ten eerste vanwege het bereik. In 2016 wist de site gemiddeld 1,2 miljoen unieke bezoekers per maand te trekken.¹⁶ Het is onbekend hoeveel dat er vandaag de dag zijn, maar het is aannemelijk dat het bereik van The Post Online groot is. Van de onderzochte media is het tevens de enige die een betaalmuur hanteert, wat betekent dat de bezoekers die er komen serieuze aandacht hebben voor de artikelen.

Daarbij is The Post Online relatief gematigd in hun politieke standpunten. Volgens De Dagelijkse Standaard is The Post Online zelfs onderdeel van het ‘mediakartel’. Atkinson en Leon Berg (2012) onderzochten bewust *right-leaning* alternatieve media in de Verenigde Staten. Dit leverde het belangrijke inzicht op dat rechtse alternatieve media de kracht heeft om hun aanhangers te mobiliseren tot protest (in tegenstelling tot linkse alternatieve media). De lezers zien zichzelf meer als ‘reformistisch’ in plaats van ‘radicaal’, waardoor er via legitieme strategieën gezocht wordt naar de mogelijkheden tot verandering (Atkinson & Leon Berg 2012: 523). The Post Online is vergelijkbaar in de gematigde rechtse berichtgeving en is dus mogelijk relevant in de context van de agressie jegens NOS-journalisten die in de inleiding is genoemd. The Post Online is te benaderen als alternatief omdat zij zichzelf als

¹³ <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/02/20/niet-subtiel-dus-wilders-is-er-dol-op-6787145-a1546836>, geraadpleegd op 27-03-2021

¹⁴ <https://twitter.com/MichaelvdGalien>, geraadpleegd op 27-03-2021

¹⁵ Gegevens gevonden met *Similar Web*, geraadpleegd op 27-03-2021

¹⁶ <https://nieuwejournalistiek.nl/startup-thepostonline/2017/01/27/maandelijks-12-miljoen-bezoekers-voor-thepostonline/>, geraadpleegd op: 27-03-2021.

apart zien van mainstream media (punt 2 van de definitie) en een alternatieve stijl erop na houdt (punt 3 van de definitie).

Deze media kunnen alledrie onder de noemer 'alternatieve media' geplaatst worden. Uit de literatuur dat 'alternatief' altijd is gebruikt om media te beschrijven die recht tegenover de mainstream media staan of deze aanvullen. In dit onderzoek ligt de focus op berichtgeving die mainstream media bekritiseert en op een bepaalde wijze framed. Hierdoor plaatsen deze media zichzelf in de alternatieve categorie, door zich bewust te onderscheiden van de berichtgeving van verschillende mainstream media. Het produceren van dit soort berichtgeving valt onder punt 2 van de definitie uit hoofdstuk 2.1.

Ongehoord Nederland is tijdens dit onderzoek toegelaten tot de het publieke bestel. Dit zet vraagtekens bij het label 'alternatief'. Deze scriptie blijft echter bij de rode draad dat een medium als 'alternatief' kan worden gezien zolang het anti-mainstream media content produceert, of één van de andere criteria uit de definitie uit hoofdstuk 2.1. Dit sluit ook aan bij de werkwijze en dataselectie van Figenschou en Ihlebæk (2019a), die de grootste mainstream media criticus uit Noorwegen als alternatief medium beschrijven (*Human Rights Service* <www.rights.no>, ondanks het feit dat dit medium onderdeel is van de Noorse publieke omroep.

Ook is het bekend dat in recente jaren meer rechts-georiënteerde nieuwe media opkomen. Holt, e.a. (2019) beargumenteert dat deze media lang over het hoofd zijn gezien in het wetenschappelijke debat rondom alternatieve media, omdat ze niet 'links' zijn (Holt, e.a. 2019: 862). Door juist deze media wel als alternatief te benaderen, groeit het concept niet als een *floating signifier*¹⁷, maar juist als analytische parapludefinitie toepasbaar in elke socio-culturele en historische context. Daarbij is er niet gekozen om linkse alternatieve media te onderzoeken omdat rechts georiënteerde alternatieve media meer de kracht heeft om publiek te mobiliseren tot protestanten omdat zij hun tegenstanders en hun fouten aanwijzen, terwijl links alternatieve media meer vage en discursieve strategieën hanteren (Atkinson & Leon Berg 2012: 531).

Dit levert natuurlijk wel enkele beperkingen op. Wanneer alle Nederlandse alternatieve media mee worden genomen komen er ook andere frames en standpunten naar voren, waarschijnlijk uit de links-georiënteerde alternatieve media. Daarbij zijn er nog veel meer rechtse alternatieve media die in dit onderzoek niet zijn meegenomen. Zoals eerder gemeld is er gekozen voor een gevarieerde representatie door de beste bezochte en bekendste alternatieve media, maar het aanbod aan alternatieve media verandert is groot. Zoals gezegd is heeft dit kwalitatieve onderzoek een explorerende rol. Er zullen dus geen harde conclusies worden getrokken over Nederlandse alternatieve media in algemene zin.

¹⁷ Een veel gebruikte term in de sociale wetenschappen. Geïntroduceerd door Stuart Hall (voortbouwend op Levi Strauss) in een speech over ras. Een floating signifier is een term die in verschillende contexten anders gebruikt wordt en geen algemene betekenis heeft (zoals ras). <https://www.mediaed.org/transcripts/Stuart-Hall-Race-the-Floating-Signifier-Transcript.pdf> Aangezien er voor alternatieve media wel een parapludefinitie mogelijk is, is het niet te beschrijven als floating signifier.

4. Resultaten

Allereerst is het materiaal verzameld. Dit corpus bestaat uit 80 verschillende publicaties van Ongehoord Nederland, Dagelijkse Standaard en The Post Online, voornamelijk bestaande uit artikelen met enkele video's en podcasts. Vervolgens zijn de teksten open gecodeerd, waarbij de reasoning devices en framing devices per tekst achterhaald en het concept rol ook is meegenomen. De kale resultaten hiervan zijn terug te vinden in bijlage 2. Voorafgaand aan deze eerste stappen is er gekeken naar mogelijke frame sponsors bij elk medium.

De Dagelijkse Standaard: De Dagelijkse Standaard geleid door Michael van der Galien. Op zijn persoonlijke twitter-tijdlijn¹⁸ staan voornamelijk retweets van Forum voor Democratie en haar kamerleden, Willem Engel en artikelen van De Dagelijkse Standaard. In de tweets van hemzelf blijkt ook dat zijn mening aansluit bij die van Forum voor Democratie. Daarbij schrijft Derk Jan Eppink, eerst Europarlementariër namens eerst Forum voor Democratie, nu JA21, soms voor het medium. Ook FvD-kamerlid Simone Kerseboom schrijft sinds december 2021 columns voor De Dagelijkse standaard. Alle andere auteurs zijn ex-columnisten of redacteuren van bekende rechtse media of opinie-media (Telegraaf, Elsevier, HP/De Tijd). Op basis van de theorie van Van Gorp (2007) valt vast te stellen dat mogelijke frames uit extreem rechtse politieke hoek wordt overgenomen voor De Dagelijkse Standaard. Politici kunnen volgens Van Gorp namelijk relevante *frame sponsors* zijn. Frame sponsors zijn organisaties, publieke figuren of politici die bepaalde gebeurtenissen in frame zetten dat in hun straatje past, in de hoop dat journalisten dit overnemen. Framing kan vervolgens door de media zelf plaatsvinden, maar ook *via* de media. Een frame van een frame sponsors kan namelijk klakkeloos worden overgenomen door een medium. Van Gorp (2007) beargumenteert dat in elke situatie het medium het bericht naar buiten brengt en zo verantwoordelijk is voor het frame (Van Gorp 2007: 69).

Ongehoord Nederland: Ongehoord Nederland wordt geleid door Arnold Karskens. Hij heeft via verschillende media altijd veel kritiek gehad op verschillende mainstream media, vooral op de NOS. Hij schreef ooit een zwartboek waarin hij alle onwaarheden/onvolledigheden die de NOS publiceerde bijhield. Ongehoord Nederland is opgezet vanuit het idee dat rechts-gemarginaliseerden zich gehoord voelen in de media.¹⁹ Het is duidelijk dat de frames van mainstream media die op de website van Ongehoord Nederland en in hun youtube-video's komen aansluiten bij de mening van in ieder geval de hoofdredacteur. Ze willen zich bewust onderscheiden van mainstream media, en maken vooral eigen producties waarbij ze de NOS afvallen. Het is daarom aannemelijk dat zij een mediakritisch frame van een politicus kunnen overnemen. Al is het vooral aannemelijk dat Arnold Karskens zelf de grootste frame sponsor is.

The Post Online: The Post Online wordt geleid door Bert Brussen. Hij staat samen met zijn medium bekend als politiek rechts. Dat geldt ook voor vaste redacteur Bas Paternotte. Een duidelijke frame sponsor is echter lastig te vinden bij The Post Online. Er worden veel blogs en columns geschreven, waarbij de meningen redelijk uiteen lopen en in ieder geval geen politieke frames direct worden overgenomen. Het is dus niet aan te nemen dat elk

¹⁸ <https://twitter.com/MichaelvdGalien>, geraadpleegd op 23-09-2021

¹⁹ <https://www.ongehoordnederland.nl/ons-verhaal/>, geraadpleegd op 03-10-2021

mediakritisch frame automatisch wordt overgenomen. Een eigen frame vanuit het medium of de specifieke auteur is waarschijnlijker.

Verschillende genres in de resultaten

Bij Ongehoord Nederland komt een groot gedeelte van de kritiek op mainstream media in de vorm van een ingezonden brief. Hierbij staat deze zin: “De rubriek Mijn Brief plaatst persoonlijke meningen en vertolkt niet het standpunt van omroep ON!”. Ondanks deze intentie blijken de persoonlijke meningen in veel gevallen als feiten gepresenteerd te worden, zoals in deze zin: “Eigenlijk wisten we het al; alle *mainstream media* is in handen van links. De manipulatie is echter niet meer subtiel te noemen.”²⁰

Alle ingezonden brieven die in dit onderzoek zijn gebruikt, bevatten taalgebruik dat meningen in een jasje van feiten hult. Daarbij worden deze prominent op de website geplaatst, in eenzelfde lay-out als een artikel. Het draagt bij aan de beeldvorming over mainstream media, waarbij Ongehoord Nederland aan bijdraagt door een platform en publiek te geven aan deze teksten. Daarbij kan het selecteren en filteren ook gezien worden als een actie waarbij Ongehoord Nederland de ‘uitlichter’-positie inneemt. Ze lichten namelijk kritiek op mainstream media uit door het een prominent podium te geven.

Er is één ingezonden brief van The Post Online meegenomen in het onderzoek. Deze is bedoeld om een beeld te geven van de teksten die worden gedeeld. Van de meeste brieven op The Post Online die een mainstream medium benoemen is er namelijk spreekwoordelijk weinig saus te maken.

Er is tijdens de analyse gezocht naar patronen in de devices. Hierbij is het hoofdstuk over mediakritiek gebruikt om deze te helpen herkennen. Uiteindelijk is er een frame matrix gecreëerd (figuur 1).

Framenaam	Reasoning Devices				Framing devices		
	Probleem	Oorzaak	Oplossing	Morele basis	Lexicale Keuzes	Stereotypen/ Metaforen	Beeld
'De' MSM misleidt de samenleving en is niet te vertrouwen	'De' MSM is slordig, links, niet-kritisch, brengt nepnieuws en werkt samen met de overheid, terwijl wij er met belastinggeld voor betalen.	Linkse journalisten, “ze zijn gewoon links, dat is al bekend”, controle door en samenwerking met de linkse overheid.	Publieke omroep saneren, journalisten moeten weer het werk van de vierde macht doen, er moeten nieuwe echt normaal kritische journalisten komen	'De' MSM is gevaarlijk en doen niet het werk wat wij denken dat zij doen of horen te doen.	Negeren, verzwijgen, bewust, links-activisme, schaamteloosom buigen, woke, “zoals bekend”, fabeltjes, 'de' MSM, huisorgaan, media- en partijkartel, doelbewust, nalatigheid, Staatsmedia	Het kliekje van de MSM, Kabinet en RIVM, media- en partijkartel, hilversumse kakelkippen, het bolwerk “Hilversum”, het gebruik van verkleinwoorden	Gephotoshopte beelden van NOS-journaal, een selectieve serie tweets, bewerkte screenshots van MSM-websites

Figuur 1. De rijen zijn een representatie van een frame package en de kolommen van de reasoning en framing devices.

4.1 Eenzijdige beeldvorming

Het doel was om een gelimiteerd aantal frame packages te vinden. Opvallend genoeg is er slechts één frame package gevonden, die toepasbaar is op elke onderzochte publicatie van

²⁰ <https://www.ongehoordnederland.nl/ik-word-furieus-over-de-manipulatie-in-de-media/>, geraadpleegd op 28-06-2021

een alternatief medium. De stelling dat mainstream media de samenleving misleidt gaat in veel gevallen samen met de stelling dat mainstream media niet te vertrouwen is en kunnen niet als wederzijds exclusief worden gezien. In de producties wordt vooral beargumenteert dat incidentele misleiding van mainstream media een onderdeel is van een patroon van misleiding, waardoor de mainstream media niet te vertrouwen zijn. Zowel bewuste als onbewuste misleiding resulteren in de onbetrouwbare mainstream media. Het feit dat er maar één frame package is gevonden betekent dat er mogelijk sprake is van een krachtige beeldvorming van de mainstream media.

Probleem

Het probleem komt naar voren in verschillende kritiek vormen. Alle dimensies die Cheruiyot (2019) benoemt komen terug in het corpus, en vatten het probleem samen. Zo wordt de inhoud van de producties van mainstream media extra uitgelicht. Zo stelt de Dagelijkse Standaard over een bericht van NOS Teletekst, waarin een serie moorden als 'hard optreden' wordt omschreven:

"De NOS heeft weer eens een volstrekte flater geslagen: ISIS heeft enkele jaren geleden gepoogd om de yazidi's (Jezidi's, red.) - een religieuze minderheid in Syrië - uit te roeien door massamoord en verkrachting. Enig idee hoe de Staatsomroep dat noemt? Nou, gewoon simpelweg "hard optreden." Niks geen volkerenmoord of uitroeiing, gewoon 'optreden'. Bah!"²¹

Dit gaat over een incidentele situatie, maar door de lexicale keuze voor "weer eens" ontstaat het beeld van een patroon. Daarbij is het woord 'Staatsomroep', geschreven met een hoofdletter, een lexicale keuze met verschillende connotaties. In Nederland wordt niet veel meer gesproken over een staatsomroep, maar juist over een publieke omroep. Het gebruikt komt nog wel voor in enkele gevallen: Ten eerste is 'staatsomroep' in België nog een regelmatig gebruikt woord. Ten tweede wordt 'staatsomroep' gebruikt wanneer er gesproken wordt over Chinese of Noord-Koreaanse publieke omroep is 'staatsomroep' begrijpelijk, omdat de zenders een doorgeefluik van de regering zijn. In 2014 werd er op het centraal examen VWO gevraagd aan de examenkandidaten waarom de NPO geen staatsomroep is²², waar het gewenste antwoord luidde: "Bij een staatsomroep bepaalt de overheid (machthebber) de programmering en/of wat wordt uitgezonden."²³ Ten slotte wordt de term 'staatsomroep' in een andere context gebruikt, namelijk door verschillende leden van de Tweede Kamer, waaronder PVV-politicus Martin Bosma, die deze term gebruikte om de Britse BBC te beschrijven²⁴. Verschillende andere leden waren van mening dat deze term niet meer gebruikt mag worden met de argumentatie: "Staatsomroep, zo meenden zij, is een omroep waar de inhoud van de uitzendingen wordt bepaald door de overheid, zoals onder totalitaire regimes regel is, maar helaas ook in sommige meer democratische samenlevingen voorkomt. Bij de BBC en in Hilversum is daarvan in elk geval geen sprake." Martin Bosma noemde de NOS een staatsomroep in een debat over de mediawet op 12 november 2020. Op 8 februari 2021 schreef Michael van der Galien het artikel over het

²¹

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/02/nos-teletekst-vergoelijkt-terreur-brute-isis-genocide-op-jezidis-was-slecht-hard-optreden/>, geraadpleegd op 28-06-2021

²² <https://static.examenblad.nl/9336114/d/ex2014/vw-1034-a-14-2-o.pdf>, geraadpleegd op 05-09-2021

²³ <https://static.examenblad.nl/9336114/d/ex2014/vw-1034-a-14-2-c.pdf>, geraadpleegd op 05-09-2021

²⁴ <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vi3ahxzk1xg>, geraadpleegd op 05-09-2021 (te vinden op pagina 6)

teletekstbericht waarin hij de NOS een staatsomroep noemt. Wetende nu wat staatsomroep in Nederland betekent en hoe een rechts-populistische politicus de term heeft gebruikt om ook de NOS te beschrijven, lijkt de framesponsor van deze situatie bekend.

Wanneer de onderzochte alternatieve media kritiek leveren op vorm en inhoud van mainstream media, wordt de kritiek op 'de organisatie' (bijvoorbeeld de NOS) en 'het instituut' vaak meegenomen, door een incidentele situatie als onderdeel van een trend te beschrijven. Deze vorm van kritiek komt het meeste voor. Algemene kritiek op een instituut, organisatie of specifieke journalist gebeurt soms bij The Post Online (in de rubriek 'Een briefje van Jan', waarbij Jan Dijkgraaf een brief schrijft aan een instituut, organisatie of persoon)²⁵. Een klein voorbeeld uit 'Briefje van Jan aan de mainstream media':

"Wordt het niet eens tijd om minder als fanboys aan de voeten van de 'sterren' te liggen en jullie werk te gaan doen? Zaterdag bracht zowel **De Telegraaf** (eigendom van het Belgische uitgeefconcern Mediahuis) als het **Algemeen Dagblad** (eigendom van het Belgische uitgeefconcern DPG Media) een groot artikel over de heldenrol die premier Mark Rutte speelt tijdens de corona-ramp."²⁶

Zoals eerder opgemerkt is The Post Online meer gematigd in hun kritiek op mainstream media. Ook in dit geval wordt de kritiek onderbouwd met verschillende voorbeelden. Daarentegen is het opvallend dat kritiek op een organisatie vaak gepaard gaat met kritiek op mainstream media in het algemeen, of zoals het vaak wordt omschreven: "de MSM". In het bovenstaande geval is het briefje gericht aan 'de mainstream media', waarbij elk medium, ook degene die geen artikel hebben geschreven over de heldenrol van Mark Rutte, wordt bekritiseerd. Dit gebeurt nog vaker bij Ongehoord Nederland en de Dagelijkse Standaard, vaak verscholen in een bijzon. Zo schrijft Ongehoord Nederland expliciet: "De NOS zit met de overige MSM in een bubbel, gesponsord door overheden uit Brussel (kranten) of Den Haag (NOS) en van binnen uit geïnfilteerd door politieke activisten met linkse sentimenten."²⁷ Hierbij wordt kritiek een artikel met kritiek op de NOS tegelijkertijd een artikel met kritiek op alle mainstream media. Zo ook bij een artikel van de Dagelijkse Standaard over de exit polls bij de verkiezingen: "En wie brachten dat talking point over Kaag het stelligst? Juist, de quasi-journalisten van de NOS. Dat vindt ook oud-PvdA'er Jacques Monasch, die al langer klaar is met het walgelijke spel van het media- en partijkartel. [tweet van Monasch] Volgende keer allemaal wat minder opzichtig dus, hè, mensen van D66 en NPO?"²⁸ Ook bij deze kritiek op de journalisten van de NOS wordt het probleem direct in het kader van een media- en partijkartel gezet, om vervolgens de hele NPO erbij te betrekken. The Post Online behoudt zich voornamelijk tot kritiek op organisaties of het instituut, maar niet samen. In enkele gevallen gebeurt dit wel, zoals in een artikel over Lara Rense die haar eigen debat recenseert: "Kortom, het klikje houdt zichzelf in stand en aan het werk, en krijgt

²⁵ Jan Dijkgraaf is oud-hoofdredacteur van opinieblad HP/De Tijd en legde in 2010 de eerste stenen voor PowNed. Ook stond hij in 2017 op de lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen als lijsttrekker van GeenPeil. Sindsdien schrijft hij voor zijn eigen blog, The Post Online en brengt hij verschillende boeken en biografieën uit. Hij staat bekend als een rechtse opiniemaker, maar bekritiseert ook hoe ver de Dagelijkse Standaard gaat in hun retoriek.

²⁶ <https://tpo.nl/2020/04/13/briefje-van-jan-aan-de-mainstream-media/>, geraadpleegd op 06-07-2021

²⁷ <https://www.ongehoordnederland.nl/gekleurde-verslaggeving-nos/>, geraadpleegd op 29-07-2021

²⁸ <https://www.dagelijksstandaard.nl/2021/03/exit-polls-overdreven-winst-d66-enorm-nog-maar-23-zetels-over-van-de-geschatte-27/>, geraadpleegd op 29-07-2021

ook nog continu de gelegenheid de eigen prestaties te recenseren. Het lijkt verdorie Orbán's Hongarije wel!"²⁹ Hierbij wordt 'het klikje' genoemd, verwijzend naar media in het algemeen.

Sommige artikelen maken ook de hele rij - van kritiek op een inhoud tot en met kritiek op de ideologie van het instituut - af. In een artikel over NOS-journalist Xander van der Wulp die medeleven met Hugo de Jonge heeft, wordt de uitspraak van de journalist bekritiseerd, vervolgens Van der Wulp zelf, vervolgens de NOS, vervolgens journalisten in het algemeen, vervolgens 'het mediakartel' en ten slotte de onafhankelijkheid van de controleurs van de macht.³⁰ Het is exemplarisch voor de wijze waarop mediakritiek in de onderzochte alternatieve media naar voren komt.

Daarbij komt het ook vaker voor dat een organisatie of het instituut zonder directe aanleiding worden bekritiseerd. In een vlog bij Ongehoord Nederland vertelt hoofdredacteur Arnold Karskens: "Nederlandse journalisten zijn slippendrager van overheid en inlichtingendiensten."³¹ Hij legt hierbij uit waarom Ongehoord Nederland nodig is in het publieke bestel. Dit gebeurt ook in de podcasts van The Post Online³², waar de 'mainstream media' in het algemeen worden bekritiseerd voor het 'slaafs overnemen' van 'woke gedachtegoed'.

Het is hierbij opvallend dat 'MSM' soms als meervoud en soms als enkelvoud wordt gebruikt. In ieder geval wordt altijd het lidwoord 'de' gebruikt. Dit lijkt een onschuldig feit, maar het gooit juist alle mainstream media op een hoop en ondersteunt het idee van een 'klikje' of 'kartel'. Het lidwoord is iets dat makkelijk wordt overgenomen, ik betrapte mijzelf er enkele keren op tijdens het schrijven van deze scriptie. Juist het groeperen van alle mainstream media maakt het gemakkelijk om de fout van een journalist om te buigen tot de fout van heel het publiek bestel en grote commerciële mainstream media. Zo wordt 'mainstream media' of 'MSM' het canvas waar elk kritiekpunt op wordt geschilderd.

Oorzaak

De oorzaak van het bovengenoemde probleem komt in het frame voornamelijk uit het feit dat mensen van nature niet objectief zijn, waarbij de journalisten en directeuren van de verschillende mainstream media hun linkse politieke voorkeur hun werk laten beïnvloeden. "Hij vindt het programma veel te "opiniërend", en daarom mogen de "volstrekt neutrale" (proest!) journalisten van de NOS niet aanschuiven bij *De vooravond*."³³ Het heeft vervolgens veel wanpraktijken voor en komt in extremis naar voren, waarna een alternatief medium dit besluit uit te lichten. Er is te weinig zelfreflectie, er is geen ruimte voor rechtse meningen en de journalisten zijn niet kritisch, waardoor er in de politiek weer verkeerde keuzes worden gemaakt. Dit is de consensus in de artikelen die door verschillende lexicale keuzes naar voren blijft komen. Zoals eerder gezegd worden incidentele situaties beschreven als onderdeel van een trend, en zo ook over de oorzaak. De huidige

²⁹ <https://tpo.nl/2021/02/27/nos-presentator-lara-rense-vindt-eigen-debat-kort-na-de-uitzending-al-historisch/>, geraadpleegd op 29-07-2021

³⁰ <https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/02/nos-nepjournalistiek-xander-van-der-wulp-verdedigt-hugo-de-jonge-en-vindt-hem-zielig-hij-krijgt-de-zwarte-piet/>, geraadpleegd op 29-07-2021

³¹ <https://youtu.be/7vFsoOrAj-Y>, geraadpleegd op 15-09-2021

³² <https://open.spotify.com/episode/2LsRWoomqyXXpl1KvllVqy>, geraadpleegd op 11-09-2021

³³ <https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/10/arrogante-marcel-gelauff-nos-looft-vooravond-boycot-nos-mensen-opereren-volstrekt-objectief-passen-daar-niet/>, geraadpleegd op 29-07-2021

werknemers van mainstream media hebben door verschillende eigenschappen geen objectieve output.

Oplossing:

De oplossing komt minder vaak naar voren. Het advies dat de mainstream media gewoon hun werk moeten doen, of dat ze moeten toegeven dat ze extreem links zijn vallen onder de opties. Daarbij is onderstaande quote een populaire oplossing: “Daarom, nu meer dan ooit: saneer de NPO!”³⁴. Deze wordt alleen in enkele gevallen genoemd in De Dagelijkse Standaard, een andere oplossing wordt nergens expliciet genoemd. Het draait dan ook om pure kritiek, waarbij een oplossing geen relevante rol zou spelen.

Beeldgebruik

Abbeelding 1, via The Post Online, geplaatst bij het artikel “Zo objectief is de NOS (waarvan de hoofdredacteur Fidan Ekiz dus te opiniërend vindt)”³⁵

Dit soort bewerkt beeldmateriaal wordt eigenlijk gebruikt door The Post Online. Een interessant artikel, want deze gaat alleen gepaard met een kop en een tweet van een NOS-journalist. Zo worden ook wel eens de titels van NOS-artikelen gescreenshot en ‘verbeterd’, om aan te tonen wat de NOS verkeerd doet. De Dagelijkse Standaard maakt veel gebruik van embedded tweets. Hierbij worden mensen met autoriteit over een onderwerp uitgelicht, die op een of andere manier kritiek hebben op mainstream media. Dit is een duidelijke indicatie van de rol ‘x heeft (ook) kritiek op y’, dat komt bijvoorbeeld zo naar voren: “En wie brachten dat talking point over Kaag het stelligst? Juist, de quasi-journalisten van de NOS. Dat vindt ook oud-PvdA’er Jacques Monasch, die al langer klaar is met het walgelijke spel van het media- en partijkartel. [tweet van Monasch] Volgende keer allemaal wat minder opzichtig dus, hè, mensen van D66 en NPO?”³⁶ De tweets zijn voornamelijk van kritische journalisten, bekende mediafiguren, (oud-)politici, en soms van willekeurige

³⁴<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/03/geheel-objectieve-en-neutrale-npo-haha-adverteert-zoeken-op-fvd-r-esulteert-in-propagandaresultaat-voor-ja21/>, geraadpleegd op 30-06-2021

³⁵<https://tpo.nl/2020/11/11/zo-objectief-is-de-nos-waarvan-de-hoofdredacteur-fidan-ekiz-dus-te-opinierend-vindt/>, geraadpleegd op 25-06-2021

³⁶<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/03/exit-polls-overdreven-winst-d66-enorm-nog-maar-23-zetels-over-van-de-geschatte-27/>, geraadpleegd op 29-07-2021.

twitteraars. Zo wordt er in een artikel over de NOS die met nepnieuws mensen bang maakt voor corona gebruikt gemaakt van twee embedded tweets van willekeurige mensen.³⁷

Een regelmatig voorkomende versie is een artikel met embedded tweets die niet in het frame passen, maar het artikel zelf wel. Zoals een artikel over Baudet die het NOS-journaal aankondigt als nepnieuws-journaal, waarbij de tweets van boze journalisten over de uitspraak van Baudet worden geplaatst met spottende bijschriften.³⁸ In de discussie wordt er dieper ingegaan op dit artikel.

Counterframes

Er zijn geen definitieve counterframes gevonden. In uitzonderlijke gevallen werd een mainstream medium slechts als bron genoemd³⁹, zonder negatieve woorden erbij. Hier zit ook een verschil tussen de onderzochte media. Wanneer De Dagelijkse Standaard een mainstream medium als bron gebruikt, wordt het expliciet omgebogen dat het juist niet in een trend van betrouwbaarheid past: “Het heeft even geduurd, maar het lijkt erop dat de mainstream media nu dan eindelijk bereid zijn om door te pakken. De NOS komt namelijk met een nieuw artikel waarin uitgelegd wordt dat het soort dictatoriaal gedrag hier boven beschreven *veel vaker voorkomt* dan je denkt.”⁴⁰ Zelfs in deze ene zin wordt zowel de organisatie als het instituut bekritiseerd. Bij The Post Online wordt er in enkele gevallen een mainstream medium als bron gebruikt, zonder het gevonden frame.⁴¹ Hierdoor ontstaat hetzelfde paradox als bij de onderzoeken van Haller & Holt (2019) en Rauch (2015: de mainstream media worden soms volstrekt ongeloofwaardig verklaard, maar in dezelfde periode soms ook als betrouwbare bron gebruikt. Met een kwantitatief onderzoek kan er eventueel worden onderzocht of dit soort framing in significante mate voorkomt in Nederland om de paradoxale framing te onderschrijven.

4.2 Rol van alternatieve media

Van de rollen die Figenschou & Ihlebæk (2019a) in hun onderzoek naar kritiek op mainstream media door alternatieve media in Noorwegen presenteren worden er een aantal ook in dit onderzoek herkend. Vooral de burgerpositie komt veel naar voren in de vorm van een ‘wij als burgers’-sentiment. Dit gaat in enkele gevallen samen met de slachtofferrol. Deze posities zijn niet per se manier om zelf autoriteit te vergaren, maar slechts om dat bij andere media af te doen (Figenschou & Ihlebæk 2019a: 1232). De ingewijde-positie of expert-positie, vergelijkbaar met de exposantenrol van Cheruiyot (2019), komen niet echt naar voren. Volgens Cheruiyot is deze rol bedoeld als brug tussen journalistiek en burgers, waarbij de nodige nuances en expertise wordt toegevoegd (Cheruiyot 2019: 117). Het is bij uitstek de nuance en professionaliteit, die Cheruiyot ziet in deze rol als essentieel onderdeel om de democratische waarde van mediakritiek te waarborgen, die ontbreekt bij de onderzochte Nederlandse alternatieve media. Er komt juist een nieuwe rol naar voren, die ogenschijnlijk enige gelijkenis heeft van de insider/outsider balans, maar juist op afstand

³⁷

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/11/nos-praat-met-superatleet-die-tot-corona-30-kilometer-per-dag-rende-maar-nu-niks-meer-kan/>, geraadpleegd op 29-07-2021

³⁸

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/03/lol-nos-medewerkers-zijn-woedend-op-wnl-en-baudet-wij-stellen-wel-kritische-vragen/>, geraadpleegd op 29-07-2021

³⁹ <https://tpo.nl/2021/05/18/de-gemeente-kijkt-mee-op-uw-social-media/>, geraadpleegd op 09-07-2021

⁴⁰ <https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/12/nazipraktijken-gaan-door-bijstandsmoeder-moest-5-000-euro-terug-betalen-vanwege-20-euro-zakgeld-aan-kids/>, geraadpleegd op 29-07-2021

⁴¹ <https://tpo.nl/2021/05/18/de-gemeente-kijkt-mee-op-uw-social-media/>, geraadpleegd op 29-07-2021

wijst naar wat er gebeurt.

Deze rol wordt in deze scriptie 'uitlichter-rol' genoemd. De rollen die beschreven worden door Figenschou & Ihlebaek of Cheruiyot blijken niet breed genoeg om de positionering van de onderzochte alternatieve media te beschrijven. De uitlichter-rol komt voornamelijk voor bij de Dagelijkse Standaard en enkele keren bij de The Post Online. Hierbij wordt een inhoudelijke fout van een organisatie benadrukt, waarbij de autoriteit van bekende journalisten of andere gezaghebbende figuren wordt gebruikt om te laten zien welke mensen dit ook fout vinden. Dit gebeurt soms in spottende of ridiculiserende vorm, maar elke keer met het sentiment 'kijk eens wat belangrijk persoon 'x' over mainstream medium 'y' zegt'.

Een voorbeeld:

In het artikel 'Bekende factchecker pakt "retedomme" NOS aan' wordt een tweet gebruikt van bekende factchecker Alexander Pleijter⁴². Hij bekritiseert de NOS vanwege het zomaar verwijderen van een foutief bericht en noemt de actie 'retedom'. Daarbij wordt twitterbekendheid Sander van Dam en zijn commentaar erbij gehaald om te benadrukken dat meer bekende mensen iets van deze actie vinden. Opvallend is dat Pleijter de actie van de NOS retedom noemt, waarna in de titel van het artikel de NOS retedom wordt genoemd. Zo wordt de autoriteit van anderen gebruikt om de autoriteit van de NOS onder vuur te leggen. En dit is na de burgerpositie de meest voorkomende rol bij de artikelen van de Dagelijkse Standaard. Zo wordt ook in het artikel ' Sietske Bergsma veegt de vloer aan met de NOS, de grootste complotzender in Nederland'⁴³ wederom de autoriteit van iemand anders gebruikt om de autoriteit van de NOS te ondermijnen. Sietske Bergsma staat bekend om haar sterke (rechtse) meningen. Ook werkt de oud-rechtsgeleerde mee aan het extreemrechtse complotprogramma Cafe Weltschertz en publiceert ze via eigen kanalen veel video's en columns. Ook bij dit bericht wordt weer een enkel kritiekpunt van een bekend geopinieerd figuur omgezet in een trend. Deze laatste vorm van kritiek komt bij The Post Online ook veelvuldig voor. Bijvoorbeeld het briefje van Jan aan Arjan Noorlander journalist van Nieuwsuur:

"Beste Arjan, Gisteravond merkte ik pas hoe erg het moet zijn om bij de Publieke Omroep te werken. Altijd die angst dat er een boos appje uit Den Haag komt naar je baas (of een verontwaardigde tweet vanaf Wouke van Scherrenburgs moral high horse). Altijd met de handrem erop moeten schrijven of praten. Nooit écht mogen vertellen wat je vindt. Het lijkt mij de hel. Gisteren doorbrak jij de regels. Je gaf voor één keer je eigen mening. Verpakt in 26 lagen cadeaupapier weliswaar, maar de goede verstaander pelde ze er moeiteloos vanaf. Jij, de politiek duiders van het Staatsomroep-programma Nieuwsuur, schreef dat je vond dat Mark Rutte moet oprotten."⁴⁴

Een kritiekpunt op Mark Rutte in een journalistiek programma wordt omgezet in een unieke en gevaarlijke actie. De journalist wordt getypeerd als een onderdanig bang figuur dat eigenlijk niks mag van de overheid.

⁴²<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/06/bekende-factchecker-pakt-retedomme-nos-aan-artikelen-stiekem-aanpassen-zo-ondermijn-je-jezelf/>, geraadpleegd via Archive.org op 06-07-2021, artikel zeer recentelijk verwijderd van de website.

⁴³<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/10/sietske-bergsma-veegt-de-vloer-aan-met-de-nos-de-grootste-complotzender-in-nederland/>, geraadpleegd op 06-07-2021

⁴⁴ <https://tpo.nl/2021/05/05/briefje-van-jan-aan-arjan-noorlander/>, geraadpleegd op 06-07-2021

Vaak wordt er bij het innemen van de uitlichter-rol in het artikel tweets ge-embed van de kritiek van persoon x. Opvallend is dat embedded tweets ook gebruikt worden om een journalist van een mainstream medium te bespotten. In het artikel *“Zo objectief is de NOS (waarvan de hoofdredacteur Fidan Ekiz dus te opiniërend vindt). Als iedereen dezelfde mening heeft, lijken meningen feiten”*⁴⁵ wordt slechts een tweet, een afbeelding (Afbeelding 1) en een kop gebruikt om het frame neer te zetten. De enkele zin is genoeg om het frame neer te zetten. De nieuwe uitlichter-rol, de embedded tweets en de kracht van lexicale keuzes worden in de discussie verder besproken.

4.3 Evaluatie van het frame

Ten slotte dient de matrix nog geëvalueerd te worden. Daarvoor zijn drie criteria opgesteld in hoofdstuk 3. Deze zijn allemaal positief te beantwoorden. Het *frame package* kan namelijk volledig beschreven worden met een uitgebreide lijst van framing en reasoning devices. Deze devices zijn compleet en consistent in het schetsen van het probleem tot en met de oplossing. Daarbij is het gevonden frame abstract genoeg te noemen omdat het overkoepelend is en toepasbaar is op andere vormen van mediakritiek.

⁴⁵ <https://tpo.nl/2020/11/11/zo-objectief-is-de-nos-waarvan-de-hoofdredacteur-fidan-ekiz-dus-te-opinierend-vindt/>, geraadpleegd op 09-07-2021

5. Conclusie en discussie

De hoofdvraag in deze scriptie was een hoe-vraag. Hoe worden mainstream media geframed in de berichtgeving van Nederlandse alternatieve media? Dit gebeurt aan de hand van één frame. Wanneer een mainstream medium wordt genoemd in een productie van een alternatief medium gebeurt dit in het grootste gedeelte van de producties in het frame: 'Ze misleiden en zijn niet te vertrouwen'. Dit is het enige duidelijke frame, en er zijn geen counterframes. Het frame komt naar voren wanneer een mainstream medium, of 'mainstream media' in het algemeen, wordt bekritiseerd door de auteur op inhoud. Slordigheden of fouten van het medium of een specifieke journalist worden uitgelicht. Opvallend is dat terwijl dit gebeurt een medium of 'mainstream media' structureel aangekleed wordt met negatieve bijvoeglijke naamwoorden of beschrijvingen, ook wanneer deze niet relevant zijn voor de kern van het artikel. De Dagelijkse Standaard en Ongehoord Nederland onderbouwen het frame met lexicale keuzes die van incidentele situaties een trend maken en plaatsen de term 'mainstream media' continu samen met 'de overheid', 'het RIVM'. Daarbij worden de incidentele fouten gelinkt aan het algemene onbetrouwbare karakter van 'de mainstream media'. Zo wordt van kritiek op de inhoud niet alleen kritiek op het hele medium gemaakt, maar op het hele mediasysteem.

De rol die de media innemen ondersteunt het frame. Bij alle drie de media komt de burgerpositie het meeste voor. Op deze manier wordt de autoriteit van grote media instanties en de publieke omroep structureel aangevallen, terwijl er een 'wij als burger-mentaliteit' ontstaat onder de consumenten van alternatieve media. Deze burgerpositie en het creëren van afstand tussen mainstream media en hun publiek wordt ook door verschillende lexicale keuzes en metaforen ondersteund. Hilversum wordt bijvoorbeeld afgeschilderd als een bolwerk en de journalisten worden 'elite' genoemd, ondersteund door trend-indicerende bewoording als 'weer', 'zoals we al weten' en 'ze verstoppen het niet eens meer'. De nieuwe uitlichter-rol, die herkend werd bij voornamelijk De Dagelijkse Standaard, lijkt ook deze kloof tussen burger en mainstream media te vergroten. Door aan te tonen dat niet alleen hun medium, maar ook andere personen met enige autoriteit een mainstream medium bekritisieren, lijkt het alsof het heel Nederland versus (de) mainstream media is. Daarbij toevoegend dat 'heel Nederland' belasting betaalt, is de emotionele veroordeling waar Figschou & Ihlebæk (2019b) voor waarschuwen. Daarbij bevestigt het de relevantie van het toevoegen van emotionele verwoordingen (Liotsiou, et al. 2019) aan de definitie van alternatieve media.

Ten slotte wordt alle kritiek op mainstream media is vervolgens verhuld als 'nieuws' en zo is het een manier om de werkelijkheid over te brengen op de nieuwsconsument, en dat terwijl nieuwsconsumenten steeds meer gefocust raken op een enkel medium (Brennecke & Lauf 2021) en mainstream media ook vanuit andere hoeken wordt aangevallen (Hameleer 2020).

Effect van het frame

Het is onmogelijk deze conclusie te maken zonder een opmerking toe te voegen over het effect van dit ene frame. Op basis van de theorie van Van Gorp (2010) is het redelijk om te stellen dat er geen conclusie kan worden getrokken over bewuste framing, maar in deze scriptie is daar toch een mogelijkheid toe. Bhat & Chadha (2020) stellen dat extreemrechtse media wel degelijk bewust de mainstream media in diskrediet brengen wanneer de accuraatheid, neutraliteit en ethiek van een medium of haar journalisten systematisch in twijfel wordt getrokken, wat in dit onderzoek zeker naar voren komt. Daarbij is er geen

sprake van meerdere frames, waardoor een pluriforme of genuanceerde beeldvorming kan ontstaan. Er is slechts één frame te vinden in de 80 onderzochte publicaties en er is kritiek in alle vijf de dimensies van Cheruiyot (2019), niet op academische wijze en slechts soms genuanceerde wijze (bij The Post Online). De accuraatheid, ethiek en neutraliteit worden ook niet op enkele momenten aangevallen, maar er wordt continu een trend geïmpliceerd. Het frame dat mainstream media de samenleving misleiden en niet te vertrouwen zijn, kan een groot effect hebben. Deze stelling wordt ondersteund door de conclusie van Atkinson & Leon Berg (2012) dat rechtse alternatieve media een meer beïnvloedende kracht hebben dan de linkse varianten. Lezers van deze alternatieve media krijgen nauwelijks een mainstream medium te zien dat op neutrale wijze wordt genoemd. Er komt elke keer een sarcastische opmerking, een metafoor of negatief woord bij. Als de NOS in hun ogen een fout maakt, is het niet 'de NOS maakt een fout', maar wordt het gelijk in een frame van een trend geplaatst. De kracht van dit ene frame dient onderzocht te worden bij de nieuwsconsumenten, maar op basis van de theorie lijkt deze bijzonder sterk en mag de rol van Nederlandse alternatieve media in het wantrouwen in mainstream media niet worden onderschat.

Voor toekomstig onderzoek is het relevant om dit frame te testen op kwantitatieve wijze en in andere vormen van mediakritiek. In onderzoek naar mediakritiek in alternatieve media is het verstandig om het concept 'rol' mee te nemen. Deze blijkt in elk onderzoek anders te zijn en geeft een duidelijk inzicht in de strijd om autoriteit in de nieuwsvoorziening.

Discussie

Allereerst de discussie rondom de het concept 'alternatieve media'. In de vele onderzoeken naar alternatieve media is er discussie over de relativiteit van de term en de houdbaarheid ervan. Op basis van Holt, e.a. (2019), Liotsiou, e.a. (2019) en andere literatuur over alternatieve media is er een eigen definitie vastgesteld. In de onderzochte Nederlandse socio-culturele context is gebleken dat alternatieve media zichzelf op twee manieren in de alternativiteit plaatsen: door mediakritiek te geven en zichzelf expliciet buiten de 'mainstream' te zetten. Ondanks dat de positie van de onderzochte alternatieve media ten opzichte van Nederlandse mainstream media verschilt per alternatief medium, blijkt de eigen definitie goed houdbaar. Ongehoord Nederland, De Dagelijkse Standaard en The Post Online voldoen alledrie aan criterium 2 en 3 uit de definitie: de stijl en de inhoud. Ongehoord Nederland voldoet met verschillende sprekers in de video's ook soms aan criterium 1.

Het verschil tussen de drie media is belangrijk. The Post Online is gematigd en onderbouwd in hun kritiek op mainstream media, en impliceert minder vaak een trend. Ongehoord Nederland plaatst veel ingestuurde brieven en met ongefilterde mediakritiek, en Arnold Karskens zelf schrijft het maar enkele keren. De Dagelijkse Standaard is ongenuanceerd fel tegen mainstream media en de grootste drager van het frame in dit onderzoek. Belangrijk is dat alle onderzochte alternatieve media in hun kritiek zichzelf en hun lezers als gemarginaliseerd positioneren. Door te spreken over Hilversumse bolwerken, Staatsomroepen, 'de' MSM, mediakartellen of simpelweg 'zij', wordt de beeldvorming van hun media versus de mainstream media duidelijk.

Dit draagt bij aan het idee dat mainstream media los staan van alternatieve media en heeft twee gevolgen. Allereerst lijkt het tegen de theorie van Kenix (2011), dat de lijn tussen mainstream en alternatief vervaagt, in te gaan, aangezien er bewust afstand wordt genomen

door structureel harde kritiek te geven. Dat wordt versterkt door het tweede gevolg. Zoals gezegd in het vorige hoofdstuk; 'mainstream' wordt omgedraaid naar een slecht woord en alternativiteit krijgt een positieve connotatie. Door de verzuilende werking van het frame is de scheiding tussen alternatief en mainstream in Nederland voorlopig duidelijk. Het is dan ook op basis van dit onderzoek aan te raden deze definitie voorlopig in Nederland aan te houden als definitie van alternatieve media, maar opnieuw te blijven analyseren en aan te scherpen aan de hand van nieuwe ontwikkelingen. Als Ongehoord Nederland straks officieel onderdeel is van het publiek bestel en stopt met het constructief afvallen van de NOS, zou het te beargumenteren zijn dat ze niet meer volledig als alternatief kunnen worden gezien. De lijn is dus in sommige gevallen vaag, maar is in de onderzochte media in deze scriptie duidelijk. Het betekent in ieder geval dat een enkele definitie als Couldry (2015) voorstelt lastig houdbaar is.

Ten slotte is het relevant om het concept 'rol' toe te voegen aan de definitie. Wanneer lexicale keuzes worden gemaakt die de burgerpositie van een medium duidelijk maken, kan men stellen dat het medium zichzelf bewust buiten de mainstream plaatst. Aan het begin van deze scriptie werd gesteld dat dat wat mainstream is alternatief kan worden en vice versa, en dat is waar. Maar in deze context gaat dat niet op wanneer de alternatieve partij het woord mainstream verrijkt met negatieve connotaties.

Mediakritiek - democratische werking?

Het is bekend dat mediakritiek een democratische functie kan hebben, maar aan de andere kant ook de autoriteit van mainstream media onder druk zetten. Wat het maatschappelijke effect is van de beeldvorming van de onderzochte alternatieve media in deze scriptie is lastig te zeggen. Maar juist het feit dat er slechts één frame is gevonden in alle artikelen indiceert een unaniem negatief beeld wat zonder twijfel invloed heeft op de autoriteit van mainstream media.

De mediakritiek in alternatieve media wordt op verschillende manieren gepresenteerd. Zo worden alle vijf de dimensies van Cheruiyot (2019) bekritiseerd. De vorm en inhoud, individuele journalisten, de organisatie, mainstream media als instituut en de ideologie werden allemaal aangevallen. Ondanks dat kritiek op de ideologie volgens Cheruiyot voornamelijk voorkomt in de academische wereld, blijken de Nederlandse alternatieve media herhaaldelijk de functionering van mainstream media als vierde macht en hun relatie met politieke ideeën in twijfel te trekken. Mediakritiek in alternatieve media blijkt dus ook in Nederland een aparte vorm van mediakritiek en sluit aan bij de waarschuwingen van Figenshou & Ihlebaek (2019b).

De bijdrage van de onderzochte mediakritiek aan de democratisering van het Nederlandse medialandschap is dan ook gering. De Dagelijkse Standaard neemt bijvoorbeeld de uitlichter-rol veel in en maakt gebruik van *embedded* tweets. Deze tweets spiegelen soms de kritiek in het artikel of worden geplaatst met spottend of kritisch commentaar. Het gaat hier vaak om kritische journalisten, politici of soms willekeurige boze twitteraars. Wanneer een mainstream medium zelf de kritiek niet aankaart is het voor de democratische werking van mediakritiek goed als deze via social media of blogs worden uitvergroot, maar het is jammer als dit ongenueanceerd gebeurt (Carlson 2016: 921). Aan de andere kant is het interessant dat er tweets worden geplaatst om te bespotten of bekritisieren, want het is een link naar standpunten die het frame tegenspreken, wat volgens Carlson (2016) een goede

ontwikkeling is die een bubbel kan voorkomen. Dit gebeurt slechts enkele keren in dit onderzoek en alleen bij De Dagelijkse Standaard en The Post Online. In toekomstig onderzoek is het relevant om op kwantitatieve wijze het discours rondom de term 'mainstream media' te onderzoeken en op zoek te gaan naar een significant aantal artikelen met dit counterframe.

MSM

Door alle connotaties wordt de term 'mainstream media' meer dan een verzamelnaam voor het publieke bestel en overige grote commerciële media. 'De' mainstream media (Of 'MSM') heeft connotaties en speelt een belangrijke rol in de zelfperceptie van alternatieve media. Door deze term te gebruiken is het niet alleen mogelijk te beargumenteren dat een alternatief medium beter of ander journalistiek werk verricht dan een groter (mainstream) medium, maar het vat ook de grote media samen in één woord, waardoor het onbetrouwbare instituut groter en alomvattend wordt (Holt, et al 2019: 861). 'De MSM' komt met een berg aan connotaties en kan dankzij politieke frame sponsors zonder problemen als 'nepnieuws' worden afgeschilderd (Hameleers 2020).

De kracht van de lexicale keuzes in dit onderzoek mag dan ook niet onderschat worden. Zo komt allereerst het woord 'negeren' vaak terug, wat doet denken aan het rechts-populistische woordje 'wegkijken'. Mainstream media worden systematisch beschuldigd van een linkse politieke voorkeur, gebaseerd op het feit dat men niet neutraal en objectief kan zijn. Door het woordje 'negeren' toe te voegen komt niet alleen de onbetrouwbaarheid van mainstream media naar voren, maar is er een duidelijk implicatie van bewuste misleiding. Negeren is namelijk iets anders dan niet zien. Zo wordt niet alleen de neutraliteit en accuraatheid van mainstream media aangevallen, maar ook de ethiek: alle drie de punten die naar voren kwamen in het onderzoek van Bhat & Chadha (2020).

Rol

Dit sluit ook aan bij de burgerpositie die veelal door Nederlandse alternatieve media wordt ingenomen. Deze wordt niet gebruikt om zelf autoriteit te vergaren, maar juist om de legitimiteit van mainstream media onder vuur te leggen, wat sterke democratische connotaties heeft, waarbij de democratische functie van mediakritiek wordt ondermijnd, maar de de mainstream media hun publiek niet serieus lijken te nemen en zo vertrouwen en legitimiteit verliezen (Figenschou & Ihlebæk 2019a: 1232). Het lijkt daarbij een tactische keuze, omdat een positie buiten het journalistieke veld geen zelfevaluatie of zelf-kritiek vereist (Figenschou & Ihlebæk 2019b: 904). Dit staat in tegenstelling tot de bevindingen van Cheruiyot (2019), die beargumenteert dat mediakritiek zo goed als alleen maar positieve effecten heeft. En juist deze afbrekende vorm van mediakritiek is overheersend in de Nederlandse alternatieve media. Verder komt de corrector-rol van Haller & Holt (2019) niet voor en de activisten- en slachtofferrol van Figenschou & Ihlebæk (2019a) enkele keren. Maar de burgerpositie overheerst samen met de nieuwe uitlichter-rol, waarbij er van een afstand wordt gewezen naar wat autoritaire mensen zeggen over een mainstream medium of journalist.

Tot slot

Het is belangrijk om hierbij te benadrukken dat bovenstaande bevindingen en onderstaande conclusies slechts betrekking hebben op de onderzochte mediakritiek en niet op Nederlandse alternatieve media in algemene zin. Er zijn naast de Dagelijkse Standaard, The

Post Online en Ongehoord Nederland nog veel meer media die als alternatief gezien kunnen worden. Er is voor deze media gekozen omdat zij op basis van bezoekersaantallen en de bestaande literatuur rondom rechtse alternatieve media waarschijnlijk de invloedrijkste alternatieve media van Nederland zijn. Dit onderzoek heeft een explorerende rol en geeft een relevante indicatie van mediakritiek in de Nederlandse alternatieve media. Wanneer er ander of meer materiaal was gebruikt voor de analyse is het aannemelijk dat er meer frames of counterframes kunnen worden gevonden. Het is dan ook relevant om bij toekomstig onderzoek naar alternatieve media ook linkse alternatieve media mee te nemen.

Literatuurlijst

- Alvares, C., & Dahlgren, P. (2016). Populism, extremism and media: Mapping an uncertain terrain. *European journal of communication*, 31(1), 46-57.
- Atkinson, J. D., & Leon Berg, S. V. (2012). Narrowmobilization and Tea Party activism: A study of right-leaning alternative media. *Communication Studies*, 63(5), 519-535.
- Atton, C. (2002), *Alternative Media*, London: Sage.
- Atton, C. (2004), *An Alternative Internet*, Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Atton, C. (2006). Far-right media on the internet: Culture, discourse and power. *New media & society*, 8(4), 573-587.
- Atton, C. (2015) "Introduction: Problems and Positions in Alternative and Community Media." In: *The Routledge Companion to Alternative and Community Media*, edited by Chris Atton, 1–18. London: Routledge.
- Albert, M. (2006), 'What Makes Alternative Media Alternative? Toward a Federation of Alternative Media Activists and Supporters – FAMAS', *Z Magazine*. Geraadpleegd op 16-02-2021
- Benkler, Y., Faris, R., & Roberts, H. (2018). *Network propaganda : manipulation, disinformation, and radicalization in American politics*.
- van den Berg, H. (2004) 'Discoursanalyse' KWALON 26(2): 29-39.
- Bhat, P., & Chadha, K. (2020). Anti-media populism: Expressions of media distrust by right-wing media in India. *Journal of International and Intercultural Communication*, 13(2), 166-182.
- Bos, L., & Brants, K. (2014). Populist rhetoric in politics and media: A longitudinal study of the Netherlands. *European Journal of Communication*, 29(6), 703-719.
- Brants, K., De Vreese, C., Möller, J., & Van Praag, P. (2010). The real spiral of cynicism? Symbiosis and mistrust between politicians and journalists. *The International journal of press/politics*, 15(1), 25-40.
- Brennecke, S. & Lauf, E. (2021), *Digital News Report Nederland 2021*, Commissariaat voor de Media. Hilversum.
- Carey, James W. 1974. "Journalism and criticism: The case of an undeveloped profession." *The Review of Politics*, 36(02), 227.
- Carlson, Matt. (2016) *Embedded links, embedded meanings: Social media commentary and news sharing as mundane media criticism*. *Journalism Studies* 17 (7):915-924.
- Carlson, Matt (2017) *Journalistic Authority: Legitimizing News in the Digital Era*. New York: Columbia University Press.
- Cheruiyot, D. (2019). *Criticising Journalism: Popular Media Criticism in the Digital Age* . Karlstad: Karlstad University Studies.
- Cooper, Stephen D. 2006. *Watching the watchdog: Bloggers as the Fifth Estate*. Spokane: Marquette Books
- Couldry, N. (2015). Alternative media and voice. In *The Routledge companion to alternative and community media* (pp. 61-71). Routledge.
- van Dijk, T. (2011) 'Introduction: The Study of Discourse' in: T. Van Dijk (ed.) *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction* Londen, Sage Publications Ltd.
- Dowmunt, T. and Coyer, K. (2007), 'Introduction', in: K. Coyer, T. Dowmunt and A. Fountain (eds), *The Alternative Media Handbook*, New York: Routledge, pp. 1–12.
- Entman, R. M. (2007). Framing bias: Media in the distribution of power. *Journal of communication*, 57(1), 163-173.
- Elejalde, E., Ferres, L., & Herder, E. (2018). On the nature of real and perceived bias in the

- mainstream media. *PloS one*, 13(3).
- Faris, R., Roberts, H., Etling, B., Bourassa, N., Zuckerman, E., & Benkler, Y. (2017). Partisanship, propaganda, and disinformation: Online media and the 2016 US presidential election. *Berkman Klein Center Research Publication*, 6.
- Fawzi, N. (2019). Untrustworthy news and the media as “enemy of the people?” How a populist worldview shapes recipients’ attitudes toward the media. *The International Journal of Press/Politics*, 24(2), 146-164.
- Figenschou, T. U., & Ihlebæk, K. A. (2019a). Challenging journalistic authority: Media criticism in far-right alternative media. *Journalism Studies*, 20(9), 1221-1237.
- Figenschou, T. U., & Ihlebæk, K. A. (2019b). Media criticism from the far-right: Attacking from many angles. *Journalism Practice*, 13 (8), 901-905.
- Gamson, W., & Modigliani, A. (1987). The changing culture of affirmative action. In: R. Braungart (Ed.), *Research in Political Sociology* (137-177).
- Gamson, W. A., & Modigliani, A. (1994). The changing culture of affirmative action. *Equal employment opportunity: labor market discrimination and public policy*, 3, 373-394.
- Hanitzsch, T., Van Dalen, A., & Steindl, N. (2017). Caught in the Nexus: A Comparative and Longitudinal Analysis of Public Trust in the Press. *The International Journal of Press/Politics*, 23(1), 3–23.
- Hameleers, M. (2020). My reality is more truthful than yours: Radical right-wing politicians’ and citizens’ construction of “fake” and “truthfulness” on social media—Evidence from the United States and The Netherlands. *International Journal of Communication*, 14, 1135-1152.
- van Hal, T., & Kranenburg, L. K. (2021) Agressie en bedreiging richting journalisten, *NVJ, Nederlandse Vereniging van Journalisten*.
- Haller, A., & Holt, K. (2019). Paradoxical populism: How PEGIDA relates to mainstream and alternative media. *Information, Communication & Society*, 22(12), 1665-1680.
- Hamilton, J. (2000), ‘Alternative Media: Conceptual Difficulties, Critical Possibilities’, *Journal of Communication Inquiry* 24(4): 357-78.
- Harcup, T. (2005). “I’m doing this to change the world”: Journalism in alternative and mainstream media. *Journalism Studies*, 6(3), 361-374.
- Hänggli, R., & Kriesi, H. (2012). Frame construction and frame promotion (strategic framing choices). *The American Behavioral Scientist (Beverly Hills)*, 56(3), 260–278.
- Holt, K., Ustad Figenschou, T., & Frischlich, L. (2019). Key dimensions of alternative news media. *Digital Journalism*, 7(7), 860-869.
- Holt, K., & Von Kroch, T. (2010). The citizen as media critic in periods of media change. *Observatorio*, 4:4, 287-306.
- Jørgensen, M. & L. Phillips (2002) *Discourse Analysis as Theory and Method* London, SAGE Publications Ltd.
- Kenix, L. J. (2011). *Alternative and mainstream media: The converging spectrum*. A&C Black.
- Kim, M. (2015). Partisans and controversial news online: Comparing perceptions of bias and credibility in news content from blogs and mainstream media. *Mass communication and society*, 18(1), 17-36.
- Liotsiou, D., Kollanyi, B. & Howard, P. (2019) ‘The Junk News Aggregator: Examining Junk News Posted on Facebook, Starting with the 2018 US Midterm

- Elections', ArXiv:1901.07920 [Cs], January
- Marchal, N., Neudert, L., Kollanyi, B. & Howard, P. (2018) 'Polarization, Partisanship and Junk News Consumption on Social Media During the 2018 US Midterm Elections' 2018.5, COMPROP Data Memo, Oxford: Oxford Internet Institute.
- Marwick, A., & Lewis, R. (2017). Media manipulation and disinformation online. *New York: Data & Society Research Institute.*
- Morris, J. S. (2007). Slanted objectivity? Perceived media bias, cable news exposure, and political attitudes. *Social science quarterly*, 88(3), 707-728.
- Newen, A. & Verhegen P. (2020) Vertrouwen in de Journalistiek: hoe staat het met het vertrouwen in de journalistiek in Nederland. *Rapport Motivation.*
- Odekerken, M. W. A., & Brenninkmeijer, A. F. M. (2017). Een dreigend klimaat: verslag van het onderzoek 'Bedreigingen van Nederlandse journalisten'. *NVJ, Nederlandse Vereniging van Journalisten.*
- Rauch, J. (2015). Exploring the alternative–mainstream dialectic: What “alternative media” means to a hybrid audience. *Communication, Culture & Critique*, 8(1), 124-143.
- Rogers, R., & Niederer, S. (2020). *The politics of social media manipulation* (p. 257). Amsterdam University Press.
- Singer, J. (2015) Boundaries of Journalism. Professionalism, Practices and Participation. *Out of Bounds. Professional Norms as Boundary Markers*, edited by Matt Carlson and Seth C. Lewis, 21–37. London: Routledge.
- Tracy, J. F. (2007), A Historical Case Study of Alternative News Media and Labor Activism: The Dubuque Leader 1935–1939, *Journalism & Communication Monographs*, 8(4): 267–343.
- Tuchman, G. (1978). *Making news : A study in the construction of reality*. New York: Free Press.
- Van Aelst, P., Strömbäck, J., Aalberg, T., Esser, F., De Vreese, C., Matthes, J. & Stanyer, J. (2017). Political communication in a high-choice media environment: a challenge for democracy?. *Annals of the International Communication Association*, 41(1), 3-27.
- Van Gorp, B. (2007). The Constructionist Approach to Framing: Bringing Culture Back In. *Journal of Communication*, 57(1), 60.
- Van Gorp, B. (2010). Strategies to take subjectivity out of framing analysis. *Doing news framing analysis: Empirical and theoretical perspectives*, 84-109.
- Van Gorp, B. & Vercruysse, T. (2012). Frames and counter-frames giving meaning to dementia: A framing analysis of media content. *Social Science & Medicine*, 74(8), 1274-1281.
- Van Gorp, B., Boesman, J., & Vossen, M. (2018). Het reconstrueren van frames in het nieuws, op redacties en in de hoofden van journalisten. *Tijdschrift voor communicatiewetenschap*, 46(1).

Bijlage 1: Basisgegevens onderzochte producties

Totaal: 80 producties.

Ongehoord Nederland: 26

Dagelijkse Standaard: 37

The Post Online: 17

Bijlage 2: Open gecodeerde artikelen

Bij deze stap worden teksten geanalyseerd zonder gebruik van een vooraf bepaald codeerinstrument. Hierbij wordt niet gefocust op het onderwerp van de tekst, maar hoe het verteld wordt. Welke selecties zijn er gemaakt? Het resultaat ziet er vervolgens uit als het voorbeeld onder dit stappenplan. Bij deze stap zal ook de 'rol' die door het medium wordt ingenomen in de tekst worden genoteerd (gebaseerd op Figenschou en Ihlebæk 2019). Voor verdere verdieping worden ook de dimensies van mediakritiek van Cheruiyot (2019) meegenomen. Deze analyse ligt aan de basis van de frame matrix.

Vb: Een voorbeeld van een *frame device* (FD) en *reasoning device* (RD) uit een tekst over 'armoede' (uit Van Gorp 2010):

Zin: *The place is overrun with pushers and drug users [...]*.

FD: Lexicale keuzes: 'overrun', 'pushers', 'drug users'.

RD: Drugsgebruikers veroorzaken problemen door gewoon ergens aanwezig te zijn. Er worden in de tekst geen voorbeelden gegeven van problemen. Behoren drugsgebruikers bij de arme mensen. (Van Gorp 2010)

Er is voor gekozen om niet de volledige artikelen in dit overzicht te plaatsen. In de analyse is de natuurlijk de volledige tekst gebruikt en op de website zelf bekeken. Er zijn hier één of meerdere zinnen geplaatst die de kern van het artikel weergeven, zodat de lezer van deze scriptie een beeld heeft. Voor de volledige tekst is het relevant om de bijgevoegde link te gebruiken, aangezien de tekst dan in de juiste context te vinden is met afbeeldingen en lay-out van de website.

Zin: "De NOS zit met de overige MSM in een bubbel, gesponsord door overheden uit Brussel (kranten) of Den Haag (NOS) en van binnen uit geïnfiltrerd door politieke activisten met linkse sentimenten. Nog maar weinig NOS-journalisten durven het aan ook het andere geluid van veel burgers te laten horen.

Kritiek op de verslaggeving zwelt aan, maar wordt weggewuifd. Hoofdredacteur Marcel Gelauff beklagde zich op 15 oktober uitgebreid in de talkshows over zogeheten bedreigingen jegens zijn reporters. En dat nota bene in de week dat leraar Samuel Paty in Parijs werd onthoofd."

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/gekleurde-verslaggeving-nos/>

FD: "gesponsord", "activisten", "linkse sentimenten", "zogeheten bedreigingen", "MSM". Emotionele aantrekkingskracht

RD: De NOS is te links. NOS wordt gecontroleerd door linkse politieke activisten,

waardoor het geluid van veel burgers onterecht achterwege wordt gehouden.

Vertelwijze: Brief.

Rol: burgerpositie/slachtofferrol: "Ze durven ons geluid niet te laten horen" "wij als burgers"-sentiment.

Dimensie: Organisatie & het instituut samen, individuele journalist (Marcel Gelauff).

Zin: "Het voortdurend framen van tegenstanders, het afknippen van informatie, berichtgeving zonder hoor en wederhoor op televisie en radio door de npo was de reden om Ongehoord Nederland op te richten."

"Nederlandse journalisten zijn slippendrager van overheid en inlichtingendiensten."

Bron: <https://youtu.be/7vFsoOrAj-Y>

FD: "Voortdurend", "Framen", "Afknijpen", "slippendragers"

RD: De NPO doet hun journalistieke werk niet goed, ze zijn corrupt. Ons medium is daarom nodig.

Rol: Expert-positie

Dimensie: Organisatie, instituut

Zin: "Sinds de trieste aanslag op het toestel op 17 juli 2014 is er geen week voorbijgegaan zonder dat de vermeende Russische daders door NOS en de journalisten van Bellingcat werden achtervolgd. En nu zwijgt de NOS in alle talen. Waarom mogen wij dit nieuws over de voortgang van het proces niet weten? Spelen er politieke anti-Russische belangen mee?" (...) Het vervelende is dat we als burgers en betrokkenen hierover niets te horen krijgen. Blijkbaar zijn we aangewezen op alternatieve media (...) , terwijl we toch op de duurbetaalde NOS zouden moeten kunnen vertrouwen."

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/nos-negeert-rechtszaak-mh17/>

FD: Lexicale keuzes: "belangen" "als burgers" "duurbetaalde" "vertrouwen" "Negeert"

Wanneer je op het woordje 'burgers' klikt linkt dit door naar de Facebookpagina 'Stop de Media'.

RD: De NOS vertelt niet alles, en is daar selectief in. De NOS is bewust niet neutraal, krijgt veel geld en is niet te vertrouwen. Alternatieve media is wel betrouwbaar.

Vertelwijze: Brief.

Rol: Burgerpositie

Dimensie: De organisatie.

Zin: "De NOS doet niet aan journalistiek, maar schaamteloze propaganda. De NOS gaat tegen de grondwet in en discrimineert op basis van ras. De NOS is een diep gegrond racistische organisatie die met belastinggeld wordt betaald."

Vertelwijze: Video-explainer.
Rol: Expert-positie, burgerpositie.
Dimensie: De organisatie.

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/dit-is-hoe-de-nos-discrimineert-op-basis-van-ras/>

FD: Er worden beelden van de NOS-journaals gebruikt en tweets van journalisten met een Engelstalige voice-over die uitlegt hoe de NOS op basis van ras discrimineert. Er worden enkele situaties uitgelicht en de keuzes in verslaggeving die de NOS daar maakt.

RD: De NOS is racistisch. Ze maken discriminerende keuzes. Het wordt met belastinggeld betaald.

Zin: “Mag dit soort achtergrondinformatie en duiding soms niet gemeld worden in politiek correct Nederland zo vlak voor de verkiezingen?

De NOS doet onbedoeld precies wat Erdogan wil: een rookgordijn opwerpen om de gewelddadige islam uit de wind te houden.”

Vertelwijze: Brief.
Rol: Burgerpositie.
Dimensies: De organisatie, vorm en Inhoud.

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/nos-verzwijgt-islamitische-huurmoorden/>

FD: Link met Erdogan, “gewelddadige Islam”, “politiek correct”, link met verkiezingen, “Mag het niet?”

RD: De NOS is gevaarlijk. Ze zijn onbedoeld schuldig aan de ernstige gevolgen van politieke correctheid.

Zin: “NOS.nl lijkt wel het huisorgaan van de OIC, de Organization of Islamic Cooperation, waar 57 islamitische landen lid van zijn.”

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/nos-als-huisorgaan-van-de-islam/>

Vertelwijze: Brief.
Rol: Expert-positie, burgerpositie.
Dimensie: De organisatie.

FD: “Lijkt wel”, “huisorgaan”. link met grote Islamitische organisatie.

RD: De NOS is niet kritisch ten opzichte van de Islam.. Ze zijn er eerder onderdeel van dan dat ze er kritisch op zijn. De NOS is gevaarlijk.

Zin: “De NOS pretendeert op onafhankelijke wijze journalistiek te bedrijven. Vrijwel het gehele budget bestaat uit overheidssubsidie. Het risico is dan niet ondenkbeeldig dat de NOS in haar nieuwsvoorziening zal vermijden in de hand te bijten die haar voedt.”

Vertelwijze: Brief.

Rol: Burger-positie.

Dimensie: De organisatie.

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/nos-is-niet-onafhankelijk/>

FD: “pretendeert” “overheidssubsidie” “risico”. Er wordt in het artikel doorgelinkt naar alternatieve blogs, want de NOS is te links en bedreigingen jegens journalisten worden “begrijpelijk” verklaard omdat men door de NOS “bedrogen” werd.

RD: De NOS is niet kritisch op de overheid, want daar krijgen ze geld van. Dus bedriegen ze mensen.

Zin: “De NOS negeert het verband tussen de huidige jihad en de genocide gepleegd door de Turken, die in de Eerste Wereldoorlog bijna een miljoen christelijke Armeniërs de dood in hebben gejaagd.”

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/nos-negeert-jihad-tegen-armenie/>

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Brief.

Dimensie: Vorm en inhoud.

FD: “Negeert”, link met Armeens Genocide

RD: De NOS negeert belangrijke informatie De NOS doet nu dus ook aan genocide ontkenning. Nos is niet kritisch op Turken en de Islam.

Zin: “NOS- en Nieuwsuur-verslaggever Arjan Noorlander vond het nodig om een lans te breken voor het demissionaire kabinet. Het is namelijk weliswaar vervelend dat er veel mis is gegaan bij die hele corona-aanpak, máár het kabinet legde tijdens al die tientallen debatten wel elke keer democratische verantwoording af, dus dan is het eigenlijk allemaal zo slecht nog niet. (...) Het is een beetje raar dat een NOS-/Nieuwsuur-verslaggever doet alsof die debatten het hoogtepunt van vrijheid en democratie zijn geweest.”

Vertelwijze: Artikel.

Dimensie: Individuele journalist.

Rol: Burgerpositie.

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/05/arjan-noorlander-bescherm-kabinet-ging-veel-mis-in-corona-aanpak-maar-er-is-wel-veel-verantwoording-afgelegd/>

FD: “Een lans te breken voor het kabinet”, “Er ging veel fout, maar hij vindt zo slecht niet”, “een beetje raar” “hij doet alsof”

RD: Een NOS- en Nieuwsuurverslaggever schaart zich achter slechte beslissingen van het kabinet en zet deze in een positief daglicht.

Zin: “Het is ongekend, wat een puinhoop Nederland geworden is. En dat komt allemaal doordat het partijkartel en het, door de NOS van Dominique van der Heyde geleide, mediakartel zo met elkaar vergroeid zijn dat je ze niet meer van elkaar kunt onderscheiden.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/03/chef-politiek-redactie-nos-legt-uit-waarom-ze-niet-met-de-toeslagenaffaire-deden-best-lastig/>

Vertelwijze: Artikel.

Dimensies: De organisatie, het instituut en de ideologie.

Rol: Burgerpositie.

FD: “puinhoop” “Mediakartel” “vergroeid met elkaar”.

RD: Dominique van der Heyde en de NOS beïnvloeden de verkiezingen door onderwerpen niet te benoemen.. Dit heeft het huidige kabinet geholpen bij de verkiezingen. Ze zijn niet kritisch op het kabinet.

Zin: “En wie brachten dat talking point over Kaag het stelligst? Juist, de quasi-journalisten van de NOS. Dat vindt ook oud-PvdA'er Jacques Monasch, die al langer klaar is met het walgelijke spel van het media- en partijkartel. *[tweet van Monasch]* Volgende keer allemaal wat minder opzichtig dus, hè, mensen van D66 en NPO?”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/03/exit-polls-overdreven-winst-d66-enorm-nog-maar-23-zetels-over-van-de-geschatte-27/>

FD: “iets minder opzichtig” “quasi-journalisten” “walgelijk spel” “media- en partijkartel”.

RD: NOS en de mainstream media spelen een spel en vormen een kartel, zijn hebben een duidelijke politieke voorkeur. Zelfs een oud politicus vindt dit.

Rol: Burgerpositie.

Dimensie: de organisatie, het instituut.

Vertelwijze: Artikel.

Zin: Nadat een veelvoud aan slachtoffers van NOS-verslaggever Martijn van der Zande al via media als Twitter hun verhaal hadden gedaan, kon ook de nieuwsredactie van NOS de online berichten niet langer negeren. (...) Al met al goed dat de NOS-hoofredactie laat weten hier meteen werk van te maken, want dit soort acties zijn absoluut niet goed te praten.

Jammer alleen dat Van der Zande vermoedelijk jarenlang ongestoord zijn gang heeft kunnen gaan, terwijl zijn fratsen intern lang en breed bekend waren.

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/04/nos-verslaggever-martijn-van-der-zande-ook-bet-icht-van-metoo-met-jonge-jongens-hoofredactie-onderzoekt-kwestie/>

FD: “negeren”. “Lang en breed bekend” “ongestoord te werk gaan” “meteen werk van maken”

RD: De NOS heeft beschuldigingen jegens een van hun werknemers lang genegeerd. Ze pakken het probleem, dat is goed. Maar te laat..

Rol: Burgerpositie

Vertelwijze: Artikel.

Dimensies: De organisatie.

Zin: “Meten met twee journalistieke maten is een constante factor in de verslaggeving van het NOS-Journaal, zo blijkt ook uit deze zestiende vangst van het *Zwartboek NOS-Journaal*. Links, zwart en moslim belicht de NOS-redactie positief of niet-kritisch, terwijl in gelijke nieuwsgevallen rechts, blank en niet-moslims genegeerd of negatief worden behandeld. (...) Rond de dood van George Floyd onthoudt het NOS-Journaal de kijker essentiële informatie; deze werkwijze is de basis van alle nepnieuws.”

Bron:

<https://www.ongehoordnederland.nl/nos-journaal-blijft-hardnekkig-blanken-discrimineren/>

FD: “Constance factor”, “positief belicht” “niet-kritisch” “genegeerd” “negatief behandeld” “essentiële informatie”, “alle nepnieuws”.

‘Zwartboek NOS-journaal’ linkt door naar ‘The Karskens Times’ waarin uitgebreid in 15 afleveringen het anti-blanke sentiment van NOS wordt benadrukt.

RD: De NOS is biased jegens rechtse, blanke en niet-moslims. Deze worden genegeerd. Moslims, links en zwarte mensen worden niet kritisch beantwoordt. De kijker mist informatie en de NOS produceert nepnieuws.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Artikel.

Dimensies: De organisatie, vorm en inhoud.

Zin: “De NOS negeert het cruciale verschil tussen deze twee manieren van stemmen en ontkent (‘geen bewijs’) dat er aanwijzingen zijn dat *mail-in voting* meer kans op fraude geeft. Moeten we dit duiden als incompetentie of als doelbewuste misleiding?”

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/doelbewuste-misleiding-nos/>

FD: “Negeert” “ontkent” “incompetentie” “Doelbewuste misleiding”

RD: De NOS negeert informatie (wat rechts zou helpen). De NOS is incompetentie of doet aan doelbewuste misleiding.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Brief.

Dimensie: De organisatie.

Zin: “Gelauffs keuze voor het mozaïekmodel (lees: multiculturalisme) is een keuze tégen integratie. Integratie betekent dat nieuwkomers zich ongeacht hun verscheidenheid richten op het Nederland waarvoor ze gekozen hebben.”

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/de-diversiteitsobsessie-van-de-nos/>

FD: “tegen integratie”

RD: Het interne beleid van de NOS werkt integratie tegen.

Rol: Activist.

Vertelwijze: Brief.

Dimensie: De organisatie.

Zin: “Deze feiten vormen voor mij weer een aanwijzing dat de NOS haar onafhankelijke journalistieke taak verraadt en linkse propaganda pleegt.”

Bron:

<https://www.ongehoordnederland.nl/nos-zwijgt-over-staatshoofd-dat-coronaregels-schendt/>

FD: “Feiten” “onafhankelijke journalistiek” “verraadt” “linkse propaganda”

RD: De NOS is links en verzwijgt fouten van linkse politici. Dit is linkse propaganda. De NOS is niet onafhankelijk.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Brief.

Dimensies: De organisatie, ideologie.

Zin: In het NOS-journaal zie je zelden of nooit iets over deze afschuwelijke situatie. Een voorstel van president Trump om de plaasmoorde te onderzoeken werd door de NOS als onzin afgedaan. Het valt wel mee.

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/nos-negeert-plaasmoorde/>

Dimensie: De organisatie.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Brief.

FD: “Zelden of nooit” “afschuwelijk” “Onzin”. ‘Valt wel mee’ linkt door naar een alternatief medium (OpnieZ) waar wordt beargumenteert dat het niet mee valt.

RD: De NOS negeert een aanval op blanke mensen. De NOS heeft een linkse voorkeur.

Zin: “De funeste grip van het media regime, de MS Media en Overheid, met voorop notabene onze eigen publieke NOS journaals, lijkt ons burgers massaal in een soort van geplande recessie te sleuren. In plaats van dit goede nieuws te melden en aan te sturen op versoepeling, houden de MS Media liever de angst erin, en geef ze eens ongelijk.”

Bron:

<https://www.ongehoordnederland.nl/de-nos-alles-voor-de-kijkcijfers-in-tijden-van-corona/>

FD: “funeste grip van het media regime” “een soort geplande recessie” “MS Media houden angst erin”

RD: De NOS en andere media geven niet alle informatie om eigen kijkcijfers hoog te houden. Het lijkt allemaal gepland.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Brief

Dimensies: De organisatie, het instituut.

Zin: “Ziet u dan niet dat het is begonnen bij de partijdigheid van de NPO, waar andere meningen dan de linkse visie van de meerderheid van uw medewerkers niet gehoord worden en al gauw als dubieus worden bestempeld?”

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/shula-rijxman-tolereert-eenzijdigheid/>

FD: “partijdigheid” “linkse visie” “bestempeld als dubieus”. Er wordt doorgelinkt naar een eigen Facebookpagina waar de eenzijdigheid van de NOS wordt bewezen.

RD: De NOS is links door de voorkeuren van haar werknemers. Bedreigingen jegens journalisten is hun eigen schuld. De NOS verzwijgt dingen.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Brief.

Dimensie: Individuele journalist, de organisatie.

Zin: “Juist door deze afwerende houding heeft het er alle schijn van dat omroep Ongehoord Nederland! om politieke redenen van het Mediapark wordt geweerd. Een ander excuus lijkt er niet, volgens ons.”

Bron:

<https://www.ongehoordnederland.nl/omroep-ongehoord-nederland-geweerd-uit-mediapark-hi-lversum/>

FD: “Politieke redenen” “geweerd”

RD: Mensen in het Mediapark willen geen ON op het Mediapark vanwege politieke redenen. Daar lijkt het op volgens ons.

Vertelwijze: Artikel.

Rol: Activist.

Dimensie: Het instituut.

Zin: "Maar geen enkele journalist aanwezig bij de persconferentie stelt ook maar één vraag over het overleg tussen de EU leiders van donderdag 23 april. Ze maken zich drukker om het feit of hun haar geknipt kan worden dan dat de hardwerkende Nederlander straks meer afgeknepen wordt om de Euro te redden."

Bron:

<https://www.ongehoordnederland.nl/de-nederlandse-journalisten-van-de-mainstream-media-zijn-om-te-huilen/>

Vertelwijze: Brief.

Rol: Burgerpositie.

Dimensie: Het instituut.

FD: "Hardwerkende Nederlander afgeknepen" "Drukker maken" "Geen enkele"

RD: De huidige journalisten aanwezig bij persconferenties zijn incompetent en negeren belangrijke informatie.

Zin: "Het is ongehoord hoe de media omgaan met corona. Alles wordt in het overdrevene getrokken. De *mainstream* media (MSM) en het RIVM werken de samenleving een depressie in. Met een beetje pech zullen politici zich hierdoor in de luren laten leggen en onder druk van de media weer nieuwe overdreven maatregelen gaan afkondigen."

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/media-werken-ons-een-depressie-in/>

FD: "ongehoord" "de media" "Alles in het overdrevene" "depressie" "in de luren laten leggen" "overdreven"

RD: De MSM overdrijft en heeft te veel macht over de politiek, waardoor overdreven maatregelen worden ingevoerd.

Vertelwijze: Brief.

Rol: Burgerpositie.

Dimensie: Het instituut.

Zin: "Maar dat is niet wat ik Baudet hoor zeggen. Wat ik hem hoor zeggen is: kom de realiteit onder ogen, de instituties en het medialandschap zijn ideologisch verkaveld en binnen deze realiteit moeten we zien te opereren."

Bron:

<https://www.ongehoordnederland.nl/sid-lukkassen-over-de-tirade-van-thierry-het-medialands>

chap-is-inderdaad-ideologisch-verkavel/

FD: “realiteit” “medialandschap” “ideologisch verkaveld”

RD: De media zijn ideologisch vast gegrond in een linkse sfeer, wat ten koste gaat van journalistieke objectiviteit.

Dimensies: Het instituut, de ideologie.

Vertelwijze: Artikel

Rol: Burgerpositie/activis

Zin: “Zo hebben de klimaatprofeten vrij spel en de andere wetenschappers geen andere keuze dan hun toevlucht te zoeken op het internet. Helaas bereiken ze daarmee niet het grote publiek, dat nog altijd een hondsvertrouwen in de (staats)media heeft. Ik volg op het internet via zijn site *Real Climate Science* al geruime tijd de geoloog Tony Heller, die dagelijks de onzin van de nep- of omgekochte wetenschappers en klimaatprofeten blootstelt aan een degelijke onderbouwing.”

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/nodig-klimaatseptici-ook-uit-in-de-media/>

FD: “vrij spel” “nog altijd vertrouwen” “(staats)media”, Doorlinken naar alternatief medium over klimaatverandering. “Nep- of omgekochte wetenschappers” “degelijke onderbouwing”

RD: De media negeren klimaatseptici, brengen nepnieuws en zijn erg verbonden met de staat. Andere media op het internet zijn beter.

Rol: Activist.

Vertelwijze: Brief.

Dimensie: Het instituut.

Zin: “Eigenlijk wisten we het al; alle *mainstream media* is in handen van links. De manipulatie is echter niet meer subtiel te noemen.”

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/ik-word-furieus-over-de-manipulatie-in-de-media/>

FD: “manipulatie” “in handen van links”

RD: Het is ondertussen vanzelfsprekend dat mainstream media ‘van’ links is. Ze manipuleren duidelijk.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Brief.

Dimensie: Het instituut.

Zin: “Het grootste deel van de ontevreden Nederlanders wordt momenteel door de vierde macht – de media- geframed als viruswappies en complotdenkers. Daardoor worden zij niet alleen als tegenstanders van het huidige beleid weggezet, zelfs kritische vragen stellen is ‘not done’.”

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/vertel-mij-eens-media-wat-is-samen-tegen-corona/>

FD: "Grootste deel" "de vierde macht" "geframed" "not done" "weggezet"

RD: De media staat kritische vragen aan de overheid niet toe, critici zijn gek volgens hen, waardoor ze niet meer de vierde macht zijn.

Vertelwijze: Brief.

Rol: Activist, burgerpositie.

Dimensie: Het instituut.

Zin: "In alle mediahectiek over corona van de afgelopen maanden heb ik vooral duidelijke conclusies gemist. (...) Wie alle berichten op een rij zet, kan zich afvragen wie er allemaal (willen) verdienen aan de medische crisis en de vaccinatieprojecten."

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/mediahectiek-corona-geeft-geen-duidelijkheid/>

FD: "Mediahectiek" "gemist" "verdienen"

RD: De media is hectisch in berichtgeving, waardoor andere partijen kunnen verdienen.

Rol: Activist.

Vertelwijze: Brief

Dimensie: Het instituut.

Zin: "We hadden dus al maanden een kansrijke behandeling, maar door een boycot van overheid en media werd duizenden patiënten dit middel onthouden. Welke invloed heeft de nalatigheid van overheid en media op het ontstaan van de tweede golf?"

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/tweede-golf-komt-door-overheid-en-media/>

FD: "boycot" "overheid en media" "nalatigheid"

RD: De media negeerde belangrijke informatie dat levens kan redden. Zij kunnen verantwoordelijk worden gehouden voor de tweede golf. De media luistert niet kritisch naar RIVM

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Brief.

Dimensies: Het instituut.

Zin: "De huidige coronapandemie is getalsmatig van minder ernstige aard dan overheid en media ons willen doen geloven. (...) Het met een grote krantenkop melden van een miljoen coronadoden heeft veel weg van opzettelijke misleiding. Zonder dit aantal af te zetten tegen cijfers van voorgaande pandemieën in een veel minder dichtbevolkte wereld, wordt de waarheid gemanipuleerd."

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/overheid-en-media-misleiden-ons/>

FD: “willen doen geloven” “grote krantkenkop” “opzettelijke misleiding” “de waarheid gemanipuleerd”

RD: De media brengen misleidende informatie. Dit kan zomaar opzettelijke misleiding zijn. De waarheid wordt gemanipuleerd.

Vertelwijze: Brief

Rol: Burgerpositie/Activist.

Dimensie: Het instituut.

Zin:

“Ik zag op het NOS-Journaal op NPO1 een item over nieuwe omroepen. Ongehoord Nederland werd met andere nieuwelingen terloops genoemd. Waar wél uitgebreid aandacht aan werd besteed, was een nieuwe islamitische omroep. Een typisch een voorbeeld van de vervreemding die Nederland in haar greep houdt: knipmessen voor een nieuwe kandidaat in omroepeland die ons via de media nog verder wil islamiseren.”

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/islamiseren-via-de-media/>

FD: “terloops” “wél” “knipmessen voor kandidaat die wil islamiseren”

RD: Er is op NPO een voorkeur voor islamitische media boven Ongehoord Nederland. Zo wordt Nederland geïslamiseerd.

Vertelwijze: Brief

Rol: Activist

Dimensies: De organisatie, het instituut.

Zin: “Wat vinden jullie, lezers van Ongehoord Nederland: laten we dit schandelijke voorbeeld van *trial by media* passeren?”

Bron: <https://www.ongehoordnederland.nl/veroordeeld-via-de-media/>

Vertelwijze:

FD: “Trial by media” “schandelijk”

RD: De media wordt gebruikt om iemand te overdreven te beschuldigen.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Artikel + poll.

Dimensie: Het instituut.

Zin: “Uiteraard heeft Baudet nog maar eens benadrukt dat ook hij het fysiek lastigvallen van NOS-journalisten afkeurt, maar dat hij wel het recht heeft om de nieuwsomroep te veroordelen op hun nepnieuws. De Hilversumse kakelkippen maken zo de vinnige grap van Baudet nu vele malen groter door er een grote klaagzang over te maken.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/03/lol-nos-medewerkers-zijn-woedend-op-wnl-en-baudet-wij-stellen-wel-kritische-vragen/>

Vertelwijze:

FD: “nepnieuws” “hilversumse kakelkippen” “klaagzang”, embedded tweets van journalisten.

RD: het NOS-journaal brengt nepnieuws, daar mogen ze op worden aangesproken. De reactie van de NOS-journalisten is hilarisch.

Rol: Uitlichter.

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: De organisatie, het instituut.

Zin: “NOS Teletekst vergoelijkt terreur. De NOS heeft weer eens een volstrekte flater geslagen”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/02/nos-teletekst-vergoelijkt-terreur-brute-isis-genocide-op-jezidis-was-slechts-hard-optreden/>

FD: “Vergoelijk” “volstrekte flater” “staatsomroep”. Verschillende bekende mensen bekritiseren het ook op twitter.

RD: De NOS kiest verkeerde woorden wanneer het gaat om massamoord, waardoor het terreur vergoelijkt. Dit soort flaters gebeuren vaker.

Rol: Activist, burgerpositie, uitlichter

Vertelwijze: artikel

Dimensies: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin: “Maar daar denkt het journaal heel anders over. Want onze ‘journalisten’ zijn al heel lang geen onafhankelijke controleurs van de macht meer. Nee, zij, de leden van het mediakartel, vormen al jaren een coalitie met het partijkartel. En dus worden ministers die er overduidelijk een zooi van maken uit de wind gehouden. Sterker nog: Hilversum gaat actief op de barricaden voor de Haagse kaasstolp.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/02/nos-nepjournalistiek-xander-van-der-wulp-verdedigt-hugo-de-jonge-en-vindt-hem-zielig-hij-krijgt-de-zwarte-piet/>

FD: “nepjournalistiek” “Journalisten” “mediakartel” “coalitie met partijkartel”. “Uit de wind houden” “actief op de barricaden”

RD: De NOS is niet kritisch op een falende minister. De NOS is niet onafhankelijk en werkt samen met het partijkartel. Ze zullen ze actief verdedigen en beschermen.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Artikel.

Dimensies: Vorm en inhoud, individuele journalist, de organisatie, het instituut, de ideologie.

Zin: "Het heeft even geduurd, maar het lijkt erop dat de mainstream media nu dan eindelijk bereid zijn om door te pakken. De NOS komt namelijk met een nieuw artikel waarin **uitgelegd wordt** dat het soort dictatoriaal gedrag hier boven beschreven *veel vaker voorkomt* dan je denkt."

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/12/nazipraktijken-gaan-door-bijstandsmoeder-moest-5-000-euro-terugbetalen-vanwege-20-euro-zakgeld-aan-kids/>

FD: "Even geduurd" "bereid door te pakken" "de mainstream media"

RD: De NOS is kritisch op dictatoriaal gedrag. De mainstream media worden eindelijk kritisch. Wij wisten dit al langer.

Vertelwijze: Artikel.

Rol: Burgerpositie.

Dimensie: De organisatie, het instituut.

Zin: "Helaas lijkt de NOS daar niet van op de hoogte te zijn. En dus gaat de staatsomroep maar door met het publiceren van angstporno. (...) Hé Facebook, hé Twitter, kan er alsjeblieft een melding bij dit artikel van de NOS komen waarin gesteld wordt dat "de informatie in dit artikel wordt ter discussie gesteld."

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/11/nos-praat-met-superatleet-die-tot-corona-30-kilo-meter-per-dag-rende-maar-nu-niks-meer-kan/>

FD: "staatsomroep" "niet op de hoogte" "angstporno" "Ga maar door" Embedded tweets van andere mensen die zich hierbij aansluiten.

RD: De NOS publiceert een ongeloofwaardig feit, wat bijdraagt aan de angst voor corona, precies wat de overheid wil.

Rol: Burgerpositie, uitlichter.

Vertelwijze: Artikel.

Dimensie: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin: "Het is weer eens raak bij de NOS: er is weer eens een schietgrage ISIS-fan opgepakt die het liefst een aanslag op de Gay Pride zou plegen. En hoe noemen ze deze kerel? "Autistische man.""

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/11/wegkijk-nos-noemt-radicale-isis-moslim-die-gay-pride-wilde-opblazen-slechts-autistische-man/>

FD: “Wegkijk-NOS” “Weer raak”

RD: De NOS weigert een fan van ISIS een geradicaliseerde moslim te noemen. Dat gebeurt vaker. Ze kijken weg.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Artikel.

Dimensie: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin: “Het is ongelooflijk, maar de NOS heeft een nieuwe reden gevonden/bedacht om boeren in het verdomhoekje te zetten: hun koeien produceren steeds meer melk. En dat is hartstikke slecht.

Oh, natuurlijk is dit er ook nog: de NOS liegt en bedriegt weer eens inhoudelijk. Want: de levensduur van koeien is in de genoemde periode niet afgenomen — wat de NOS toch wel impliceert — maar *toegenomen*.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/10/nos-richt-vizier-weer-op-boeren-hun-koeien-produceren-steeds-meer-melk/>

FD: “ongelooflijk” “gevonden/bedacht” “verdomhoekje” “liegt en bedriegt” “impliceert”

RD: De NOS wil boeren graag in het verdomhoekje zetten en verzint daar redenen bij. Ook liegt de NOS.

Rol: Burgerpositie, uitlichter

Vertelwijze: Artikel.

Dimensies: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin: “Het is weer helemaal duidelijk hoe de lijntjes lopen en welke informatie Lubach met een goedkeurend knikje van Van Brekel en Ollongren naar voren kan brengen.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/10/arjen-lubach-ligt-in-bed-met-irene-van-brekel-en-kasja-ollongren-ha-ha-ha-ha/>

FD: “lijntjes” “goedkeurend knikje” “informatie”

RD: Arjen Lubach is niet onafhankelijk, maar werkt in dienst van Van Brekel en Ollongren.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Artikel.

Dimensie: Vorm en inhoud, individuele journalist.

Zin: “Hij vindt het programma veel te “opiniërend”, en daarom mogen de “volstrekt neutrale” (proest!) journalisten van de NOS niet aanschuiven bij *De vooravond*. Ja, hij het echt, jongens. Hij wil zijn “volstrekt neutrale” bolwerk beschermen tegen die verschrikkelijke, soms

zelfs – *paniek!* – rechtse, meningen van een NPO-programma.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/10/arrogante-marcel-gelauff-nos-looft-vooravond-boycot-nos-mensen-opereren-volstrekt-objectief-passen-daar-niet/>

FD: “volstrekt neutrale” “proest!” “bolwerk” “paniek”

RD: De NOS en haar journalisten zijn niet neutraal en boycot rechtse meningen.

Rol: Burgerpositie.

Vertelwijze: Artikel.

Dimensie: Individuele journalist, de organisatie (doordat de hoofdredacteur wordt bekritiseerd vallen deze grotendeels samen)

Zin: “Andere programma’s van de NPO boycotten wegens het feit dat het geen knalrode bolwerken zijn waarbij vergeleken zelfs Jesse Klaver nog een centristische politicus lijkt.”

Bron:

<https://web.archive.org/web/20201125053133/https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/10/fidan-ekiz-sloopt-npo-onbestaanbaar-marcel-gelauff-verbiedt-nosers-in-vooravond-wegens-onwelgevallige-meningen/>

FD: “knalrode bolwerken” “boycotten” Fidan Ekiz staat hier achter

RD: NOS-hoofdredacteur Marcel Gelauff boycot programma’s waar andere meningen worden verkondigd.

Hij ziet graag de npo als rode (linkse) institutie.

Rol: Uitlichter

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: De organisatie.

Zin: “Want ja, ook dat zijn complotten gepromoot door de NOS.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/10/sietske-bergsma-veegt-de-vloer-aan-met-de-nos-de-grootste-complotzender-in-nederland/>

FD: Autoriteit Sietske Bergsma, “complotten”, “gepromoot”

RD: De NOS verspreidt complottheorieën over Trump en Baudet.

Rol: Uitlichter

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: De organisatie.

Zin: “Het is nepnieuws, bij de wilde spinnen af zoals de NOS verslag doet. Mijn Amerikaans-Nederlandse correspondent in de VS laat mij uitgebreid weten wat daar plaatsvindt. Deze VS verkiezingen hebben mijn grote belangstelling en ik constateer dat grote brokken informatie niet alleen bij CNN, maar ook bij onze bloedeigen NOS gewoon niet vermeld worden of links gekleurd zijn.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/10/goebbels-lacht-zich-rot-om-de-systematische-propaganda-van-de-nos/>

FD: “nepnieuws”, “grote brokken informatie” “niet vermeld” “links gekleurd”

RD: De NOS is extreem links gekleurd, meldt dingen niet en produceert nepnieuws.

Rol: Burgerpositie

Vertelwijze: Column

Dimensies: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin:

“Maurice de Hond, onafhankelijk corona-onderzoeker sedert enkele maanden, is het totaal niet eens met de wijze waarop die headline tot stand is gekomen, en **noemt** het “De RIVM- en NOS-manier om naar de informatie te kijken...” (...) het RIVM en de NOS slaapwandelen een nieuwe coronagolf in, en treffen niet de vereiste maatregelen.”

Bron:

<https://web.archive.org/web/20201117063824/https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/10/de-hond-kraakt-teletekstbericht-over-zogenaamde-goede-ventilatie-op-scholen-nos-manier-van-informatie-bekijken/> (reeds verwijderd)

FD: Autoriteit Maurice de Hond (“onafhankelijk corona-onderzoeker”), RIVM en NOS gelijkstellend. “Slaapwandelen” “treffen maatregelen”

RD: Het RIVM en NOS leveren geen goede informatie en zijn schuldig aan de nieuwe coronagolf.

Rol: Uitlichter.

Vertelwijze: Artikel.

Dimensies: De organisatie.

Zin: “Een nieuw onderzoek naar discriminatie op de arbeidsmarkt trekt de aandacht. Maar waar de NOS tenminste nog aangeeft dat het om de *ervaring* van de werknemers gaat, doet het AD liever alsof die ervaring ook een *feit* is. En voor je het weet ontstaat er het beeld dat half Nederland er maar vrolijk op los discrimineert. Belachelijk!”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/08/ach-gut-de-helft-van-alle-werknemers-denkt-te-zijn-gediscrimineerd-dus-is-het-zo/>

FD: “tenminste nog” “doet alsof” “ontstaat het beeld” “belachelijk”

RD: De NOS doet het goed, ondanks dat ze hierover rapporteren. AD zegt dat het echt zo is, wat niet zo is.

Dimensies: De organisatie.

Rol: Commentator.

Vertelwijze: Artikel

Zin: "Wat de uitkomst daar ook van gaat zijn, het feit blijft dat FVD eerder was dan het CDA en de VVD met het stellen van de Kamervragen, en compleet werd genegeerd door de NOS."

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/07/fvd-nos-negeert-onze-kamervragen-cda-en-vvd-krijgen-met-dezelfde-vragen-wel-alle-aandacht/>

FD: De FVD zegt het, embedded tweets als bewijs, "genegeerd" "feit" "compleet"

RD: NOS heeft voorkeur voor CDA en VVD boven de FVD, ze negeren hen.

Rol: Burgerpositie, Uitlichter

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin: "De foute berichtgeving, de manipulatieve berichtgeving, en soms gewoon de onzin die de NOS zelf verkondigt, dat zijn de oorzaken van het anti-NOS-sentiment in de eerste plaats. (...) Ondertussen weet iedereen in Nederland ook al dat de NOS niet vies is van wat montagebewerking, vooral de **bewerkte video's** van Poetin doen het goed."

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/07/nos-redacteur-de-nos-redactie-is-volstrekt-onafhankelijk-gelauff-geeft-pvv-en-forum-schuld-van-anti-nos-sentiment/>

FD: "foute berichtgeving" "manipulatieve berichtgeving" "onzin" "weet iedereen" "montagebewerking"

RD: Het anti-NOS-sentiment is de eigen schuld van de NOS, ze manipuleren en leveren nepnieuws. Ook doen ze aan montagebewerking.

Rol: Burgerpositie, activist

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: De organisatie.

Zin: "CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt vertelt zijn kant van het verhaal rondom de toeslagenaffaire van de belastingdienst. Hij uit vooral kritiek op de rol van de media in dit verhaal, die in grote getallen verzaakt hebben. Op enkele media na, die wel hun taak deden door de macht te controleren, waren de meeste media alleen uit op leuke citaatjes. Vooral NOS moet het ontzien..."

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/06/pieter-omtzigt-over-sensatiebeluste-nos-en-de-toeslagenaffaire-ze-wilden-niet-het-hele-interview-plaatsen-ondanks-de-belofte-ze-wilden-allen-een-leuk-citaat/>

Vertelwijze:

FD: Autoriteit Pieter Omtzigt, “wel hun taak deden” “alleen leuke citaatjes” “Vooral NOS”

RD: Een groot deel van de media doet hun taak niet, vooral NOS niet

Rol: Uitlichter

Dimensie: Het instituut, de organisatie

Zin: “We hebben allemaal kunnen zien, lezen en horen hoe Thierry Baudet gisteren boos wegliep tijdens een gesprek met NOS-activiste Simone Weimans. (...) De zogenaamd onpartijdige staatsjournalist Weimans lijkt het hele voorval vooral te zien als een populariteitsstunt.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/06/npo-activiste-simone-weimans-wegloper-baudet-heeft-gezorgd-voor-veel-nieuwe-volgers-op-twitter/>

FD: Beeldmateriaal van Fortuijn die wegloopt bij een interview. “NOS-activiste” “zogenaamd onpartijdige staatsjournalist”

RD: Simone Weimans van de NOS is niet onpartijdig, een activiste en werkt voor de staat, wat.

Rol: Burgerpositie,

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: Individuele journalist, de organisatie.

Zin: “Jan Roos luidt in zijn column van vandaag de noodklok over de journalistiek van publieke omroep NOS. (...) Zoals al eerder gezegd is het NOS Journaal niets meer dan een opvoedcursus hoe te denken over nieuwsfeiten, en niet de brenger van het nieuws.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/06/jan-roos-de-nos-brengt-de-persvrijheid-in-gevaar-met-nieuw-redactiesysteem-inos-bronbescherming-afgeschaft/>

FD: Autoriteit van Jan Roos. “noodklok” “publieke omroep” “opvoedcursus” “denken over nieuwsfeiten”

RD: De NOS brengt niet het nieuws, ze manipuleren. Ze zijn gevaarlijk.

Rol: Burgerpositie, expert.

Vertelwijze: Column.

Dimensie: De organisatie.

Zin: “Bekende factchecker pakt “retedomme” NOS aan
Harde woorden vandaag over de NOS, de hoegenaamd neutrale nieuwsorganisatie die het hart vormt van de NPO.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/06/bekende-factchecker-pakt-retedomme-nos-aan-artikelen-stiekem-aanpassen-zo-ondermijn-je-jezelf/>

FD: “retedom” “harde woorden” “hoegenaamd neutraal” “hart vormt” autoriteit van Alexander Pleijter

RD: De NOS is dom, niet neutraal en is het hart van de NPO. Bekende factcheckers zijn erg kritisch.

Rol: Uitlichter.

Vertelwijze: Artikel.

Dimensie: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin: Het eens zo rebelse PowNed is afgegleden tot de zoveelste deugomroep in Hilversum.

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/03/rebelse-powned-verliest-alle-geloofwaardigheid-martijn-koning-gaat-de-morele-barometer-van-nederland-peilen-voor-de-omroep/>

FD: “afgegleden” “zoveelste deugomroep” Tweet van FVD-kandidaat over “conditionering”

RD: Er zijn veel omroepen in Hilversum die ‘deugend’ zijn, dat is niet goed. PowNed is daar nu ook onderdeel van.

Rol: Activist, burgerpositie, uitlichter.

Vertelwijze: Artikel.

Dimensie: De organisatie, het instituut.

Zin: “Deze uitzending móét voorkomen worden. Dat de NPO knetterlinks is, soit. Maar dit gaat veel verder dan dat.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/03/saneer-de-npo-gideon-van-meijeren-fvd-neemt-petitie-tegen-walgelijk-npo-programma-gewoon-bloot-in-ontvangst/>

FD: “Moet” “Knetterlinks” “veel verder”, “walgelijk”, autoriteit Kees van der Staaij

RD: De NPO is erg links, dat staat vast. Maar het wordt erger door dit nieuwe programma volgens heel veel mensen.

Rol: Activist

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: De organisatie.

Zin: “Geheel objectieve en neutrale NPO (haha!) adverteert: zoeken op FVD resulteert in propagandaresultaat voor JA21! (...) De NPO kiest er dus met opzet voor dit zo te doen. “

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/03/geheel-objectieve-en-neutrale-npo-haha-adverteert-zoeken-op-fvd-resulteert-in-propagandaresultaat-voor-ja21/>

FD: Sarcasme, “haha”, “propaganda” “met opzet”

RD: De NPO is niet objectief en neutraal, en heeft een politieke voorkeur waar ze actief mee aan de slag gaan.

Rol: Burgerpositie/activist.

Vertelwijze: Aritkel.

Dimensie: De organisatie.

Zin: “De radicaal-linkse propagandist voor de overheid, ook wel bekend staande als de NPO, heeft vrijdagavond aangekondigd dat het met een “echtheidsstempel” komt voor bij nieuwsvideo’s. **Dat zegt NPO-bestuurder en PvdA-man Martijn van Dam.** (...) Maar wat de oude kartelmedia doen heeft niets te maken met “bestrijding van nepnieuws,” maar alles met het bewaken van hun narratief én hun machtspositie.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/02/1984-in-optima-forma-hilarische-nepnieuwsfabriek-npo-komt-met-echtheidsstempel-voor-videos/>

FD: “Nepnieuwsfabriek” “radicaal-linkse propagandist” “voor de overheid” “PvdA-man” “oude kartelmedia” “hun narratief” “hun machtspositie”

RD: De NPO doet aan radicaal linkse propaganda namens de overheid, het wordt bestuurd door een linkse politicus en ze willen alleen hun eigen verhaal vertellen en machtspositie houden. Ze verspreiden ook nepnieuws.

Rol: Burgerpositie

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: De organisatie, het instituut.

Zin: “Nee natuurlijk niet; de NPO nodigt nog liever een linkse kandidaat uit dan een zittend Kamerlid met jaren ervaring. Over een maand vinden de Tweede Kamerverkiezingen plaats, en het lijkt erop dat ook de NPO zo min mogelijk aandacht wil geven aan de PVV.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2021/02/typisch-npo-liever-onervaren-d66-kandidaat-uitgenodigd-voor-gesprek-over-politie-dan-expert-kamerlid-van-de-pvv>

FD: Tweet van PVV’er, “natuurlijk” “liever links” “zo min mogelijk” “wil”

RD: De NPO wil de PVV negeren, want de verkiezingen zijn bijna. De NPO heeft bewust een linkse voorkeur.

Rol: Burgerpositie, Uitlichter

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin: “Die (De NPO, red.) krijgen hun geld gewoon ieder jaar weer braaf van vaders staat om de aloude concurrentievervalsende concurrentie aan te gaan met de commerciële stations. (...) Er moest dus een lijst bedacht worden: de NPO krijgt wél €10 miljoen, maar dat geld moet dan wel meteen besteed worden aan theaters. Je vraagt je af: waarom dan niet direct €10 miljoen voor theaters? Maar ja, dat zou te gemakkelijk zijn. Dat is wel leuk, maar er moet nu eenmaal ook iets aan de NPO-strijkstok blijven hangen?”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/11/schandelijk-npo-misbruikt-coronacrisis-om-nog-eens-even-flink-te-cashen-e10-miljoen-aan-belastinggeld-erbij/>

FD: “braaf” “vaders staat” “concurrentievervalsende” “een lijst bedenken” “wél” “er moet” “NPO-strijkstok”

RD: De NPO luistert naar de staat en doet aan concurrentievervalsing. Ze bedriegen samen met een linkse partij om meer geld te krijgen.

Rol: Burgerpositie

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: De organisatie.

Zin: “Ismail Ilgün, bekend geworden als treitervlogger in Zaandam, is de laatste jaren ineens een knuffeldier geworden van de NPO. Hij heeft zijn leven gebeterd, althans naar eigen zeggen, en de NPO beloont hem daarom met een eigen programma, op prime time nog wel. Wanneer gaan we nou toch eens de NPO saneren?”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/11/zucht-npo-geeft-treitervlogger-ilgun-eigen-prime-time-programma/>

FD: “knuffeldier” “ineens” “nog wel”

RD: De NPO beloont een vervelend persoon. De NPO verdient het al langer om gesaneerd te worden.

Rol: Burgerpositie/Activist

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin: “De NPO lijkt dus hele andere motieven te hebben. (...) Dus dan steken ze liever de kop in het zand en gaan ze verder met het ontkennen van de realiteit.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/11/npo-negeert-felle-kritiek-van-politie-op-inkorten-opsporing-verzocht-en-opgelicht/>

FD: “Hele andere motieven” “kop in het zand” “ontkennen” “negeren”

RD: De NPO negeert kritiek van de politie, ze willen liever niet duidelijk maken dat allochtonen oververtegenwoordigd zijn in de criminaliteit. De NPO liegt waarschijnlijk.

Rol: Burgerpositie, activist.

Vertelwijze: Artikel.

Dimensie: De organisatie.

Zin: “Zo kennen we de NPO weer: afgelopen week viel Fidan Ekiz uit de Hilversumse toon door als enige op het hele Mediapark openlijk te durven stellen dat de rechtszaak tegen Geert Wilders “een aanfluiting” was. Dat kon natuurlijk niet onbestraft blijven, dus doken de media-aasgieren vandaag meteen vol op de presentatrice. (...) Toch is er een enkeling die van die Hilversumse, sociaaldemocratische eenheidsworst durft af te wijken. “

Bron:

<https://web.archive.org/web/20201104134657/https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/09/npo-radiogasten-kraken-massaal-fidan-ekiz-af-want-niet-de-juiste-mening-over-geert-wilders/>
(reeds verwijderd)

FD: “weer” “Hilversumse toon” “enige” “natuurlijk” “media-aasgieren”, “die Hilversumse, sociaaldemocratische eenheidsworst”

RD: Er is maar een iemand die durft af te wijken van de linkse voorkeur in heel de mediawereld, dat vind de NPO niet leuk. Deze persoon werd gestraft. Dat is typisch NPO

Rol: Activist, burgerpositie, uitlichter.

Vertelwijze: Artikel

Dimensie: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin: “Voor wie denkt dat de themadag rond racisme en discriminatie bij de NPO een eenmalige gebeurtenis is geweest, zit er behoorlijk naast. (...) Het AD weet namelijk te melden dat deze themadag slechts een ‘startschot’ was. Tenminste, dat vertelde bestuursvoorzitter Shula Rijxman in een verklaring.”

Bron:

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/07/themadag-npo-rond-racisme-en-discriminatie-was-startschot/>

FD: “Weet te melden” “behoorlijk”

RD: Het AD meldt iets over de NPO. De NPO gaat meer programma's maken rondom discriminatie, tegen de verwachting in.

Rol: Burgerpositie.
Vertelwijze: Artikel.
Dimensies: De organisatie.

Zin: “*NPO & D66: sitting in a tree. K-I-S-S-I-N-G!*” Jawel, de liefde hing in de lucht tijdens de afgelopen lentemaand van mei. Zeker tussen de publieke tv-makers van de NPO en politici van D66. Ze kropen zo’n beetje iedere tweede dag bij elkaar op schoot afgelopen maand. (...) Het is een pikante onthulling, zeker omdat NPO-topvrouw Shula Rijxman bekendstaat als een D66-loyalist. Zij stelde in 2017 op deze partij te stemmen omdat ze nu eenmaal “in eerste instantie” een liberaal zou zijn.”

Bron:
<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/06/nu-onomstotelijk-bewezen-npo-is-tot-over-de-or-en-verliefd-op-d66-en-gaf-de-partij-in-mei-schier-eindeloos-zendtijd/>

Vertelwijze: Artikel
FD: Spottend rijmpje “liefde hing in de lucht” “publieke” “bij elkaar op schoot kruipen” “pikant” “D66-loyalist” “onomstotelijk bewezen”
RD: De NPO heeft een grote voorkeur voor D66. Dat komt ook door de Shula Rijxman die erg pro-D66 is.

Rol: Burgerpositie.
Dimensie: De organisatie, individuele journalist.
Vertelwijze: Artikel.

Zin: “Ook vraagt hij zich hardop af — in wat ik alleen maar kan zien als extreem sarcasme, want het antwoord ligt nogal voor de hand: “Bestaat er een relatie tussen deze reclamespot voor D66 en het feit dat de voorzitter van de NPO een sympathisant is van D66 en dat de directeur van de VPRO een voormalig campagneleider is van D66?”

Bron:
<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/12/pvv-woest-eist-informatie-van-minister-over-de-grote-kaagshow-op-npo66/>

Vertelwijze:
FD: “NPO66”, Martin Bosma, doorlinken naar de mediacourant, “extreem sarcasme”
RD: De NPO heeft een keuze gemaakt waaruit hun voorkeur voor D66 blijkt. Ook de directeur van de VPRO is gelinkt aan D66.

Rol: Uitlichter.
Vertelwijze: Artikel.
Dimensie: De organisatie.

Zin: “Beste Arjan,
Gisteravond merkte ik pas hoe erg het moet zijn om bij de Publieke Omroep te werken. Altijd die angst dat er een boos appje uit Den Haag komt naar je baas (of een

verontwaardigde tweet vanaf **Wouke van Scherrenburgs** moral high horse). Altijd met de handrem erop moeten schrijven of praten.

Nooit écht mogen vertellen wat je vindt. Het lijkt mij de hel. Gisteren doorbrak jij de regels. Je gaf voor één keer je eigen mening. Verpakt in 26 lagen cadeaupapier weliswaar, maar de goede verstaander pelde ze er moeiteloos vanaf. Jij, de politiek duider van het Staatsomroep-programma Nieuwsuur, schreef dat je vond dat Mark Rutte moet oprotten.”

Bron: <https://tpo.nl/2021/05/05/briefje-van-jan-aan-arjan-noorlander/>

FD: “hoe erg” “boos appje uit Den Haag” “met de handrem erop” “Nooit” “hel” “regels” “Staatsomroep”

RD: Werknemers van de publieke omroep mogen niet zeggen wat ze willen, ze moeten naar de politiek luisteren.

Rol: Burerjournalist, activist.

Dimensies: De organisatie, het instituut.

Vertelwijze: Artikel.

Zin: hele artikel

Bron:

<https://tpo.nl/2021/04/16/even-voorstellen-martijn-van-der-z-nos-verslaggever-aangenaam/>

FD: Balkje voor de ogen in afbeelding, met NOS nieuws eronder, de

RD: Een journaal van NOS heeft ernstige misdaden gedaan

Rol: Burgerjournalist.

Dimensie: Individuele journalist.

Vertelwijze: Artikel.

Zin: “Dan zou je nog kunnen denken ‘hee, dat is misschien wel zomaar de schuld van islam’ maar dan ken je Bram ‘elk Afrikaans hongerkindje is in feite de schuld van blank Europa’ Vermeulen nog niet. Die doet gerust alsof het gisteren, vandaag én morgen voor altijd 1973 is en heeft geen enkele moeite te zeggen waar het op stond in de tijd dat schoolkindertjes nog zendingsgeld meenamen en de *SamSam* moesten lezen voor Biafra, De Derde Wereld en Jezus (blanke man met goede bedoelingen). (...) Islam? Welke Islam? Je hebt toch het Westen? Er is toch armoede want het Westen? Nou dan! Trouwens, ~~was de eindredacteur~~ ziek objectiviteit bij door de staat gesteunde nieuwszenders, kent u die uitdrukking?”

Bron:

<https://tpo.nl/2021/04/05/nos-extremistisch-geweld-lees-islamitische-terreur-mozambique-schuld-van-het-westen/>

FD: Bijnaam voor NOS-journalist, bewerkt screenshot van de NOS kop. “objectiviteit”, eindredacteur was ziek doorstrepen, “door de staat gesteunde”

RD: Deze NOS-journalist kiest bewust ervoor niet de Islam te benoemen, en geeft vaker de schuld van armoede aan het Westen. De NOS is niet objectief en wel gesteund door de staat.

Rol: Burgerpositie/activist.

Dimensies: vorm en inhoud, individuele journalist, het instituut.

Vertelwijze: artikel.

Zin: “Kortom, het klikkje houdt zichzelf in stand en aan het werk, en krijgt ook nog continu de gelegenheid de eigen prestaties te recenseren. Het lijkt verdorie Orbán's Hongarije wel!”

Bron:

<https://tpo.nl/2021/02/27/nos-presentator-lara-rense-vindt-eigen-debat-kort-na-de-uitzending-al-historisch/>

FD: Vergelijking met de Hongaarse bestuurscultuur, “het klikkje”

RD: De mediawereld in Nederland is een klikkje dat zichzelf op de schouder klopt. Onterecht blijven ze in de lucht, met een slechte bestuurscultuur.

Rol: Burgerpositie, activist.

Dimensie: Vorm en inhoud, het instituut.

Vertelwijze: Artikel.

Zin: “Heden ten dage is *RTL Woke* vooral bekend van bukken, excuseren en censureren omdat mensen op Twitter zeggen gekwetst te zijn en het *RTL Wokenieuws* bekend van ”techjournalisten” die activistisch social justice moralisme schaamteloos mogen ombuigen naar ”journalistiek”.”

Bron:

<https://tpo.nl/2021/03/27/rtl-wokenieuws-wil-graag-internetpolitie-voor-social-media-want-racisme-en-haat/>

FD: “RTL Wokenieuws” “bekend van” “schaamteloos ombuigen”, doorlinken naar AD artikel en RTL website, aanhalingstekens

RD: RTL nieuws doet aan censuur en hun journalistiek is meer activisme. Dit is gevaarlijk.

Rol: Burgerpositie.

Dimensie: De organisatie.

Vertelwijze: Artikel.

Zin: “Ook RTV Utrecht zet niet langer meer elke uitgefikte kar direct online. Volgens eindredacteur Wim Kramer komt daar alleen maar ellende van. Tegelijkertijd zijn niet alle vakbroeders het eens met deze keuze. Zo vindt freelance fotograaf Koen Laureij dit beleid duidelijk een zwaktebod”

Bron:

<https://tpo.nl/2020/12/22/politie-en-lokale-media-in-utrecht-zwijgen-bewust-over-autobranden/>

FD: “bewust zwijgen”

RD: Media zwijgen bewust, uit onderzoek blijkt dat dat de goede keuze is.

Rol: Burgerpositie.

Dimensie: -
Vertelwijze: Artikel.

Zin: "Wordt het niet eens tijd om minder als fanboys aan de voeten van de 'sterren' te liggen en jullie werk te gaan doen? Zaterdag bracht zowel **De Telegraaf** (eigendom van het Belgische uitgeefconcern Mediahuis) als het **Algemeen Dagblad** (eigendom van het Belgische uitgeefconcern DPG Media) een groot artikel over de heldenrol die premier Mark Rutte speelt tijdens de corona-ramp."

Bron: <https://tpo.nl/2020/04/13/briefje-van-jan-aan-de-mainstream-media/>

FD: Doorlinken naar artikelen van AD en De Telegraaf. "Fanboys" "aan de voeten liggen"
RD: De mainstream media is niet kritisch en produceren ongeloofwaardig nieuws.

Rol: Expert, burgerpositie.
Vertelwijze: Column.
Dimensie: Vorm en inhoud, de organisatie.

Zin: "Sinds wanneer zijn Nederlanders, in meerderheid als we de ongeloofwaardige peilingen van EenVandaag zien, verworpen tot onverantwoordelijke, onnadenkende slaafse volgers van wat anderen voor hen bedacht hebben? (...) Dit alles is alleen maar mogelijk doordat de inmiddels vaststaande feiten consequent en eensgezind genegeerd worden door het kabinet, OMT, RIVM en de media."

Bron:
<https://tpo.nl/2020/10/01/de-hoofdschuldigen-in-deze-coronacrisis-zijn-de-mainstream-media/>

FD: "ongeloofwaardige" "onnadenkende slaafse volgers" "alleen maar" "vaststaande feiten"
"consequent" "eensgezind" "genegeerd" OMT, RIVM en media als 1 groep
RD: De mainstream media is schuldig aan de coronacrisis. Ze negeren de feiten, samen met OMT en RIVM.

Rol: Burgerpositie.
Vertelwijze: Artikel.
Dimensies: De organisatie, het instituut.

Zin: "Vieze linkse media!! Iedereen die rechts is wordt door jullie zwartgemaakt!! Ik ben blij dat er politieke leiders voor Nederland opkomen
n! Jullie zijn walgelijk!!!!
Zie: Wappies die demonstreren. Zie: Thierry Baudet huilie huilie.
BAHHHH!!!!!"

Bron: <https://tpo.nl/2021/01/17/u-zond-in-bonuseditie-vieze-linkse-media/>

FD: Brief van lezer, "zwartgemaakt" "walgelijk"
RD: De media is links en is actief anti-rechts

Rol: Activist.

Dimensies: Het instituut.

Vertelwijze: Brief.

Zin: NRC Handelsblad begon ermee en moest rectificeren. Daarna maakte de Volkskrant dezelfde fout en moest ook rectificeren. Hold my beer, dachten ze bij Buitenhof. In gesprek met antropoloog Gloria Wekker en D66-senator Boris Dittrich begon zondag ook Twan Huys over Haagse politieagenten die zichzelf 'Marokkanenverdelgers' zouden noemen. Probleem: dat is dus een fabeltje.

Bron:

<https://tpo.nl/2020/06/07/na-nrc-en-volkskrant-houdt-ook-buitenhof-fabeltje-van-haagse-marokkanenverdelgers-overeind/>

FD: Doorlinken naar de betreffende media, video van het tv fragment, tweet van Politie Den Haag, "fabeltje"

RD: NRC, Volkskrant en Buitenhof maken een fout en moeten die rectificeren.

Rol: Burgerpositie.

Dimensies: Vorm en inhoud, de organisaties.

Vertelwijze: Artikel.

Zin: "Tsja, als zelfs niet-anonieme, niet-wappie, niet-stiekem-homeopaat-of-anderszins-kwakzalvende IC-artsen het in anti-wappie-courant NRC laten afdrukken kun je je toch eens gaan afvragen of het inderdaad niet wat minder kan met die maatregelen."

Bron:

<https://tpo.nl/2021/01/31/ic-artsen-in-nrc-coronamaatregelen-wegen-niet-meer-op-tegen-gezondheidswinst/>

FD: "anti-wappie-courant NRC" "toch eens"

RD: Als zelfs NRC het zegt, die normaal anti coronakritiek is, moet je toch eens luisteren.

Rol: Burgerpositie, Activist.

Dimensie: De organisatie, vorm en inhoud.

Vertelwijze: Artikel.

Zin: "Het past bovendien bij de modus operandi van NRC Handelsblad. Als iemands kop te veel boven het maaiveld uitsteekt of de zittende macht wil afrekenen, dan is NRC Handelsblad altijd tot medewerking aan trial by media bereid."

Bron: <https://tpo.nl/2021/02/13/briefje-van-jan-aan-de-hoofdredactie-van-nrc/>

FD: "Past in modus operandi" "zittende macht" "medewerking aan"

RD: Het NRC beschermt de zittende macht, dat doen ze standaard.

Rol: Burgerpositie.

Dimensie: Vorm en inhoud, de organisatie.

Vertelwijze: Column.

Zin: "Zo objectief is de NOS (waarvan de hoofdredacteur Fidan Ekiz dus te opiniërend vindt). Als iedereen dezelfde mening heeft, lijken meningen feiten."

Bron:

<https://tpo.nl/2020/11/11/zo-objectief-is-de-nos-waarvan-de-hoofdredacteur-fidan-ekiz-dus-te-opinierend-vindt/>

FD: "objectief" vergelijking met Fidan Ekiz, Gefotoshopte spotprent van Noord-Koreaanse nieuwslezeres voor het NOSjournaal logo, tweet van Arno Vermeulen,

RD: NOS is selectief in welke mening gehoord mag worden, vooral links wel en rechts niet.

Rol: Burgerpositie.

Dimensie: De organisatie.

Vertelwijze: Artikel.

Zin: "Enkelen zijn door de Erdogan-aanhangers bedreigd. Dat meldt de NOS in de nacht van zondag op maandag. Een dag eerder werd een cameraman van de NOS mishandeld door Erdogan-aanhangers."

Bron:

<https://tpo.nl/2016/07/18/erdogan-aanhangers-bedreigen-wederom-journalisten-rotterdam/>

FD: "bedreigd" "meldt" "mishandeld", link naar NOS artikel

RD: NOS journalisten worden bedreigd door Erdogan-aanhangers, dat meldt de NOS.

Rol: -

Dimensie: -

Vertelwijze: Artikel.

Zin: "Dat schrijft de Volkskrant dinsdag."

Bron: <https://tpo.nl/2021/05/18/de-gemeente-kijkt-mee-op-uw-social-media/>

FD: -

RD: De Volkskrant schrijft een betrouwbaar artikel

Rol: -

Dimensies: -

Vertelwijze: Artikel.

Zin: “NRC Handelsblad sneed zich in 2017 lelijk in de vingers met een hoax-verhaal over CDA Kamerlid Pieter Omtzigt. Het doorgaans niet onlollige *De Speld* besluit de zaak maandag weer op te rakelen waarop cabaretier en *Volkskrant*-columnist Thomas van Luyn op Twitter maandag vol nepnieuws op de christen-democraat gaat.”

Bron:

<https://tpo.nl/2021/03/15/de-speld-en-cabaretier-thomas-van-luyn-openen-aanval-op-pieter-omtzigt-met-nrc-hoax-uit-2017/>

FD: “lelijk” “hoax-verhaal” “niet onlollige” “nepnieuws” “openen aanval”

RD: Het NRC levert nepnieuws, Volkskrant columnist doet hetzelfde , ze openen een aanval.

Rol: Burgerpositie.

Dimensies: Vorm en inhoud, individuele journalist.

Vertelwijze: Artikel.

Bij wekelijks verschijnende TPO Podcast wordt in de onderzoeksperiode veel gepraat over politiek en ‘woke’, voornamelijk door de BLM beweging, de Amerikaanse verkiezingen en de Nederlandse verkiezingen. In verschillende afleveringen wordt beargumenteerd dat dit ook in de ‘nieuwsmedia’ of de NPO terug te vinden, omdat de journalisten er simpelweg in meegaan. Zo wordt in deze aflevering (<https://open.spotify.com/show/2oiLb5HrQcXdG20LIVb6OL>) het falen van 3FM besproken met een oud-medewerker, waarbij in het begin wordt benadrukt dat er miljoenen per jaar naartoe gaan, en later ook de woke-heid (links) in de radiowereld gedeeltelijk schuldig wordt bevonden. In deze aflevering (<https://open.spotify.com/episode/2LsRWoomqyXXpl1KvllVqy>, vlak voor de verkiezingen) wordt halverwege de berichtgeving van mainstream media gezien als uiting van woke-heid, en in deze aflevering (<https://open.spotify.com/show/2oiLb5HrQcXdG20LIVb6OL>) wordt ook mainstream media benoemt dat juist zij rouwen om het overlijden van Ruth Bader Ginsburg. In alle gevallen onderscheiden de makers van de TPO Podcast zich van ‘de nieuwsmedia’ of ‘mainstream media’.

Bron: <https://open.spotify.com/show/2oiLb5HrQcXdG20LIVb6OL>

FD: ‘Links’, ‘Woke-dictatuur’, ‘Miljoenen belastinggeld’, ‘Meegaan met’, ‘zij’,

RD: De mainstream media gaat mee met de linkse woke-dictatuur’

Rol: insider-positie, burger journalist

Dimensies: Vorm en inhoud, organisatie, instituut

Vertelwijze: Podcast

